

a szerkesztőségek figyelmébe !

La/gg/ny La

1975 december 16

a bb 61 . számú hír / a magyar jogász szövetség küldöttközgyűlése...../ 1. folyt. harmadik bekezdésének negyedik sorától a szöveg helyesen:

dr. nagy lászlót, az elnökség tagját, a gödöllői agrár-tudományi egyetem p r o f e s s z o r á t . hárman kapták meg...../mti/

--

bb 65. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18 órától zárásig

ny La

1975 december 16

64. időjárásjelentés
65. hírjegyzék /mti/

--

-48-

v é g e .

20.45/ny

2100

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében

a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: koncz antal
lakatos erzsébet

--

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb 1. tévésorozat a munkapad nagy öregjeiről

i nn tm hi bh hgy

1975. december 17.

a közeljövőben a munkapad nagy öregjei címmel új portré-sorozatot indít a televízió, amelyben egy-egy üzem, gyár legjobb, legidősebb, köztisztületben álló munkásait mutatják be, azokat, akik egész életüket a munkapad mellett töltötték, s akik szakmai ismeretükkel, közéleti tevékenységükkel rászolgáltak a közönség megbecsülésére, szeretetére. a bányász című filmben, amelynek forgatókönyvét pintér józsef, az egy óra múlva itt vagyok népszerű sorozat írója készítette, dér jános bányamestert ismerhetjük meg. a mindenki jani bácsija annakidején urasági csillésként kezdte, s innen küzdötte fel magát a műszaki tisztáig, majd a legnagyobb ,, méltóságig,, a bányamesterségig.

a főolvasztár című filmben olyan munkásemberrel találkozhatunk, aki a dunaujvárosi martin-kemencék mellől vonult nyugdíjba, és akinek most legjobb tanítványa veszi át a helyét. az üvegfüvő című filmben a parádi üveghuta egyik legkiválóbb munkása áll a kamerák elé, hogy küzdelmes életéről, s a mesterség szépségéről valljon. a kapakovács salgótarjánból származik, mesterségét még apjától tanulta, s most gazdag tapasztalatait adja át a fiatalabb nemzedékeknek. a hajókovács pedig az óbudai hajógyár dolgozója, aki szakmájáról s az életében bekövetkezett változásokról mesél a tévé sokmillió nyilvánosságának./mti/

--

- 1 -

bb 2. védik a kőszegi hegyek madárvilágát

vid fm bh hgy

1975. december 17.

kőszegen nagy multra tekint vissza a madárvédelem, amelynek gondolatát az 1892-ben létrehozott országos állatvédő egyesületből kiváló első soproni madárvédő egyesület 1898-ban valósított meg. ezt hamarosan kőszeg, szentgotthárd, majd számos megye több ezer tagot számláló fiókegyesületének megalakulása követte. kőszegen chernel istván 1902. február 2-án alakította meg az egyesületet, amelynek egyik fő célja a madárvédelem volt. az egyesület 1902. május 11-én megrendezte - hazánkban első ízben - a „madarak napját”, amelynek további rendszeres megtartását hermann ottó javaslatára 1906-ban kultuszminiszteri rendelet írta elő.

az elmúlt évben a madárvilág kedvelői, a madarak iránt érdeklődők létrehozták a magyar madártani egyesület kőszegi városi csoportját. egyik fő feladatként a téli madárvédelmet, a madártelepítést és a madárvédelem népszerűsítését határozták el. ennek megfelelően most is megtették az előkészületeket, hogy a festői szépségű kőszegi hegyekben téli védettséget nyújtsanak hasznos madarainknak. saját készítésű odukat helyeznek ki az erdőbe, s gondoskodnak a madarak rendszeres etetéséről. segítik e hasznos munkát a város fiataljai, diákjai is./mti/

--

bb 3. gazdagodik bács-kiskun megye képzőművészeti gyűjteménye

vid fm bh hgy

1975. december 17.

bács-kiskun megye tanácsa évről-évre ösztöndíjakkal segíti a városban élő képzőművészeket. művészetpártolását oly módon is bizonyítja, hogy rendszeresen vásárol képzőművészeti alkotásokat. a kecskeméten tizenegyszer megrendezett megyei téli tárlat gazdag anyagából ismét számos művet megvásárolt a tanács. ezekkel együtt az idén összesen több mint 110 000 forintot költött képek és kisplasztikák vásárlására. a művek zöme a tervezett megyei képtár anyagát gazdagítja./mti/

--

- 2 -

bb 4. kedvező takarmány-pozíció

i jf gg sb bh hgy

1975. december 17.

a nagyüzemi gazdaságok és a háztáji termelők takarmányellátása a téli hónapokban zavartalan lesz - erről tájékoztatta az mti munkatársát dr. bagi józsef a gabona-tröszt vezérigazgatóhelyettese. az őszi betakarítású növények terméséből kiegyensúlyozott kínálatot biztosítanak a takarmányértékesítő hálózatban, és a kiskereskedelmi üzletekben. az állattartók folyamatosan pótolhatják készleteiket kitűnő minőségű keveréktakarmánnyal, vagy kukoricával. így azok az állattartók is biztonságga számolhatnak a vásárlási lehetőséggel, akik nem foglalkoznak nagyobb mértékben takarmánytermeléssel, és saját készletük nem fedezi a szükségletet. a háztáji gazdálkodáshoz szükséges takarmánykészleteket szintén a raktárakban tárolják, s kívánságnak megfelelő összetételű keverékek állnak a kisüzemek rendelkezésére.

a gabonatröszt vállalatai 45-féle tápfajtát hoznak forgalomba, s egyedi receptek alapján további 200 takarmányféle előállítására van lehetőség. a nagy kínálattal azt vették figyelembe, hogy a különböző állatfajok, és azok eltérő koru állományai más-más takarmányozásban részesülnek. a nagyüzemi szakemberek és a háztáji termelők egyaránt kiválaszthatják a készletekből a számukra legelőnyösebben felhasználható készítményeket. azok az állattartók, akik a natur-kukoricához ragaszkodnak, szintén mindenkor megfelelő ellátásra számíthatnak; a kiskereskedelemben mázsánként 320 forintért hozzák forgalomba a 14 százalékos nedvességtartalmu májusi morzsolt kukoricát.

az elmúlt évhez képest idén 10 000 vagonnal több keveréktakarmányt vásároltak a termelők a gabonatröszt forgalmazásában. ennek 30-31 százalékát vették át a háztáji gazdálkodók. 1976-ban az idejéhez hasonló lesz a takarmánypozíció, ami egyebek között azért jelentős, mert így a háztáji gazdálkodók nagy biztonsággal takarmányozhatják a lakossági ellátás szempontjából igen fontos kisüzemi sertésállományt./mti/

--

bb 5. új állatkórház nyíregyházán

vid fm bh la

1975. december 17.

12 és félmillió forintos költséggel új állatkórházat létesítettek nyíregyházán. a modern műszerekkel, és felszerelésekkel ellátott intézmény a gyógyításon kívül különféle szolgáltatásokat is végez. vállalja bizonyos időtartamra állatok megőrzését, gondozását, beteg állatok szállítását. a későbbiekben pedig lehetőség nyílik a kórházban műtétek végzésére is./mti/

- 3 -

v 0

bb 6. szlovák tájház kiskőrösön

vid/fm/ny hgy

1975 december 17

a kiskőrösi petőfi sándor általános iskola tanulói -dulai andrás tanár irányításával - nyolc éve gyűjtik a helyi néprajzi emlékeket. a gazdág gyűjteményből egyebek között szlovák nemzetiségi tájházat rendeznek be. a városi tanács által e célra megvásárolt eredeti, szabadkéményű szlovák házat most rendbehozzák, megerősítik. a gyűjtemény legérdekesebb darabjait négy helyiségben mutatják majd be. az udvari szinben a hagyományos borászati eszközök kapnak helyet. a szlovák tájházat jövő tavasszal nyitják meg./mti/

--

bb 7. óriáscsarnokok - kétszeres szilárdságu ponyvából

vid/fm/ny hgy

1975 december 17

a szegedi kenderfonó és szövőipari vállalat egyik új terméke, a pvc-vel impregnált légtátós ponyvacsnokokok iránt mind nagyobb az érdeklődés, ugyanakkor a méretek növelésére is igényt tartanak a megrendelők. ehhez nagyobb szilárdságu ,, építőanyagot,, vagyis ponyvaszövetet kell előállítani. a műszakiak megoldották a feladatot: olyan ponyvaanyag gyártását kísérletezték ki, amely kétszer olyan szilárd, mint az eddigiek. ezekből a korábbi 30 méter helyett 45 méter széles, több mint 3.000 négyzetméter alapterületű óriáscsarnokot készítenek majd sportpályák befedésére./mti/

--

bb 8. kalocsai tarhonya világsikere

vid/fm/ny hgy

1975 december 17

a leves-és körettésztaikat gyártó kalocsai sütőipari vállalatnak világhíres terméke lett a tarhonya. a kézzel gyurt, rostán többször átmozdított, aranysárga színű tarhonyát mázsaszámra exportálják az egyesült államokba, kanadába, franciaországba és svédországba. évente hat-hét millió csomag - negyed és félkilós dobozokban - kerül a külföldi megrendelőkhez. a kényes árut légmentes csomagolásban szállítják a távoli országokba. a kalocsai termék keresettségét jelzi, hogy nem tudják kielégíteni a külföldi vevők igényeit, ezért a termelészövetkezetekkel kooperálva bővítik a ,, termelést,,. legutóbb a hartai ,, erdei ferenc,, termelészövetkezettel alakítottak ki közös térszövetkezetet az asszonyok téli foglalkoztatására./mti/

--

-4-

bb 9. felnőtt-tápszert is készül majd körmenden

vid/fm/ny hgy

1975 december 17

gyógyszeriparunk legújabb gyára, a körmendi lacta tápszergyár termékei ma már a teljes hazai gyermektápszert-szükségletet kielégítik. a robébi-a, a robébi-b, a linolac és a robolact kiszorította a drága import bébi-ételeket. a körmendi tápszerek megnyerték az orvosok, a szülők és nem utolsósorban a fogyasztók, a legapróbbak tetszését. az üzem évente mintegy 1.200 tonna bébi tápszert gyárt erre a célra létesített tehénészetből érkező tej felhasználásával.

tervezik pelyhe-és gabona-alapanyagból felnőtt-tápszert előállítását is, amely tápláló, de ugyanakkor diétás, kimélt ételle lesz a rászoruló beteg, idős felnőtteknek. /mti/

--

bb 10. üzem-és munkaszervezéssel tovább növeli termelését a kanizsa butorgyár

vid/fm/ny la

1975 december 17

a kanizsa butorgyár rekonstrukciója kezdetén az volt a cél, hogy automatikusan működő gépsorok beállításával, minél kevesebb élőmunkával nagy sorozatokban állíthassanak elő korszerű butorokat. a fejlesztési program előírása szerint 1975-ben 450 millió forint értékű butort kellett a korszerűsített gyárnak előállítani. a kanizsa butorgyár dolgozói azonban ezt a termelési szintet már 1974-ben túlhaladták, 1975-ben pedig 582 millió forint értékben szállítanak butort a kereskedelemben.

a kanizsa butorgyárban folytatják az üzem-és munkaszervezés korszerűsítését, s ezáltal a következő, 1976-os évben további 46 millió forint értékű butorral növelik a termelést. a gyár 1976-ban 20.000 komplett lakószobát, 24.000 kárpitozott garnitúrát, valamint 18.000 egy-és kétszemélyes heverőt gyárt. új terméként kerül a butorüzletekbe és áruházakba a tallinn és tekla lakószoba berendezés, a domino szekrénysor, a noémi és tirol típusu ülőgarnitúra.

/folyt köv/

-5-

bb 10. / üzem -és munkaszervezéssel....folyt/ny

az üzem -és munkaszervezés részeként szalagrendszerű termelésre térnek át a kárpitos üzemben, mechanikai szállítósortokat helyeznek üzembe a belső anyagmozgatás gyorsítására, javítják a lap-és felületkezelő gépsorok programozását. a butorléc-, illetve butoralkatrész-gyártásban növelik a kooperációt, ami szintén a gyártási folyamatokat gyorsítja.

a gyártósorok és technológiák óramüpontosságú működtetése érdekében elektromos diszpécser-szolgálatot alakítanak ki. az elektromos diszpécser-agy folyamatosan jelzi, mi történik a gyártósorokon: ez üzemzavar esetén gyors beavatkozást tesz lehetővé./mti/

-.-

bb 11. hiszékenység vámszedője - három és félévi szabadságvesztés

i bc

1975 december 17

miután munkaviszonyát a volán 22. számú vállalatnál megszüntették, többet nem dolgozott, és különféle mesékkal jelentős összegeket csalt ki taxisofőröktől bácsay tiber 40 éves budapesti lakos. például azt állította, hogy külföldről rokona érkezett, s neki, valamint ismerőseinek pénzre van szükségük. megnyugtatta hitelezőit, hogy tartozását rövid időn belül kiegyenlíti, de ennek nem tett eleget. a kölcsönkérés alkalmával több esetben azt hazudta, hogy a hungarocamion-nál dolgozik, s magyarországra érkezett külföldi kollégáinak a szívességét, vendéglátását, ajándékait akarja viszonzni. hogy bizalmat ébresszen, az illetőknek megmutatta meghamisított személyi igazolványát, amelyben munkahelyül a hungarocamion-t tüntette fel. a kölcsönadóknak busás kamatot ígért, de tartozását nem rendezte, a kicsalt összegeket nagyrészt elszórakozta, elkártyázta.

a fővárosi bíróság bácsay tiber a sorozatos - részben közokirathamisítással elkövetett - csalásért három és fél évi szabadságvesztésre, 5.000 forint vagyonelkobzásra ítélte, s mintegy 80.000 forint kártérítésre kötelezte./mti/

-.-

-6-

bb 15. dinamikus fejlődnek a vas megyei nemzetiségi községek - ülést tartott a vas megyei nemzetiségi bizottság

vid/ká/pg -cz

1975. december 17.

horvátzsidány, peresznye, olmód, kiszsidány horvát nemzetiségi községek lakosságának helyzetét vitatta meg szerdán horvátzsidányban a vas megyei tanács nemzetiségi bizottsága. a négy község közös tanácsának elnöke, berzlánovich Antal tájékoztatójában elmondotta, hogy az elmúlt 30 évben, de különösen 1957-től dinamikus fejlődött a négy község. beruházásokra az elmúlt években mintegy huszmillió forintot fordítottak. horvátzsidányban például iskola, óvoda, hűtő-tároló, peresznyén művelődési ház, könyvtár, óvoda épült. a helyi termelészövetkezet biztos megélhetést, évről évre magasabb életszínvonalat nyújt a lakosoknak. az intézményi ellátottság jónak mondható, minden községnek lehetőség sajátos nemzetiségi kultúrájának ápolására.

a nemzetiségi bizottság továbbra is fokozott figyelemmel kíséri és segíti a nemzetiségi községek társadalmi, gazdasági, kulturális fejlődését. /mti/

-.-

bb 14. szerdán elszállították bábólnáról szíriába az utolsó vagon épületelemet

vid/pg -cz

1975. december 17.

szerdán elszállították a bábólnai mezőgazdasági kombinátból a szíriai sweidába az utolsó vagonnyi épületelemet. a kombinát nszk-beli közös vállalatával, a prothinas gmbh céggel közösen nyerte meg a szíriai mezőgazdasági minisztérium évi 50 millió étkezési tojást adó komplett telepre kiírt pályázatát. a kombinát összesen száz vagonnyi speciális, a szíriai időjárási viszonyoknak megfelelő istállóelemet küldött ki. az építkezést, amelyet a tervek szerint jövőre fejeznek be, hat bábólnai szakember irányítja

a bábólnai kombinát ennél jóval nagyobb mennyiségű épületelemet szállít Irakba, ahol tíz, egyenként évi hetven millió étkezési tojást előállító telepet épít fel. jövőre az utolsó is kula készen adja át. /mti/

-.-

- 7 -

11.00/pg

Hh^og

bb 13. elhunyt nyilas mihály

s/pg -cz

1975. december 17.

nyilas mihály, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje életének 70. évében elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása december 23-án, kedden 14 órakor a rákoskeresztúri ujköztemetőben lesz.

mszmp xiv. kerületi bizottsága

/mti/

--

bb 12. megnyitották a főváros legnagyobb kerületi könyvtárát

i/me/pf/pg /hi -cz

1975. december 17.

szerdán ünnepélyesen megnyitották a fővárosi szabó ervin könyvtár 12. számú kerületi könyvtárát a kőbányán épült, modern művelődési központban. ezeröttszáz négyzetméteren gazdag könyvgyűjtemény és bővített szolgáltatások fogadják a kerület lakosait, csütörtöktől mintegy 80 000 kötet: szépirodalmi alkotás, idegen nyelvű művek, szakkönyvek, magyar és külföldi folyóiratok gazdag választéka áll az érdeklődők rendelkezésére. a zenei gyűjtemény művészi és nyelvi lemezek, hangszalagok hallgatására nyújt lehetőséget a kézi könyvtárban könyvek, folyóiratok bekötött évfolyamai, míg a szakosított olvasótermekben, a szaktapok friss számai találhatóak.

szaktájékoztatók segítik az olvasókat a kutató munkában és a dokumentumok célszerű használatában. az olvasók érdeklődésének megfelelően, évente többször író-olvasó találkozókat, könyv-vitákat, előadásokat, irodalmi esteket, könyvtárhasználati órákat és vetélkedőket rendeznek.

a gyermek olvasók 20 000 kötet könyv, képesmesekönyvek, ifjúsági regények és ismeretterjesztő művek közül választhatnak. a játékszámban rendszeresen mesedélutánt, író-olvasó találkozót, irodalmi előadást, játékos foglalkozást tartanak majd.

a fővárosi szabó ervin könyvtár legnagyobb kerületi könyvtárát révész ferenc igazgató nyitotta meg. /mti/

- 8 -

11.10/pg

1150g

v

bb 16. a havas bükkben telet a lipicai csikóménes

vid/ká/pg hgy

1975. december 17.

a hófödte bükkfennsíkon, csipkés-kuton, telet hazánk egyetlen tisztavérben tenyésztett lipicai csikóménes. a megközelítőleg hetven, egy-három éves csikókat a zord éghajlatu nagymezőn származás helyének megfelelő körülmények között tartják. a szilvas-töbrös hegyvidéken naponta mintegy husz-harminc kilométert járatják őket. természetes tartás következtében válnak a csikók kiváló kocsi-és sportlovakká. a három éves csikókat tavasszal terelik le a szilvasvárdon lévő ménesbe, ahol megkezdik betanításukat. /mti/

--

bb 17. új egészségügyi szakközépiskola épül miskolcon

vid/ká/pg hgy

1975. december 17.

a kórházak, orvosi rendelők, gyógyszerterek részére képeznek majd szakembereket az új miskolci egészségügyi szakközépiskolában. az avasi új városnegyedben épülő oktatási intézmény univáz szerkezetének szerelését szerdán megkezdték. a télire fordult időjárás ellenére sem szünetel a munka.

a beruházás terveit a miskolci tervező vállalat készítette. a két emeletes épületben a közismereti tantárgyak oktatására tizenkét tantermet alakítanak ki, míg további tizenkét helyiséget gyakorlati oktatásra rendeznek be. /mti/

--

bb 18. több mint 21 ezer vagon alma a szovjetunióba -teljesítik a szállítási szerződést

vid/ká/pg hgy

1975. december 17.

december 17-ig 21.290 vagon almát szállítottak el hazánkból a szovjetunióba. az 1975-re tervezett 21 670 vagonból még hátralévő 380 vagon december 23-ig továbbítják, így egy héttel az év vége előtt eleget tesznek az idei szerződésben vállalt szállítási kötelezettségnek. az utolsó almaszállítmányokat -tekintettel a téli időjárásra -ötszörös hullámlemez papírral burkolt vagonokban küldik.

a nagymennyiségű alma 85 százaléka szabolcs-szatmár megyében termett. így mindössze 4300 vagon igényelt vasuti átrakást a csapi állomáson, a többit a tuzséri, a mándoki és a komorói hűtőházakban mindjárt széles nyomtávú vagonokba rakták, több mint 300 vagonnal pedig közvetlenül szállították a gyümölcsöt a legközelebbi szovjet vasutállomásra.

/folyt. köv. /

12.46/pg

- 9 -

1330g

bb 18. / több mint 21 ezer...folyt/pg

a szállítási terv sikeres teljesítésében igen nagy szerepe van annak a szocialista együttműködésnek, amely a termelőgazdaságok, a szövetkezeti, állami és külkereskedelmi szervek, a szállító vállalatok, továbbá a magyar és a szovjet vasutak között éveken ezelőtt kialakult és a tapasztalatok felhasználásával mind tökéletesebben működik. /mti/

--

bb 19. terven felüli lakások ózdon

vid/ká/pg hgy

1975.december 17.

kétszázötvenöt, házigyári elemekből összeszerelt, korszerű lakás készült el az év utolsó hónapjában ózdon. a lakások műszaki átadását folyamatosan tartották meg és az utolsó harminc ellenőrzésére, átvételére a kohászvárosban szerdán és csütörtökön került, illetve kerül sor.

a most elkészült kétszázötvenöt lakással ózdon felépült a negyedik ötéves tervben előírt ezeregyszázharminc célcsoportos lakás. az észak-magyarországi kohászvárosban terven felül ebben az évben házigyári panelokból még harminc lakást épít a borsod megyei állami építőipari vállalat. ezek műszaki átadása megtörténik még az év vége előtt. /mti

--

bb 20. időjárásjelentés

pg

1975.december 17.

a meteorológiai intézet jelenti, 1975.december 17-én, szerdán, 12 órakor

borult, esős idő.

az észak-európa felett elhelyezkedő alacsony nyomású légörvény nyugati oldalán igen hideg levegő áramlik a sarkvidékről a kontinens belseje felé. hatására a skandináv-félszigeten már az éjszaka mínusz 30 fok közelébe süllyedt a hőmérséklet. ezzel szemben a földközi-tenger nyugati medencéje felett örvénylő mérsékeltvízi ciklon keleti oldalán enyhe, nagy nedvességtartalmú levegő sodródik közép-európa felé. a két áramlási rendszer együttes hatása miatt továbbra sem várható javulás a kárpát-medence időjárásában.

házánkban kedden tulnyomóan borult, párás, esős idő volt, csak a délkeleti országrész felett szakadozott fel hosszabb időre a zárt felhőtakaró. így a hőmérséklet is csak ott emelkedett napközben plusz 5 fok közelébe, az ország többi részén egész nap mínusz 3 és plusz 3 fok között maradt. ma reggel 7 óráig átlag 2 és 8 mm közötti mennyiségű csapadék hullott. eleinte elsősorban hó és havas eső, valamint ónos eső, később jobbára eső esett. éjszaka alig változott a hőmérséklet. a legalacsonyabb értékek mínusz 4 és plusz 3 fok között voltak.

/folyt. köv./

- 10 -

bb 20. /időjárásjelentés...folyt/pg

szerdán hajnalban helyenként köd képződött és délelőtt is folytatódott a borult, párás csapadékos idő. ennek ellenére a dél felől áramló enyhe levegő hatására 11 óráig 0, plusz 7 fokig melegedett a levegő.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 1,1 fok volt, plusz 0,2 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet plusz 1 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 755 mm, erősen süllyed.

várható időjárás csütörtök estig:

borult, párás idő lesz, megismétlődő esővel, havas esővel, később hózáporral. a mérsékelt délkeleti, keleti szél több-izben megélénkül, és a dunántúlon helyenként északnyugatra fordul. a hőmérséklet éjszaka és csütörtökön napközben egyaránt mínusz 3 és plusz 3 fok között lesz.

a duna vízállása budapestnél: 144cm, a vízhőmérséklete: 2,6fok /mti/

--

b b 21. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke december 17-én 13-h-ig:

se/pg

1975.december 17.

1. tévésorozat
2. madárvédelem
3. bács megyei képzőművészet
4. takarmány
5. állatkórház nyiregyházán
6. szlovák tájház
7. óriáscsarnok
8. tarhonya exportra
9. felnőtt tápszer
10. kanizsai butorgyár
11. a hiszékenység vámszedője
12. könyvtár
13. elhunyt nyilas Mihály
14. épületelem sziriának
15. vas megyei nemzetiségi bizottság
16. lipicai ménés
17. egészségügyi szakközépiskola
18. almaexport
19. terven felüli lakások
20. időjárás
21. hírjegyzék

/mti/

- 11 -

13.15/pg

bb 22. munkásmozgalmi kiállítás szegeden

vid/ká/pg hgy

1975.december 17.

a munkásmozgalom egyik hazai uttörőjéről, heckmann istvánról emlékeztek meg kedden szegeden. születésének 125. évfordulója alkalmából a dugonics temetőben az mszmp kb párttörténeti intézete, a helyi párt és társadalmi szervek képviselőinek, a munkásmozgalom veteránjainak jelenlétében helyezték el sirján a tisztelet és a kegyelet virágait.

a szegedi móra ferenc múzeum kupolacsarnokában heckmann istvánra emlékeztető kiállítást nyitottak. s. vincze edit, az mszmp kb párttörténeti intézetének főmunkatársa, kandidátus méltatta heckmann istván többévtizedes munkásmozgalmi tevékenységét.

a kiállításon a magyar munkásmozgalom történetével foglalkozó kötetek, újságcikkek, fényképek és más dokumentumok ismeretik heckmann istván munkásságát. /mti/

-. -

bb 23. új lendületet kap a veszprém megyéért mozgalom - 100 millió forint értékű társadalmi munka

vid/ká/pg hgy

1975.december 17.

új lendületet kap a veszprém megyéért mozgalom, kapcsolódva az v. ötéves terv célkitűzéseivel -állapították meg szerdán veszprém-ben, a tanácsvezetők és népfrontaktivisták tanácskozáán.

dr. radnóti istván, a veszprém megyei tanács elnöke elmondotta, hogy az utóbbi években sokat fejlődött a megye lakóinak társadalmi aktivitása. egyre többen vesznek részt a közügyekben és évről-évre fokozottabban tevékenykednek környezetük, településük fejlesztésében. veszprém megyében 1970-ben egy lakosra 32 forint értékű társadalmi munka jutott, s ez az összeg az elmúlt évben már hatszorosára emelkedett. veszprém megye falvaiban és városaiban az elmúlt évben 81 millió, az idén pedig csaknem 100 millió forint értékű társadalmi munkát végeztek.

a mozgalom irányítói felhívták az aktivisták figyelmét, hogy a munkavállalásokat hangolják össze a települések fejlesztési terveivel. /mti/

-. -
- 12 -

13.40/pg

M²⁰ MK

bb 24. halálos közlekedési balesetek

s/pg hgy

1975.december 17.

békés határában varga lajos 25 éves gépkocsivezető, nádudvari lakos tehergépkocsival gyorsajtás és figyelmetlen vezetés közben elgázolta a vele azonos irányban kerékpárján haladó b. szabó sándor 63 éves egyéni gazdálkodó, helyi lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. eljárás indult a tehergépkocsi vezetője ellen.

mohács belterületén egy vasuti átjáróban balogh mihály 27 éves szerszámgépező, leánycsóki lakos személygépkocsiját vezetői engedély nélkül hajtotta és figyelmetlen, gyakorlatlan vezetés közben elgázolta a vele azonos irányban kerékpározó balatináci györgy 53 éves portás, mohácsi lakost, majd segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. a súlyosan megsérült kerékpárost kórházba szállították. balogh mihályt a rendőrség a lakosság segítségével elfogta és őrizetbevétele mellett indult ellene eljárás. /mti/

bb 25. újabb áruházak, takarékszövetkezetek - a pest megyei fogyasztási szövetkezetek küldött közgyűlése

vid/gö/mné/ká/pg hgy

1975. december 17.

pest megye fogyasztási szövetkezetei szerdán a fővárosban tartották küldött közgyűlésüket, amelyen megvitatták jövő évi feladataikat. a több mint 200 000 tagot számláló szövetkezeteknél tovább erősödött a szocialista jelleg, s mindegyikük az alapszabály követelményeinek megfelelően tevékenykedett -állapította meg a beszámoló. az áfész üzletek idei forgalma várhatóan 10 százalékkal magasabb lesz a múlt évinél. a lakás-szövetkezetek 1 153 új otthon átadásával az eddigi legszebb eredményüket érték el.

a tervek szerint az áfész-ek áruellátási tevékenységüket a jövő évben 10-11 százalékkal növelik, s az üzlethálózatot nyolc újabb ábc áruház, három vendéglátóegység megnyitásával gyarapítják. ezenkívül megkezdik 13 áruház építését. a takarékszövetkezetek száma 13 egységgel gyarapodik. a lakás-szövetkezetek az v. ötéves tervidőszakban előreláthatóan 1 315 lakást építenek. néhány szövetkezet nagyobb lakótelep, - köztük a budakeszi, a dunakeszi és a budaörsi -építkezésébe is bekapcsolódik. /mti/

-. -
- 13 -

14.00/pg

1530

bb 26. a népesedéspolitikai határozat végrehajtásáról tárgyalt a pest megyei tanács vb

vid/gö/mné/ke/pg hgy 1975. december 17.

a pest megyei tanács végrehajtó bizottságának szerdai ülésén megvitatták a népesedéspolitikai határozatból adódó feladatok végrehajtását és a további tennivalókat. megállapították, hogy a megyében örvendetesen javult az élveszületések arányszáma, szervesen dolgozik a család-és nővédelmi tanácsadó hálózat. a következő időszak feladata az egészségügyi ellátás további fejlesztése, valamint a gyermekintézmények számának gyarapítása. különösen fontos ez az agglomerációs övezetben, ahol az ellátottság alakulása nem tartott lépést a népesség nagyarányu növekedésével. tervbe vették, hogy a bölcsődei hálózatot 1 640 hellyel gyarapítják, 6 600 óvodáskorú gyermek elhelyezéséről gondoskodnak, s 1980-ig 29 000 tanuló napközisotthoni ellátását teszik lehetővé. ezen kívül újabb szakorvosi és gyermekorvosi körzetekkel javítják a megye egészségügyi ellátását. /mti/

--

bb 27. kiemelkedő bányaművelési eredmény visontán

vid/ká/pg hgy 1975. december 17.

bányaművelési rekord született a thorez külfejtéses szénbányában: a visontai bányászok szerdán reggel bejelentették, hogy éleje óta mostanáig összesen 33 millió köbméter földet távolítottak el a szénmezőről, ezzel -határidő előtt két héttel -maradéktalanul teljesítették az 1975 évre előírt meddő letakarítási tervüket. a földmunkákkal összefüggésben ebben az évben több mint 6 millió tonna szénvagyonot tettek szabaddá a termelés számára. így vált lehetővé, hogy a thorez külfejtéses bánya maradéktalanul kielégítse a szomszédos gagarin hőerőmű fűtőanyag igényeit.

a visontai bányászok kiemelkedő eredményét fémjelzi, hogy az év mintegy 8 millió köbméterrel több meddőt mozgattak meg, mint az előző évben. ezzel az országban példa nélkül álló hatalmas bányaművelési eredménnyel saját előző évi rekordjukat is magasan túlszárnyalták. a visontai bányászok a kongresszusi versenyben vállalkoztak erre a feladatra. vállalkozásuk sikerét elősegítette az a magasfoku szakmai hozzáértés, amely a külfejtésen alkalmazott automatizált géppóriások üzemeltetésénél és a munka szervezésénél nyilvánult meg.

a visontai bányászok szerdán ígéretet tettek arra, hogy az ideát terven felül - egymillió köbméter földet mozgatnak meg és ezzel újabb 2000 ezer tonna szenet tesznek szabaddá a termelés számára. a téli hónapokban is maradéktalanul kielégítik a gagarin hőerőmű fűtőanyag igényét. /mti/

--
- 14 -

1500

bb. 28. félmilliárd forint értékű társadalmi munka fejr megyében

vid/ká/rj hgy 1975. december 17.

a településfejlesztést segítő társadalmi munka eredményeiről és a mozgalom új irányelveiről tárgyalt szerdai ülésén a fejr megyei tanács végrehajtó bizottsága. az értékelés szerint a megye lakossága a iv. ötéves terv időszakban megközelítően félmilliárd forint értékű társadalmi munkát végzett. az egy lakosra jutó társadalmi munka értéke a 1971. évi 131 forintról 1975-ben 300 forintra emelkedett. a községek lakói különösen a fásítás-parkosításban, illetve a járdaépítésben, törpevizmű építésben segítettek sokat, fejr megye két városában pedig óvodaépítésre, a gyermekintézmények bővítésre, sporttelepek létesítésére fordították az önkéntes munkát. társadalmi munkában épült fel többek között székesfehérváron a millenniumi óvoda, az ifjúsági és uttörőház, dunaujvárosban pedig az új fedett uszoda stb.

a fejr megyei tanács végrehajtó bizottsága új szabályzatot fogadott el a településfejlesztést segítő társadalmi munka szervezésére és elismerésére. a szabályzat kimondja, hogy társadalmi munkának csak az olyan közhasznú fizikai, vagy szellemi tevékenység minősül, amelyet az egyének, vagy kollektívák önként, munkaidőn kívül és díjazás nélkül végeznek a közösség érdekében. /mti/

--

bb 29. a gépipari fejlesztésről tárgyaltak a kgm és a baranya megye vezetői

t sz be sb bh hgy 1975. december 17.

a kohó- és gépipari minisztérium vezetői szerdán pécsen baranya megye gépiparának helyzetéről és fejlesztéséről tanácskoztak a megyei pártbizottság és a megyei tanács vezetőivel.

áttekintették a korábbi tanácskozásokon kidolgozott döntések megvalósításának helyzetét, majd megtárgyalták a megye gépipari fejlesztésének feladatait. foglalkoztak az egyesült izzó pécsi új gyáregységének építésével, s a munkaerőellátáshoz a megye segítségét kérték. a megbeszélésen egyetértéssel fogadták a megyei tanácsnak azt az elhatározását, hogy a hatékonyabb gazdálkodás érdekében a tanácsi vállalatoknál és a szövetkezeteknél profiltisztítást hajtanak végre. a kgm indokoltan tartja, hogy a megyében megvalósuljon a gépipari technikusképzés is. /mti/

--

- 15 -

15.25 bh

1515

bb 31. hazaérkezett olaszországból a tot küldöttsége

k jf pf sb bh hgy

1975. december 17.

hazaérkezett olaszországból a termelőségmozgalmak országos tanácsának küldöttsége, amely moharos józsef elnökhelyettes vezetésével bolognában résztvett az olasz paraszt szövetség v. kongresszusán. a kongresszuson résztvevő egyes haladó nyugateurópai paraszti szervezetek egyebek között a francia és a belga szövetségek képviselőivel a magyar szövetségi vezetők megállapodtak abban, hogy közvetlen kapcsolatot hoznak létre. az olasz paraszt szövetség vezetőivel eredményesen tárgyaltak arról, hogy a több éve tartó sikeres együttműködést kiszélesítik./mti/

--

bb 32. ravill-vbkm árubemutató és ankét a technika házában

t kf/s/ny sb hgy

1975 december 17

a közutak, a munkahelyek, az üzemek, az iskolák, a kórházak, a vendéglátóhelyek stb. jó megvilágításának legkorszerűbb eszközeiből, több mint 100 féle világítástechnikai cikket mutatott a be a ravill a villamos berendezés és készülék művekkel rendezett közös ankétján szerdán a technika házában.

az ipar és a kereskedelem együttes tanácskozásán a belső építészeket, az elektromos tervezőket, a beruházókat tájékoztatták a jövőre kapható és a fejlesztés alatt álló világítástechnikai termékekről annak érdekében, hogy az új létesítmények tervezésénél, berendezésénél már a fejlettebb termékeket vehessék figyelembe. ismertették azokat az ipari és lakásvilágítási cikkeket, amelyek gyártását a közeljövőben, vagy később megszüntetik - közölték azt is, hogy ezeket milyen új termékekkel váltják fel - nehogy a tervezők később a világítási hálózat felesleges áttervezésére kényszerüljenek. az ankéton a kereskedelem képviselői elmondották, hogy a hazai termékeken kívül bolgár, csehszlovák, lengyel és ndk világítástechnikai cikkekkel bővítik a választékot. bejelentették azt is, hogy a ravill csehszlovák és ndk cégekkel kötött megállapodást, amelynek alapján egyedileg tervezett, itthon nem készülő világítástechnikai cikkek gyártására, beszerzésére is van lehetőség./mti/

--

15.35/ny

-16-

16⁰⁰

bb 30. kitüntetés

k/jf/pf/sb/pg hgy

1975. december 17.

a népköztársaság elnöki tanácsa, a termelőségmozgalmak fejlesztésében végzett eredményes munkájuk elismerésül a munka érdemrend arany-fokozatát adományozta magony imrének, a kecskeméti -, és váncsa miklósnak, a berettyóújfalui téesz területi szövetségek titkárainak. a kitüntetéseket szabó istván, a tot elnöke szerdán adta át./mti/

--

bb 33. a nőmozgalom harminc esztendejére emlékeztek székesfehérvárott

vid ká bh hgy

1975. december 17.

a demokratikus nőmozgalom harminc esztendejére emlékeztek szerdán székesfehérvárott, a fejér megyei nőmozgalom aktivistái. nagy jánosné, a hazafias népfront országos tanácsa nőbizottságának alelnöke ismertette a résztvevőkkel a nőmozgalom időszerű feladatait, s számolt be a világkongresszuson elhangzottokról./mti/

--

bb 35. emlékplakett - szocialista brigádnak

k/s/ny szó hgy

1975 december 17

az országos béketanács elnöksége nevében vass istvánné, az obt alelnöke szerdán emlékplakettet adott át a kelenföldi textilgyár ho si minh szocialista brigádjának: a béke és a szolidaritás érdekében végzett többéves eredményes tevékenységéért. a gyári ünnepségen a szakmai szakszervezet és a vállalat vezetői is köszöntötték a munkás-kollektívát. jelen volt a találkozó a vietnami demokratikus köztársaság nagykövetségének képviselője is./mti/

--

15.45/ny

-17-

16⁰⁰

bb 34. ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t pr be szö bh hgy

1975. december 17.

szerdán ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága, s - egyebek között - jelentést hallgatott meg a budapesti ipari szövetkezetek szövetségeinek törvényességi felügyeleti tapasztalatairól. a szövetkezetek érdekképviseleti szerveinek alapvető feladata: működési területén képviselik a szövetkezetek társadalmi és gazdasági érdekeit, elősegítik önálló vállalati gazdálkodásukat és demokratikus működésüket. támogatják a szövetkezetek gazdasági együttműködését, különböző szolgáltatásokat nyújtanak, kezelik a szövetkezetek közös alapjait, döntenek azok felhasználásáról, s közreműködnek a szövetkezeti tagok szocialista nevelésében, oktatásában. a fővárosban 7 szövetség működik, közülük a fa- és papíripari, valamint a budapesti szolgáltató ipari szövetkezetek szövetségénél, az idén pedig a budapesti vegyi és műanyagipari, háziipari és népi-iparművészeti, továbbá a budapesti építőipari és építőanyagipari szövetségnél tartott állami törvényességi felügyeleti vizsgálatot a fővárosi tanács ipari főosztálya. /több hasonló vizsgálat folyamatban van, illetve 1976-ban keritene sorra/ az ellenőrzések során megállapították, hogy alapvetően törvényes a szövetségek jog- és alapszabályszerű működése. tevékenységük szervezetsége és tartalmi munkájuk fejlődő, a vizsgálatok nem tártak fel súlyos alap- és jogszabálysértést. hiányosságok inkább - esetenként - a korábbi vezetési gyakorlat alkalmazásában, az eljárási szabályok be nem tartásában tapasztalhatók. a szövetségek az új szabályozásnak megfelelően megtalálták helyüket, jól képviselik az ágazati elveket, célokat, s javult kapcsolatuk az ágazati minisztériumokkal, és a tanácsokkal is.

a végrehajtó bizottság a jelentést elfogadta, s utasította ipari főosztályát, hogy a jövőben 3 évenként végezze el a szövetségek általános törvényességi felügyeleti ellenőrzését, s vizsgálja meg, hogy milyen módon lehetne a szövetkezetek kerületi törvényességi felügyeleti munkájának színvonalát emelni./mti/

--

bb 39. demény ottó költő

k s szö bh hgy

1975. december 17.

temetése december 22-én, hétfőn 13 órakor lesz a rákoskeresztúri új köztemetőben. /mti/

--

- 18 -

15.50 bh

1610

bb 36. elhunyt kőrösi gyula

kf/s/ny sb hgy

1975 december 17

kőrösi gyula, a munkásmozgalom régi harcosa, a kereskedelmi pénzügyi és vendéglátóipari dolgozók szakszervezetének tiszteletbeli alelnöke, a szocialista hazáért érdemrend kitüntettje hosszas betegség után, 76 éves korában elhunyt. temetéséről később intézkednek

az mszmp iii. kerületi bizottsága

kereskedelmi pénzügyi és vendéglátóipari dolgozók szakszervezetének elnöksége /mti/

--

bb 37. dersi tamás ujságíró bucsuztatása

t nn/s/ny hgy

1975 december 17

szerdán a farkasréti temetőben családtagjai, barátai, munkatársai, olvasói vettek végső bucsút a 46 éves korában súlyos betegség után elhunyt dersi tamástól, az irodalom tudományok kandidátusától, az esti hírlap kulturális rovatának vezetőjétől. a hamvasztás utáni bucsuztatón a magyar ujságírók szövetsége, az esti hírlap nevében kelen béla, a muosz választmányának tagja, az esti hírlap főszerkesztője idézte dersi tamás alakját, majd szabolcsi miklós akadémikus, irodalomtörténész méltatta tudományos munkásságát. végül a barátok nevében bernáth lászló emlékeztet meg dersi tamás emberi, ujságírói érdemeiről./mti/

--

▷ országos

bb 38. magyar-vietnami barátsági gyűlés szegeden

vid/ká/ny hgy

1975 december 17

a hazafias népfront csongrád megyei és szegedi városi elnöksége, más társadalmi szervezetekkel együttműködve, szerdán magyar-vietnami barátsági gyűlést rendezett szegeden, a volán 10-es számú vállalat központjában. a tanácskozáson a szegedi vállalatok többszáz dolgozója, a vietnami nép vezetőiről és hősiéről elnevezett szocialista brigádok képviselői vettek részt. ott voltak a szegedi egyetemeken és más oktatási intézményeken tanuló vietnami fiatalok is.

a nagygyűlésen dr. molnár béla, a hazafias népfront országos tanácsának titkára méltatta a magyar és a vietnami nép barátságának jelentőségét, együttműködésünk eredményeit. a résztvevők kifejezték szolidaritásukat a győztes vietnami néppel, hitet tettek az egységes szocialista vietnam megteremtése mellett./mti/

16.00/ny

--
-19-

1620

bb 40. ujságíró- tanácskozás

k/be/ny sző la

1975 december 17

király andrásnak, a nemzetközi ujságíró szervezet alelnökének, a muosz főtítkárának meghívására budapestre érkezett a bolgár, a finn, az iraki, az ndk, a szovjet ujságíró szövetség egy-egy vezetője, valamint jiri kubka, a nusz főtítkára. megbeszélést folytatnak a nusz helsinkiben sorra kerülő viii. kongresszusának előkészítéséről.

grósz károly, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának osztályvezetője szerdán fogadta jiri kubkát, a nemzetközi ujságíró szervezet főtítkárát. a baráti találkozó megbeszélést folytattak a magyar ujságíró szövetség és a nusz együttműködésének fejlesztéséről. a találkozón részt vett király andrás, a nusz alelnöke, a muosz főtítkára./mti/

--

bb 41. táviratváltás

k/be/ny sző la

1975 december 17

puja frigyos, a magyar népköztársaság külügyminisztere és dr. raul roa garcia, a kubai köztársaság külügyminiszter táviratváltásban méltatta a két ország közötti diplomáciai kapcsolat felvételének 15. évfordulóját./mti/

--

bb 42. kiosztották a kritikusok díját

i nn/s/ny la

1975 december 17

szerdán a magyar rádióban átadták a legjobb magyar hangjátékok és dokumentumjátékok alkotóinak a rádió elnöksége által alapított kritikusok díját. a kilenctagu zsüri döntése alapján az év legjobb hangjátékáért járó írói díjat vészi endrének ítélték „kacsasült délelőtt tizkor”, című művéért. a rendezői díjat varga géza kapta mándy iván „ha köztünk vagy, holman endre”, című hangjátéka rendezéséért, a színészi díjakat pedig ruttkai éva és latinovits zoltán kapta karinthy ferenc korallzátony, illetve mocsár gábor riasztólövés című darabjában nyújtott alakításáért.

/folyt köv/

-20-

16.55/ny

1720

bb 42. / kiosztottákfolyt/ny

a kishangjáték kategóriában az írói díj kopányi györgyé lett mindenki tüzoltó című művéért és ugyanennek a darabnak a rendezéséért jutalmazták török tamást a rendezői díjjal. a színészi díjat őze lajos és kállai ferenc kapta a kopányi darabban, illetve gyárfás miklós „egy ur khalkisz felé”, című hangjátékában nyújtott teljesítményéért.

a dokumentumjáték kategóriában a két szerzői díjat maráz lászló megbékélés és grósz andrás emlékek két szólamra című munkájáért nyerte el.

a díjazott hangjátékokat a rádió a közeljövőben megismétli./mti/

--

bb 43. puja frigyos hazaérkezett moszkvából

k/be/ny sző la

1975 december 17

puja frigyos külügyminiszter szerdán hazaérkezett moszkvából a hét európai szocialista ország külügyminiszterének tanácskozásáról. a ferihegyi repülőtéren rácz páál külügyminiszter-helyettes fogadta. jelen volt v.j. pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete is./mti/

--

bb 44. dr. biró józsef

k sb/be/ny la

1975 december 17

külkereskedelmi miniszter szerdán délután hazaérkezett moszkvából, ahol tárgyalásokat folytatott szovjet partnerével, n.sz. patolicsev külkereskedelmi miniszterrel. a megbeszélések befejeztével aláírták az 1976-1980. évi magyar-szovjet hosszú lejáratú árucseré-forgalmi megállapodást, valamint az 1976.évi áruszállításokra vonatkozó jegyzőkönyvet. /mti/

17.20/ny

--
-21-

1730

bb 45. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13 órától
18 óráig

ny la

1975 december 17

22. munkásmozgalmi kiállítás szegeden
23. veszprém megyéért mozgalom
24. halálos közlekedési balesetek
25. a pest megyei fogyasztási szövetkezetek küldöttközgyűlése
26. a pest megyei tanács vb ülése
27. kiemelkedő bányaművelési eredmény visontán
28. társadalmi munka fejr megyében
29. a kgm és baranya megye vezetőinek tanácskozása
30. kitüntetés
31. hazaérkezett a tot küldöttsége
32. rávill-vbkm árubemutató
33. a nőmozgalom 30 esztendjére emlékeztek székesfehérvárott
34. a fővárosi tanács vb ülése
35. emléklakett szocialista brigádnak
36. elhunyt kőrösi gyula
37. dersi tamás bucsuztatása
38. magyar-vietnami barátsági gyűlés szegeden
39. hétfőn lesz demény ottó temetése
40. ujságíró tanácskozás
41. táviratváltás
42. kiosztották a kritikusok díját
43. puja frigyés hazaérkezett moszkvából
44. dr. bíró józsef hazaérkezett moszkvából
45. hirjegyzék /mti/

--

bb 46. tájékoztató a hazánkban élő chileiek részére

t nm/be/ny la

1975 december 17

a magyar szolidaritási bizottság chilei akcióbizottsága és az országos béketanács titkársága szerdán a hazafias népfront országos tanácsa székházában tájékoztatót tartott a hazánkban élő chilei emigránsok részére az athéni nemzetközi chilei szolidaritási konferenciáról. jelen volt sebestyén nándorné, az országos béketanács főtitkára, rostás istván, a magyar szolidaritási bizottság chilei akcióbizottságának elnöke, valamint pedro pablo fernandez, a chilei kommunista párt kb tagja, a magyarországon élő chileiek antifasiszta bizottságának elnöke.
/foyt köv/ -22-

1830

bb 46. / tájékoztató....folyt/ny

dr. szentistványi gyuláné, a hnf országos tanácsának titkára, az obt alelnöke beszámolójában elmondta, hogy az idén novemberben megtartott konferencia kifejezésre juttatta a nemzetközi chilei szolidaritás erősödő és világot átfogó erejét, a békeerők akcióegységét. reális akcióprogramot dolgozott ki a chilei nép harcának támogatására, a jelenlegi fasiszta junta elszigetelésére. a tájékoztatást a magyarországon élő chileiek nevében pedro pablo fernandez köszönte meg./mti/

--

bb 47. időjárásjelentés

be/ny la

1975 december 17

a meteorológiai intézet jelenti 1975 december 17-én szerdán este:

borult, csapadékos idő

várható időjárás csütörtök estig: tovább tart a tulnyomóan borult, párás, csapadékos idő. az esőzés észak-nyugaton fokozatosan havasesőbe, majd havazásba megy át. a dél-keleti, déli szél több ízben megélénkül, a dunántúlon megerősödik és északnyugatra fordul. a hőmérséklet fokozatosan csökken. csütörtökön kora délutánra mínusz 3 plusz 2 fok közötti hőmérséklet várható /mti/

--

bb 48. a szakszervezetek minden támogatást megadnak az ötéves terv feladatainak teljesítéséhez - a komárom megyei tanács és a megye szakszervezeti vezetőinek tanácskozása

vid/ká/ny la

1975 december 17

a komárom megyei tanács, valamint a szakszervezetek megyei tanácsának vezetői a megyei szakszervezeti bizottságok titkárai vettek részt szerdán tatabányán azon a megbeszélésen, amelyen galántai pál, a megyei tanács elnökhelyettese adott tájékoztatást az ötödik ötéves terv komárom megyei elképzeléseiről. a tanácskozás célja az volt, hogy megvitassák, miként tudják a következő években az eddigi jó együttműködést bővíteni.

/folyt köv/
19

-23-

1940

bb 48. a szakszervezetek.....folyt/ny

mint a tanácskozáson megállapították, a szakszervezetek a dolgozók mozgósításával nagymértékben hozzájárulhatnak a tervek teljesítéséhez. nagy feladat vár a szakszervezetekre a társadalmi munka szervezésében is. ebben a tervszakaszban mintegy 160 millió forint volt a megyében a társadalmi munka értéke.

a megyében rangsorolták a legfontosabb feladatokat és a tanácskozáson elsősorban ezekhez kérték a szakszervezetek támogatását. továbbra is a lakásépítés, a gyermekintézmények hálózatának bővítése áll az első helyen./mti/

-. -

bb 49. képviselőnk találkozója a nőtanácsnál

be/ny la

1975 december 17

szerdán este a parlamenti ülés befejeztével a magyar nők országos tanácsának elnöksége összejövetelre hívta meg az országgyűlés 101 képviselőnőjét a mnot népköztársaság uti székébe. a baráti találkozó célja az volt, hogy a régi képviselőnk megismerkedjenek az újakkal, s mindannyian megismerjék a nőtanács tevékenységét. a szívélyes hangulatú találkozón a megjelenteket erdei lászlóné, a mnot elnöke köszöntötte./mti/

-. -

bb 50. rekord eredménnyel zárult a 38. művészeti képaució

t kf/be/ny la

1975 december 17

a bizományi áruház vállalat kétnapos karácsonyi, sorrendben 38. művészeti képauciója szerdán este josef zink tengerparton című festményének ,,senki többet...,, leütésével befejeződött.

az idei karácsonyi árverés kettős rekordot hozott. ennyi képet egyszerre még nem árvereztek el, s ilyen magas összeget - az össz kikiáltási ár csaknem kétszeresét - még nem értek el aukción. a szakemberek szerint szinte kimeríthetetlen a hazai képállomány, egyre több olyan szép, értékes festmény kerül katalógus alá, amely felfokozza a közönség érdeklődését.

/folyt köv/
20.25/ny

-24-

2050

bb 50. / rekord eredménnyel...folyt/ny

az árverésen végig nagy volt a licitáló kedv. csók istván három, derkovits gyula négy képe, mind jó árat kapott. egy józsef öt festményére is sokat ráigérték. remek áron kelt el glatz oszkárnak mind a hat kikiáltott műve. az árverésen sok képért köztük több mednyánszky festményért fizették ki a kikiáltási ár két-, háromszorosát. munkácsy mihály pihenő nő című festményére 30 ezer forintot, szőnyi egyik képére 40 ezer forintot kínáltak rá. az aukció legértékesebbnek tartott darabja jan victoors védettfalusi ünnepe viszont a kikiáltási árat kapta. a legnagyobb sikere hendrik terbruggen máté elhivatása című képének volt, a legkitartóbb licitáló négyszeres árat adott érte.

végezésekben az árverésre bocsátott 347 festmény közül 320 talált új gazdára.

a legközelebbi művészeti aukciót 1976 tavaszán rendezni a bizományi áruház vállalat./mti/

-. -

bb 51. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 18 órától zárásig

ny la

1975 december 17

46. tájékoztató a chileieknek
47. időjárásjelentés
48. komárom megyei tanácsi és szakszervezeti vezetők tanácskozása
49. képviselőnk találkozója
50. képaució
51. hírjegyzék /mti/

-. -

-25-

v é g e .

20.45/ny

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében.

a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: koncz antal
lakatos erzsébet.

-. -

60.008/x

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

parlament

bkk 1. huszár istván beszéde

t sl/gg um ie

1975. devember 17.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk huszár istván miniszterelnökhelyettes expozéját, amely az országgyűlés szerda délelőtti ülésén hangzik el. a beszéd feloldásig e m b a r g ó s !

x x x

/folyt.köv./

- 1 -

Am

parlament

bkk 1. /huszár ... 1.folyt./um

tisztelt országgyűlés!

kedves elvtársak !

országunk életében nagy jelentőségű egy-egy öt éves terv-időszak lezárása és egy újabb kezdete. a terv mindenkor szocialista társadalmunk sokoldalú fejlesztését szolgálja, ezért teljesítése, egy-egy tervidőszak alatt megtett ut értékelése, nemkülönben az elkövetkező időszak céljainak és feladatainak meghatározása legfontosabb politikai teendőink egyike, egész népünk ügye.

a magyar szocialista munkáspárt xi. kongresszusa ez év elején - mélyrehatóan elemezve gazdasági fejlődésünknek a x. kongresszus óta elért eredményeit - megállapította: „a népgazdaság a .. jóváhagyott gazdaságpolitikai elveknek megfelelően, a iv. öt éves tervben meghatározott feladatok végrehajtásával tovább fejlődött... bővültek a szocializmus anyagi-műszaki alapjai, gyarapodott a nemzeti vagyon, emelkedett népünk életszínvonala... ezt a megállapítást a központi bizottság - a iv. öt éves terv teljesítésére vonatkozó, még teljesebb adatok alapján - legutóbbi ülésén megerősítette.

az 1971-75. évekre szóló népgazdasági terv legfontosabb célként a társadalmi termelés hatékonyságának növelését, a kiegyensúlyozott és egyenletes gazdasági fejlődést, a termelés korszerűsítését és összetételének javítását, a nemzeti vagyon gyarapítását, a lakosság életszínvonalának folyamatos növelését, a kölcsönösen előnyös nemzetközi gazdasági kapcsolatok dinamikus bővítését, s ezen belül a kgst-országokkal való együttműködés elmélyítését, az ország védelmi erejének erősítését jejlölte meg.

/folyt.köv./

- 2 -

5

ln

parlament

bkk 1. / huszár ...2.folyt./um

arról adhatok számot a tisztelt országgyűlésnek, hogy a kitűzött célokat elértük. bár a tervidőszakból néhány nap még hátra van, az adatokból már most megállapítható, hogy a nemzeti jövedelem az előirányzott évi 5.5-6.0 százalék helyett 6.3 százalékkal növekszik. az ipari termelés évi átlagos növekedési üteme a tervezett 6 százalékkal szemben 6.5 százalékos, a mezőgazdasági termékek termelése is gyorsabban emelkedett, mint az előirányzott 2.8-3 százalék. az évi átlagos növekedési ütem 3.3-3.5 százalék.

az elmúlt öt esztendőben a nemzeti jövedelem gyarapodását teljes egészében a termelékenység növekedése biztosította. a termelésben lekötött eszközöket is figyelembe véve pedig a nemzeti jövedelem növekedésének már mintegy 60 százaléka a hatékonyság javulásából származott.

a tervidőszakban az aktív keresők száma mindössze 1.8 százalékkal növekedett, a munkaidőalap pedig némileg csökkent, mert az országban - néhány munkakör kivételével - lényegében befejeződött a rövidített munkahétre való áttérés.

az ipari termelés növekedésének több mint 90 százaléka a termelékenység növekedéséből származott. összehasonlításként emlékeztetni szeretném a tisztelt képviselő elvtársakat arra, hogy a iii. öt éves terv időszakában például az ipari termelés növekedésének még csak kétharmadát fedeztük a munka termelékenységének növekedéséből, és ezzel a iv. öt éves terv is csak mintegy 75-80 százalékos szinten számolt. a mezőgazdaságban a termelés növekedése az aktív keresők számának mintegy 12 százalékos csökkenése mellett ment végbe.

/folyt.köv./

- 3 -

5

ln

p a r l a m e n t

bkk 1. / huszár3.folyt./um

a foglalkoztatottság szerkezetében társadalmilag is jelentős és gazdasági fejlettségünkkel összhangban álló változás következett be. míg 1965-70. között az anyagi termelés ágazataiban 8 és a nem anyagi termelés területén csak 5 százalékkal növekedett a foglalkoztatottak száma, addig a most záruló tervidőszakban az anyagi termelés ágazataiban foglalkoztatottak száma gyakorlatilag nem változott, a nem anyagi termelés ágazataiban azonban mintegy 12 százalékkal növekedett, ezáltal javulhatott a lakosság ellátása az egészségügy, az oktatás és a szolgáltatások más területén. ez a gazdasági fejlődés és az életszínvonal növekedésének kísérő jelensége, következménye, s egyben feltétele is.

a beruházásoknál is előtérbe kerültek a nem anyagi jellegű ágazatok. ezek beruházása 90 százalékkal, míg az anyagi termelési ágazatoké csak 40 százalékkal nőtt. így a nem anyagi ágazatok aránya a szocialista szektor összes beruházásaiban elérte a 21 százalékot.

a termelési és a ráfordítási szerkezet gyors ütemben változik. ezt akkor is látnunk és értékelnünk kell, ha talán épp itt sürgetjük leginkább a még gyorsabb átalakulást. a szerkezeti változásokat elsősorban a központi fejlesztési programok segítik. tovább korszerűsödött az energiatermelés és a felhasználás strukturája. gyors ütemben fejlődtek a műszaki szempontból progresszív ágazatok, mint pl. a műszeripar, a híradástechnikai és számítástechnikai ipar, a közúti járműgyártás, a gyógyszeripar, a műtrágyagyártás, valamint a petrokémiai ipar. a gépipar termelésének kb. egyharmada új, legfeljebb három éve gyártott termék. mindennek ered-

/folyt.köv./

- 4 -

hu

p a r l a m e n t

bkk 1. / huszár ...4.folyt./um

ményeként a termelést meghaladó ütemben növekedett az ipari termékek értékesítése, elsősorban a külföldön értékesített termékek mennyisége.

a mezőgazdaság gyors fejlődését jól szolgálta az iparszerű termelési rendszerek megjelenése és elterjedése, a gépésítés színvonalának növekedése, a korszerű vegyszerek - a műtrágyák, növényvédőszeresek - egyre nagyobb mértékű alkalmazása.

íme, ezek a gazdasági növekedésnek talán a legfontosabb, az intenzív fejlődést leginkább jelző vonásai.

a népgazdaság hatékonyságának javulása aligha következhetett volna be, ha hazánk nem élt volna a nemzetközi munkamegosztásnak, mindenekelőtt a kgst-országok tervszerű együttműködésének a lehetőségeivel. különösen gyümölcsözően fejlődött gazdasági kapcsolatunk a szovjetunióval.

a terv a külkereskedelmi forgalomnak a nemzeti jövedelemnél gyorsabb növekedési ütemét irányozta elő. a fejlődés tényleges üteme az előirányzatokat is meghaladja, a külkereskedelmi áruforgalom azonos áron számítva a tervezett 40-50 százalék helyett több mint 60 százalékkal emelkedett.

míg a kivitel 1970-ben a nemzeti jövedelemhez viszonyítva 36 százalékot tett ki, addig ez az arány 1975-ben előreláthatóan 49-50 százalék.

fejlődésünket a beruházások számottevő növelésével érték el. a most befejeződő ötéves tervben közel 50 százalékkal nagyobb a beruházások vo-

/folyt.köv./

- 5 -

hu

parlament

bkk 1. / huszár ...5.folyt./um

lumene, mint a megelőzőben. az átlagot meghaladó mértékben növekedtek a gépi beruházások.

különösen gyorsan fejlődött a villamosenergiaipar, az építőanyagipar és a vegyipar. a tervidőszakban 80 nagyberuházást fejeztünk be, közöttük olyan jelentőseket, mint a thorez külfejtés, a gagarin hőerőmű, a dunamenti hőerőmű i. szakasza, a székesfehérvári könnyűfémmű szélesszalag hengerműve, a lenin kohászati művek nemesacél hengerműve, a magyar vagon- és gépgyár motorgyártó és futóműgyártó kapacitásának a fejlesztése, a borsodi vegyikombinát pvc üzeme, a tiszai vegyi kombinát olefinműve, a bereemendi cementgyár, a lábatlani vékonypapírgyár, a borsodi sör- és malátagyár, a kiskörei vizlépcső i. üteme, a metró kelet-nyugati vonala, a szegedi biológiai kutató intézet. a teljes befejezés előtt megkezdte termelését néhány olyan nagy létesítmény, mint a péti új műtrágyagyár, a hejőcsabai cement- és mészmű.

a gazdasági építőmunka eredményeként tovább csökkentek az egyes országrészek közötti gazdasági szintkülönbségek. az alföld és a dél-dunántul gazdasági fejlődése - a tervnek megfelelően - meghaladta az országos átlagot.

gazdasági előrehaladásunk nem választható el bevált és időközben is fejlődő gazdaságirányítási rendszerünktől.

gazdasági eredményeink alapján népünk életszínvonalának javításában, a szocialista életmód kiteljesedésében is számottevő eredményeket értünk el. az egy főre jutó reáljövedelem a tervnek megfelelően 1975-ben várhatóan kb. 26, az egy keresőre jutó reálbér pedig mintegy 18 százalékkal

/folyt.köv./

- 6 -

ln

parlament

bkk 1. / huszár6. folyt./um

lesz magasabb, mint öt évvel ezelőtt volt. az idős koruak és a gyermekes családok helyzetének javítására fontos szociálpolitikai intézkedések születtek. javult a lakásellátottság. öt év alatt a tervezett 400 ezernél mintegy 20-30 ezerrel több lakás épült.

jelentős eszközöket fordítottunk mind az egészségügyi és szociális ellátás javítására, mind a kulturális ellátás fejlesztésére. az óvodai férőhelyek száma a tervezett 35 ezerrel szemben több mint 90 ezerrel, a bölcsődei férőhelyek száma a tervezett 9 ezerrel szemben 11 ezerrel növekszik. népünk ma jobb, kulturáltabb körülmények között él, mint öt esztendővel ezelőtt.

iv. ötéves tervünk fő céljait annak ellenére teljesítjük, hogy gazdaságunkat érzékenyen befolyásolták a tőkés világgazdaságban 1973 őszétől kibontakozó, gyors ütemű inflációtól kísért válságjelenségek és a számunkra hátrányos árarányváltozások.

az a tény, hogy a terv fő céljait ilyen körülmények között is meg tudtuk valósítani, a szocialista tervgazdálkodás fölényét bizonyítja. ebben kétségtelenül nagy szerepe volt és van a szocialista közösség országai összehangolt, tervszerű együttműködésének, mindennekeltt a szovjetunióval megvalósított szoros kapcsolatoknak. a kgst keretében való együttműködés gazdálkodásunk és fejlődésünk szilárd alapjának bizonyult. hazánk gazdaságának tervszerű fejlődése elválaszthatatlan kölcsönhatásban van a szocialista országok közösségének tervszerű fejlődésével.

/folyt.köv./

- 7 -

ln

p a r l a m e n t

bkk 1. / huszár ... 7.folyt./um

az eredmények alapján állíthatjuk, hogy a iv. ötéves terv megvalósulása az eddigieknél tervszerűbb volt, hogy az eddigi tervek közül ennek a teljesítése esik leginkább egybe az öt évvel korábban kitűzött termelési és felhasználási célokkal. a reális értékeléshez azonban az is hozzátartozik, hogy föltárjuk a nehézségeket és fogyatékoságokat, a fejlődés során keletkezett aránytalanságokat, a fejlődést befolyásoló belső és külső feltételeket. gondjainkat ugyanis nemcsak a megváltozott világpiaci helyzet növelte. nehézségeink egy része munkánk gyengeségeiből fakad. szocialista gazdaságunk sok tartalékát kihasználatlanul hagytuk. nem voltunk elég következetesek gazdaságpolitikai elveink gyakorlati alkalmazásában, gyakran késlekedtünk a már felismert és elhatározott feladatok végrehajtásával, a szükségesnél és a lehetségesnél lassabban reagáltunk a világpiacon végbemenő változásokra. pedig tartalékaink számottevők: mindenekelőtt a munka- és üzemszervezésben, az állóeszközök hatékony működtetésében, a minőség javításában és a termelési szerkezet gyorsabb ütemű korszerűsítésében rejlenek.

tisztelt országgyűlés!

az elmúlt öt esztendő gazdasági fejlődése a vázolt nehézségek ellenére is jó alapokat teremt szocialista építőmunkánk folytatásához.

a tervjavaslat elkészítése széles körű, kollektív munka eredménye. kidolgozásában részt vettek az ország legnagyobb ipari és más vállalatai;

/folyt.köv./

- 8 -

w

p a r l a m e n t

bkk 1. / huszár ...8.folyt./um

Szoros együttműködés alakult ki az országos irányító, illetve a helyi államigazgatási szervek és a tudományos kutatóintézetek között. a terv fő céljai - ismerve nehézségeink okait, a bizonytalanságok jellegét és nagyságrendjét - reálisak és megítélésünk szerint bizonyosan megvalósíthatók.

az v. ötéves terv megalapozását és gazdaságpolitikai céljainak meghatározását elősegítette az mszmp xi. kongresszusán elfogadott programnyilatkozat, amely utmutatást adott a tervezés számára.

tervcéljaink kimunkálásában jelentős mértékben támaszkodni tudtunk az évek óta folyó hosszú távu /15 éves/ tervező munka legfontosabb eredményeire. nagy jelentőségű az a tény, hogy kialakult hazánkban az éves, ötéves és 15 éves népgazdasági tervezés egységes rendszere. ez lehetővé teszi, hogy az ötéves terv a jelen, a közelebbi és a távolabbi jövő tudatos mérlegelésére épüljön.

a gazdasági fejlődés fő irányait, arányait és szerkezeti változásait tekintve a közép és hosszú távu célok összehangoltak. az v. ötéves terv gazdasági fejlesztési feladatai - mindenekelőtt a termelő ágazatokban, az energetikában és a mezőgazdaságban - összhangban vannak a gazdaság hosszú távu fejlesztésére kialakított fő irányzatokkal. az ötéves és tizenötéves célok tekintetében hasonlóképpen összhang van az életszinvonal fejlesztésében, a foglalkoztatás szerkezetének módosulásában, a szolgáltató ágazatokban foglalkoztatottak arányának növelésében, valamint a lakásellátás és az infrastruktúra fejlesztésében. összhang van végül a területfejlesztési célok megjelölésében és abban is, hogy a tervjavaslat műszaki fejlődésünk meggyor-

/folyt.köv./

- 9 -

s

parlament

bkk 1. / huszár ...9.folyt./um

sitásához, a távlati célok megvalósításához szükséges, rangsorolt feladatokat emelte ki.

a távlati és középtávu tervezőmunka azonban egyes területeken eltérő következtetésekhez vezetett. a következő évek fontos feladata a gazdaság külső és belső egyensúlyának megteremtése, ezért a távlati fejlesztés néhány fontos céljának a megvalósítását /például a megtermelt és a belföldön felhasznált nemzeti jövedelem növekedési ütemének a közelítését, a felhalmozási hányad, főleg a feldolgozó iparok arányának növelését/még az v. ötéves terv sikeres teljesítése esetén is csak a 80-as évtizedben lehet határozottabb célként megjelölni.

tervünk megalapozásában fontos szerepe van a kgst-országokkal folyó két- és sokoldalú tervegyeztető munkának, a közép- és hosszú távu megállapodások rendszerének. e munka során nagy figyelmet fordítottunk gazdasági kapcsolataink folyamatosságára, bővítésére és sok új együttműködési lehetőségét tártunk fel. a tervegyeztetés számunkra különösen fontos eredménye, hogy a szovjetunió a mai világméretű energiahány idején is saját termelésének növekedési ütemét meghaladó mértékben növeli magyarországra irányuló energia- és energiahordozó exportját. biztos támpontot jelent számunkra, hogy meglévő egyezményeket meghosszabbítottunk és újakat hoztunk létre.

tervünk megalapozásánál nem utolsósorban figyelembe vettük, hogy a kgst ez év nyarán, budapesten tartott xxix. ülésén befejeződött a sokoldalú integrációs intézkedések 1976-1980. évekre szóló egyeztetett tervének kidolgozása. ez rögzíti a következő ötéves tervidőszakokra az integrációs folyamatok elmélyítését szolgáló legfontosabb, közösen elhatározott és közösen meg-

/folyt.köv./

- 10 -

h

parlament

bkk 1. /huszár ...10.folyt./um

valósítandó fejlesztéseket. először készült ilyen sokoldalú egyeztetett terv, először kerül sor arra, hogy a sokoldalúan összehangolt együttműködési feladatok szervesen beépülnek a tagországok, s így Magyarország ötéves népgazdasági tervébe is.

kedves elvtársak!

a iv. ötéves tervidőszak eredményeiről és az v. ötéves terv előkészítéséről adott rövid áttekintésből is nyilvánvaló, hogy a gazdasági fejlődés üteme, a termelés hatékonyságának javulása és az egyensúlyi viszonyok alakulása között szoros összefüggés van. ezért a terv a gazdasági növekedésnek olyan ütemét és arányait javasolja, amely lehetővé teszi, hogy a fejlődést nagyjából a gazdasági hatékonyság növekedése biztosítsa, hogy ösztönözzön a termelési szerkezet korszerűsítésére, s ezzel egyidejűleg a gazdasági egyensúly javítására, s hogy gazdálkodásunk eredménye fedezetet nyújtson pártunk életszínvonalpolitikájának folytatására.

a tervjavaslat szerint a nemzeti jövedelem öt év alatt 30-32, az ipari termelés 33-35, az építési-szerelési tevékenység 30-33, a mezőgazdasági termelés pedig 16-18 százalékkal növekszik.

a tervezett fejlődés üteme ugyan némileg lassabb, mint amit az előző öt évben elértünk, de lényegében megfelel a iv. ötéves terv előirányzatainak. hosszabb időszakot vizsgálva pedig közel áll az eddig elért átlagos növekedéshez. mivel az v. ötéves terv időszakában sok tekintetben a korábbiaknál nehezebb feltételekkel kell számolnunk, a növekedés tervezett üteme az adott körülmények között és nemzetközi összehasonlításban is megfelelően dinamikus.

/folyt.köv./

- 11 -

h

parlament

bkk 1. / huszár ...11.folyt./um

a szocialista építés töretlen folytatása, népünk élet-színvonalának folyamatos emelése világosan bizonyítja, hogy gazdaságpolitikánk stabil marad. ez a stabilitás azonban nem jelenthet változatlanságot vagy éppen megmerevedést. társadalmi és gazdasági fejlődésünk legfontosabb eredményei éppen a tudatosan létrehozott változásokban tükröződnek. ugyanakkor a bennünket körülvevő világ változásai sok tekintetben tőlünk függetlenül következnek be. a gazdaságpolitikai vezetés tehát akkor tölti be megfelelően feladatát, ha időben felismeri e folyamatok fő irányzatait és a gazdaságpolitikai stabilitás követelményéből kiindulva teremti meg azokat a társadalmi feltételeket, amelyek lehetővé teszik a népgazdaság számára a kedvező jelenségek kihasználását és a káros következmények elkerülését.

nincs tértől és időtől elvonatkoztatott gazdaságpolitika, és ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az a rugalmassággal párosuló elvi következetesség, amely az mszmp egész gazdaságpolitikai tevékenységét jellemzi. ily módon a gazdaságpolitikának hol egyik, hol másik eleme kerül előtérbe, sőt új elemekkel, feladatokkal is gazdagodhat, miközben az egész gazdaságpolitika a korábban kitűzött stratégiai célok megvalósítását, sőt azok még következetesebb megvalósítását szolgálja.

jelenleg az egyik ilyen meghatározó tényező, hogy a belföldi felhasználás meghaladja a rendelkezésre álló nemzeti jövedelmet, számottevő a költségvetés hiánya és nem kiegyensúlyozott a nemzetközi fizetési mérlegünk. ez az egyensúlyhiány, ha tartóssá válik, gazdasági zavarokat, anyag- és áruhiányt okozhat, ami aztán károsan befolyásolhatja a munkamórált, kedvezőtlenül hathat a társadalmi közérzetre.

/folyt.köv./

- 12 -

parlament

bkk 1. / huszár12.folyt./um

minden megfontolás amellett szól, hogy a gazdasági egyensúly fokozatos javítását és a további folyamatos fejlődéshez szükséges egyensúlyi helyzet biztosítását alapvető gazdaságpolitikai feladatnak tekintjük.

a nemzetközi gazdasági feltételek számunkra kedvező és számottevő javulására - az előrejelzések szerint - nem számíthatunk. ezért a gazdasági egyensúlyt alapvetően belső erőforrásainkra támaszkodva kell helyreállítani.

az egyensúly javításának egyik szükségszerű feltétele, hogy az v. ötéves terv időszakában a belföldi felhasználás növekedése a nemzeti jövedelem növekedésénél lassabb ütemű legyen. ennek megfelelően a nemzeti jövedelem 30-32 százalékos, a belföldi felhasználás 23-25 százalékos növekedését tervezhetjük. a növekedésnek ez az aránya ugyanakkor azt is lehetővé teszi, hogy a fejlesztés anyagi alapjai bővüljenek. ily módon folytathatjuk tehát megkezdett fejlesztési programjainkat, sőt újakat is elkezdhetünk, kielégítő, bár a korábbinál szerényebb mértékben növelhetjük az életszínvonalat és emellett a nemzeti jövedelem nem kis hányadát az egyensúly javítása érdekében használhatjuk fel.

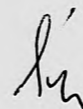
a gazdasági egyensúly javítása az államháztartás pénzügyi helyzetének erősítését is szükségessé teszi. ezért a társadalmi tisztajövedelemnek az eddiginél nagyobb hányadát kívánjuk az államháztartás részére elvonni.

az egyensúlyi helyzet tervben felvázolt arányainak és irányzatának biztosítása csak azzal a feltétellel lehetséges, ha a termelés hatékonyságát erőteljesen növeljük. ez egész tervünk megvalósításának a legfontosabb feltétele.

gazdasági fejlődésünk adott fokán mindez objektív szükségesség. ismeretes, hogy kimerültek a termelés fejlesztésének extenzív forrásai, már nincs lehetőség nagyszámu új munkaerő bevonására a termelésbe és

/folyt.köv./

- 13 -

parlament

bkk 1./huszár ...13.folyt./um

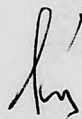
új munkahelyek tömeges létesítésére. az aktív keresők száma alig néhány tízezer fővel növekszik majd. ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a mezőgazdaságban tovább csökken az aktív keresők száma, az iparban lényegében változatlan marad, míg az építőiparban és a közlekedésben kismértékű létszámnövekedésre számíthatunk. társadalmi és gazdasági megfontolásokból egyaránt számottevő létszámemelkedés csak a kereskedelemben és más szolgáltatási ágazatokban tervezhető, mivel a munkaerőhiány ma különösen ezeken a területeken okoz nagy gondokat.

mindebből következik, hogy a változatlan vagy csökkenő, esetleg alig növekvő létszám az iparban, a mezőgazdaságban és az építőiparban sürgetővé teszi a munkaerővel való ésszerűbb gazdálkodást és a további gépesítést.

nem kívánok részletekbe bocsátkozni, csupán megemlítem, hogy nálunk még ma is számottevő a munkaidő-kiesés, sokszor rosszul használjuk ki a munkaidő-alapot, nem mindenütt megfelelő az üzem- és munkaszervezés, sok helyen nem kielégítő a munkafegyelem. jóllehet a munka termelékenységének színvonala az utóbbi években gyorsuló ütemben növekszik, a nemzetközi összehasonlítások azt mutatják, hogy a magyar gazdaság, különösen az ipar termelékenységi színvonala a fejlettebb országokhoz képest általában indokolatlanul alacsony. a vizsgálatokból az is kitűnt, hogy ez nem annyira a technikai elmaradottsággal, mint inkább a nem eléggé hatékony munkával, a nem kielégítő munka- és üzemszervezéssel függ össze. iparunk műszaki színvonala jobb szervezési, vezetési munkával jóval magasabb termelékenység elérését tenné lehetővé.

/folyt.köv./

- 14 -

parlament

bkk 1. /huszár ...14.folyt./um

a tervidőszakban az állóeszközök állománya a nemzeti jövedelem tervezett növekedéséhez hasonlóan, mintegy 32 százalékkal nőnek. mivel erőforrásaink nagy részét az energetikai és a nyersanyagbázis fejlesztésére kell fordítanunk, az állóeszközállomány növekedése is e területeken lesz a leggyorsabb. más ágazatokban mind a beruházások, mind az állóeszközök bővülése az átlagosnál lassabb lesz. ezért különösen megnő az eszközök jobb kihasználásának a jelentősége. nagy gondot kell fordítanunk arra, hogy e területeken a beruházási forrásokat szelektíven, a fő célokkal összhangban, a termelékenységet növelő, gyorsan megtérülő, a népgazdaság egyensúlyi helyzetéhez hozzájáruló kapacitások és gyártmányok fejlesztésére fordítsuk. a termelési feszültséget - mindenütt, ahol csak erre mód van - új, nagyobb építkezések helyett a berendezések modernizálásával, de főleg szervezési intézkedésekkel kell feloldanunk.

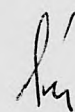
meglévő lehetőségeink nagyobb kihasználását jelentené, ha a beruházások megvalósítási idejét le tudnánk rövidíteni. adataink szerint a beruházások átlagos megvalósítási ideje 1965-66. óta növekedett. ez nem törvényszerű! figyelemre méltó az is, hogy a nagyjából hasonló célu és nagyságu beruházások megvalósítási ideje között nagy különbségek vannak. ez is arra utal, hogy a beruházások szervezettsége sok helyen nem kielégítő.

ésszerűbben kell gazdálkodni a meglévő állóeszközökkel is. erre nyomatékosan felhívja a figyelmet az a körülmény, hogy a gépek egységére jutó termelés 1967. óta lényegében stagnál.

nagy tartalékaink vannak a termelés minőségének és gazdaságosságának a javításában, műszaki színvonalának gyorsabb ütemű emelésében. ezeket a lehetőségeket figyelembe véve azal számolunk, hogy a munka termelékenységét öt év alatt

/folyt.köv./

- 15 -

parlament

bkk 1. /huszár ...15.folyt./um

32-34 százalékkal, azaz évente átlagosan közel 6 százalékkal kell növelni. ez igen nagy feladat, mértékében megfelel az előző öt évben elért növekedésnek, miközben a termelékenység javulását megalapozó beruházások csak mérsékeltebben emelkedhetnek.

a rendelkezésre álló eszközök értelmesebb, jobb felhasználását jelentősen szolgálhatja és a gyorsabb fejlődés lehetőségét biztosíthatja az ésszerű és takarékos anyag- és energiagazdálkodás is. ennek megvalósítása egész gazdasági életünket, gyakorlati munkánkat, szemléletünket érintő feladat. ennek a termelési folyamat minden fázisában - az új gyártmányok kifejlesztésében, a technológiai megoldások, a megfelelő anyagok, a szükséges mennyiségű energia kiválasztásában éppúgy érvényre kell jutnia, mint a késztermékek szállításában, tárolásában és felhasználásában. el kell érniünk, hogy a termelési célok megvalósításához szükséges eszközellátottság zökkenőmentesen ütemes legyen. ennek érdekében javítani kell a készletgazdálkodást. az anyagellátást a készletek növekedésének mérséklődő üteme és növekvő forgási sebessége mellett kell biztosítani.

ugy vélem, aligha van jobb alkalom, mint az új ötéves terv törvénybe iktatása, hogy felhívjuk minden dolgozó, vezető és beosztott figyelmét: gazdasági tevékenységét az ésszerűség, az egyre hatékonyabb munkára való törekvés hassa át. ehhez még sok régi terhes örökségtől, elavult szemléletmódtól kell megszabadulnunk. nem azért, hogy a jövőben az eredményes gazdálkodás legyen a társadalmi cselekvés egyetlen és minden mást kizáró kritériuma. az ember teljes kibontakoztatására törekvő szocialista társadalom más követelményeket is magáénak vall. de a szocialista társadalom kiteljesedésének és megvalósulásának egyik vitathatatlan feltétele az anyagi javak olyan bősége, amely nem érhető el magas színvonalu, korszerű gazdasági cselekvés nélkül.

/folyt.köv./

- 16 -

W
Lu

parlament

bkk 1. /huszár ...16.folyt./um

tisztelt országgyűlés!

kedves képviselő elvtársak!

a tervjavaslat meghatározza a népgazdaság egyes ágazatainak fejlesztési előirányzatait, valamint a rendelkezésre álló fejlesztési erőforrásokat. az adatokat az országgyűlés elnöksége az önök rendelkezésére bocsátotta. ezért a részletek ismertetésétől eltekintek, csupán néhány kérdésre térek ki.

tovább korszerűsítjük népgazdaságunk vezető ágát, az ipart. termelését átlagosan évi 6 százalékkal kívánjuk növelni, mégpedig úgy, hogy a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulása ennél valamivel gyorsabban, évi 7 százalékkal növekedjék.

az ipar fejlődését öt év alatt összesen 340-350 milliárd forint beruházással segítjük elő. tovább folytatjuk a termelési szerkezet korszerűsítésében fontos szerepet játszó központi fejlesztési programok megvalósítását.

terveinkben központi helyet foglal el az energiatermelés és ellátás. a villamosenergiaipar termelése a következő öt évben erőteljes ütemben, évenként közel 7 százalékkal nő majd.

a tervjavaslat szerint továbbra is - bár az eddiginél lassabban - folytatjuk az energia-szerkezet korszerűsítését. 1980-ra az energiafelhasználásban a szénhidrogének arányát az 1975. évi 57 százalékról 64-66 százalékra növeljük. ez azt is jelenti, hogy az energiaforrásokban az import

/folyt.köv./

- 17 -

: Lu

parlament

bkk 1. /huszár ...17.folyt./um

aránya az idei 45 százalékról 1980-ra 56-58 százalékra növekszik. szénhidrogén-szükségletünk kielégítésében továbbra is döntő szerepe lesz a szovjetuniónak.

az energiatermelésben és mindenekelőtt a felhasználásban tovább nő a földgáz szerepe. 1980-ra már mintegy 10 milliárd köbméter földgáz felhasználásával számolunk. ennek érdekében a hazai termelést legalább 6 milliárd köbméterre kell növelni. a szovjet földgázbehozatal növelése céljából részt veszünk az orenburgi gázvezeték építésében.

1980-ban a népgazdaság villamosenergia igénye mintegy 35 milliárd kwó lesz, az idei 25 milliárd kwó-val szemben. a növekvő import mellett tehát az erőművi kapacitások mintegy 1500 mw-os bővítésére is szükség van. az energetikai kapacitások erőteljes fejlesztése következtében az energetikai beruházások aránya az ipar összes beruházásaiban az ez évi 30-32 százalékról mintegy 38-40 százalékra növekszik.

a többi ágazat közül a termelés a leggyorsabban a vegyiparban nő, évenként több mint 9 százalékkal. ezen belül a petrolkémia fejlődik a legdinamikusabban. öt év alatt a műanyagtermelés több mint két és félszeresére, a poliakrilonitrilszál termelése több mint kétszeresére nő. 1980-ra az egy lakosra jutó műanyagfelhasználás az 1975. évi 24 kilóról 38-40 kilóra emelkedik. számottevően növeljük a korszerű műtrágyák, növényvédőszer, állatgyógyászati és takarmánykiegészítő szerek gyártását. tovább folytatjuk a gyógyszeripar fejlesztését. ugyanakkor a bányászatban és a kohászatban az átlagosnál kisebb lesz a fejlődés üteme.

/folyt.köv./

- 18 -

9 *hu*

parlament

bkk 1. /huszár ...18.folyt./um

a strukturális változtatásokat segíti elő, hogy a vas- és acélgyártásban - korszerűbb, értékesebb termékek gyártása végett - elsősorban az ötvözött és nemesacélgyártmányok, acéllemezek, betonacélok, valamint kohászati másodtermékek előállítását növeljük.

nagy figyelmet fordítunk a gépiparra, mert a gyártmány-szerkezet átalakításában és korszerűsítésében kétségtelenül ez az iparág rendelkezik a legnagyobb lehetőségekkel. a gépipar fejlesztésében a legfontosabb feladat a gyártmány-szerkezet folyamatos átalakítása, és a gazdaságtalan termelés eddiginél gyorsabb ütemű korlátozása. az összes ipari termelésnek mintegy 28 százalékát előállító gépipar a műszaki haladás hordozója és árukivitelünk fontos forrása. termékeinek színvonala, gazdaságossága és versenyképessége tehát egész iparunk és egész népgazdaságunk hatékonyságát érzékenyen befolyásolja.

a gépipar rugalmasságának javítása céljából a terv az elő- és félgyártmányok, alkatrészek és részegységek korszerű termelésének a fejlesztését, a bel- és a külföldi kooperáció erőteljes bővítését irányozza elő. a következő öt évben gyorsabban növekszik a félvezetők, az átviteltechnikai berendezések, a villamos fényforrások, a távbeszélő-központok, a vákuumtechnikai eszközök és a szerszámgépek termelése.

néhány fejlesztésre kijelölt területen - a jobb exportképesség érdekében - megkezdődik a fontosabb gyártmányok, gyártmánycsoportok technológiai rekonstrukciója.

/folyt.köv./

- 19 -

5 *hu*

s

parlament

bkk 1. /huszár ...19.folyt./um

a könnyüiparban folytatjuk a ruházati ipar rekonstrukcióját. a terv korszerű, jó minőségű és könnyen kezelhető ruházati termékek fokozott gyártását irányozza elő.

az élelmiszeriparban a lakosság ellátásának javítása, a gazdaságos kivitel növelése és ezzel összefüggésben a mezőgazdasági termékek minőségileg magasabb szintű feldolgozása és tárolása a feladat. a bel- és a külföldi értékesítés növelése megköveteli a csomagolás és szállítás javítását. a legjobban a hűtő-, a hűtő- és a növényolajipar fejlődik.

tisztelt elvtársak!

az ipar termelésében a tervidőszak során tehát fontos változások következnek be. ezek lényege az, hogy a termelés mennyiségi növelése mellett - a kereslethez való alkalmazkodás javítása érdekében - előtérbe kerülnek a minőségi tényezők. és mivel a belföldi felhasználás relative mérséklődik, a szocialista országokba irányuló kivitt pedig a kölcsönösen egyeztetett szállítási tervelőirányzatok lényegében egyértelműen és kötelezően meghatározzák, a vállalatok gyorsabb fejlődési lehetőségei az eddiginél nagyobb mértékben függenek attól, hogy milyen ütemben képesek a tőkés piacokon is keresett árut termelni.

termelési és fejlesztési céljainkat csak úgy valósíthatjuk meg, ha a xi. pártkongresszus határozatának és a kormány munkaprogramjának megfelelően, következetesebben élünk a nemzetközi szakosítással és kooperációval párosuló szelektív iparfejlesztés lehetőségeivel. erre kényszerítenek bennünket a jelenlegi szűkös erőforrások, akár a munkaerő, akár az

/folyt.köv./

- 20 -

ln

parlament

bkk 1. /huszár ...20.folyt./um

anyag eszköz oldaláról közelítjük meg a kérdést. ezért a jövőben határozottabb intézkedéseket kell tennünk a gazdaságtalan termelés korlátozására, de lehetőleg megszüntetésére. ennek révén ugyanis gazdaságosabb tevékenységre átcsoportosítható termelési eszközök, munkahelyek és mindenekelőtt munkaerő szabadul fel.

ma még nem érvényesül kellően a szelektív iparfejlesztés koncepciója. túlzott az óvatosság, lassu az előrehaladás. a vállalatok és az üzemek vezetői érezzék át a feladat jelentőségét, értsék meg, hogy ez most a legfontosabb gazdaságpolitikai feladat.

Lehet olyan nézet is, amely szerint a cserearány-romlás okozta veszteségeket nagyobb árukivittel kell „ledolgozni”, ez azonban régi, a mennyiségi szemléleten alapuló elgondolás lenne. ha az adott termékszerkezetben gondolkodnánk, persze nem is lehetne más alternatívánk. ez a megoldás azonban végső soron csökkentené a belföldön rendelkezésre álló, felhasználható nemzeti jövedelmet.

a korszerűen gondolkodó gazdasági vezető választása azonban nem lehet az, hogy ugyanabból termeljünk és exportáljunk többet, amiből eddig. a nehézségekből csak az lehet a kiút, hogy a vezetők megvizsgálják milyen változtatások szükségesek a vállalat termelési szerkezetében ahhoz, hogy az eddiginél értékesebb, jövedelmezőbb és kelendőbb termékeket gyártsanak, mit kell tenni ahhoz, hogy a rendelkezésre álló anyaghoz, energiához, munkához minél több olyan érték kapcsolódjon, amelyet a világpiacon is elismernek.

/folyt.köv./

- 21 -

ln

parlament

bkk 1. /huszár 21. folyt./um

a gyártmány szerkezet korszerűsítése mellett javítani kell termelési kulturánkat, tökéletesíteni kell a meglévő termékek minőségét, a szállítókészség egyidejű javításával. ennek is egyik módja a gazdaságtalan termelés korlátozása és megszüntetése. a másik módja új, versenyképes, jól értékesíthető, korszerű termékek előállítására. általában olyan termékek gyártását célszerű fejleszteni, amelyek:

- „életpályájuk,, kezdetén vagy felfelé ívelő szakaszában vannak;
- kvalifikált munkát tartalmaznak és magas, vagy különleges minőségi igények kielégítésére alkalmasak;
- beilleszthetők a nemzetközi munkamegosztás kereteibe.

a drágább importot tehát nem csupán több, hanem elsősorban értékesebb termék kivitelével kell ellensúlyozni. ez a már oly sokat hangoztatott exportképesség javításának a lényege.

hangsúlyozni szeretném a viszonylag kis ráfordítással és rövid időn belül versenyképessé tehető termékek kiválasztásának fontosságát. a gazdasági egyensúly helyreállításához fűződő érdekeink azt követelik, hogy gyorsan változó világunkban ne tulságosan hosszú átfutású, sok bizonytalansági elemet tartalmazó fejlesztéseket tűzzünk ki célul. ezt a vállalatoknak is figyelembe kell venniük.

a gyártmány szerkezet korszerűsítése persze nem rövid időre szóló feladat. nem is most kezdjük. de elérkeztünk oda, hogy a folyamatot felgyorsítsuk, elgondolásainkat következetesebben és az eddiginél eredményesebben alkalmazzuk. ebben a nagy munkában a központi irányítás épp úgy

/folyt.köv./

- 22 -

parlament

bkk 1. /huszár ...22.folyt./um

nem helyettesítheti a helyi vezetők kezdeményezését és felelősségteljes döntéseit, ahogy a gazdasági egységek vezetői sem nélkülözhetik a központi szervek világos utmutatásait és tanácsait.

tisztelt országgyűlés!

a tervnek a mezőgazdaság fejlesztésére vonatkozó előirányzatai a magyar szocialista munkáspárt bevált agrárpolitikájának folytatását célozzák. a mezőgazdaságban a termelés évi 3.2-3.4 százalékkal növekszik, ami lényegében megegyzik az 1971-75 években elért fejlődéssel. ez a magasabb bázisra épülő növekedési előirányzat csak intenzív fejlesztéssel, a termőföld ésszerű kihasználásával, a hozamok és a termelékenység erőteljes emelésével érhető el.

a mezőgazdaság a jövőben is fontos exportágazatunk lesz. arra törekszünk, hogy mezőgazdasági termékeinket minél értékesebb termékekké feldolgozva exportáljuk, s lehetőleg mérsékeljük a tőkés világpiac konjunkturális ingadozásaiból számunkra hátrányos hatásokat, de kihasználjuk a lehetséges előnyöket. a hátrányos hatások elhárítása szempontjából is jelentős a szovjetunióval hosszabb időszakra - számunkra fontos, más cikkek szállítása ellenében - kötött zöldség- és gyümölcs-szállítási, illetve előkészített gabonaszállítási egyezményünk is.

a mezőgazdaság fejlesztését öt év alatt mintegy 105-107 milliárd forint beruházással segítjük. a fejlesztés közepontjában a gépesítés áll. a beruházási összegnek mintegy a felét erre fordítjuk.

a mezőgazdaság termelésének alapját továbbra is a szocialista nagyüzemek képezik, ezekben évente 4.5-5 százalékkal növekszik majd a termelés.

/folyt.köv./

- 23 -

ü

p a r l a m e n t

bkk 1. /huszár ...23. folyt./um

ennek megfelelően a nagyüzemek részesedése a mezőgazdaság össztermelésében a tervidőszak végére 64 százalékról 70 százalékra emelkedik. emellett továbbra is jelentős feladatok hárulnak a háztáji és kisegítő gazdaságok termelésére, amelyek ösztönzését és támogatását a jövőben is fontosnak tartjuk.

az építőipar alapvető feladata ebben a tervidőszakban is az, hogy a népgazdaság építési-szerelési igényeinek 30-33 százalékos növekedését tervszerűen kielégítse. mivel új munkaerőre az építőipar is csak kis mértékben számíthat, ezt csak a termelékenység fokozott növelésével lehet elérni.

különös gonddal kell eljárni a beruházások, mindenképp előtt az állami nagyberuházások építési feladatainak előkészítése és megvalósítása során. ennek érdekében a nagylétszámú, műszakilag jól felszerelt építőipari szervezeteket kell elsősorban fejleszteni, de fokozott gondot kell fordítani az ésszerű és takarékos tervezésre is. a gazdasági célú építkezések természetesen nem szoríthatják háttérbe a lakosság életkörülményeit befolyásoló lakás-, óvoda-, bölcsőde- és más építkezéseket.

az építőipari fejlesztéshez a terv szerint mintegy 19-20 milliárd forint áll rendelkezésre. ésszerű fejlesztési politikával, a meglévő állóeszközök eddigieknél sokkal jobb kihasználásával - úgy vélem -, a feladatokkal építőiparunk meg fog birkózni.

az előttünk álló tervidőszakban is erőteljesen növekszenek a szállítással és a hírközléssel szemben fennálló követelmények. ezek kielégítését

/folyt.köv./

- 24 -

hr

p a r l a m e n t

bkk 1. / huszár24.folyt./um

elsősorban a rendelkezésre álló anyagi lehetőségek célszerű felhasználásával, a műszaki színvonal és a biztonság fokozásával, továbbá a munkaszervezés tökéletesítésével lehet biztosítani.

a növekvő szállítási és hírközlési feladatok hatékony ellátására, valamint az állóeszközök elhasználódásából és a struktúra-változásokból adódó igények kielégítésére öt év alatt összesen 105-107 milliárd forint beruházási összeget irányoz elő a terv.

amint e vázlatos ismertetésből is kiderül, a termelési ágazatokban a terv a fejlesztés minőségi tényezőire: a hatékonyság és a versenyképesség javítására, s ennek feltételként a termelési szerkezet korszerűsítésére helyezi a hangsúlyt.

a terv a korábbi évekhez viszonyítva markánsabban rajzolja fel a kívánatos strukturaváltoztatás irányát, fejlesztési súlypontokat képez, egy szóval a terv a differenciált fejlesztési politika kifejezője. ugyanakkor jobban figyelembe veszi az ágazati kapcsolatokat és az arányos fejlesztés követelményeit.

/folyt.köv./

- 25 -

hr

p a r l a m e n t

bkk 1. /huszár ...25.folyt./um

tisztelt képviselő elvtársak!

ötéves tervünknek szerves része a nemzetközi gazdasági kapcsolatok dinamikus fejlesztése és a nemzetközi munkamegosztásban való részvételünk elmélyítése. nem is lehet ez másként, mivel a termelés szelektív fejlesztésének, a gyártmány-szerkezet korszerűsítésének elengedhetetlen feltétele a nemzetközi munkamegosztásban rejlő előnyök kihasználása.

ezt figyelembe véve, a külkereskedelmi forgalom öt év alatt 45-50 százalékkal növekszik, mégpedig úgy, hogy a kivitel a behozatalnál gyorsabban emelkedik. a szocialista országokkal bonyolított külkereskedelmi forgalmunk 38-40 százalékkal emelkedik. a terv szerint az import növekedése 32-35, az exporté 42-45 százalék. a forgalom legdinamikusabban a gépipari és vegyipari termékekben bővül. a nem szocialista országokkal mintegy 50 százalékkal tervezzük növelni a forgalmat úgy, hogy öt év alatt a tervezett gazdasági fejlődéshez feltétlenül szükséges 36-40 százalékos importnövekedés mellett a kivitelnek legalább 60-65 százalékkal, ezen belül az ipari exportnak 75-80 százalékkal, a mezőgazdasági és élelmiszeripari kivitelnek pedig 40-45 százalékkal kell emelkednie.

a behozatal - az ésszerű takarékoság keretein belül - ki fogja elégíteni a termelői és a fogyasztói szükségleteket. különösen fontos azonban az importtal való ésszerű gazdálkodás, az importanyagok magasabb szintű feldolgozása. tehát nem egyszerűen az anyagnormák csökkentéséről és még kevésbé a technológiailag indokolt importanyag „megtakarításáról”, van szó. a rendelkezésre álló anyagokból és így az importanyagokból is kiváló minőségű, versenyképes termékeket kell előállítanunk.

/folyt.köv./

- 26 -

hr

p a r l a m e n t

bkk 1. /huszár ...26.folyt./um

nemzetközi gazdasági kapcsolatainkban továbbra is meghatározó szerepe lesz a szocialista országokkal, mindenekelőtt a szovjetunióval és a többi kgst-országgal folytatott tervszerű együttműködésnek és a kölcsönös áruforgalom erőteljes fejlesztésének. kapcsolataink, s így áruforgalmunk a szovjetunióval az átlagosnál erőteljesebben fejlődnek, s így tovább növekszik a szovjetunió szerepe népgazdaságunk dinamikus és kiegyensúlyozott fejlesztésében.

fokozódik az új formáknak, a termelési együttműködéseknek, a nyers- és alapanyagtermelés közösen történő fejlesztésének a szerepe. részt veszünk az orenburgi gázvezeték, az uszty-tilimszki cellulóz-kombinát, a kiembajevi azbesztkitermelő és dúsító kombinát és a vinnyica-albertirsa közötti 750 kv-os villamostávvezeték építésében.

a feldolgozóiparban is bővülnek kooperációs és szakosítási kapcsolataink. gépiparunk gyártmánykoncentrációját és szakosodását segítik elő azok az egyezmények, amelyeket ebben az évben írtak alá hazánk és a szovjetunió képviselői. hasonlóan előnyös szakosítás alapjait fektették le a vegyiparban, ezen belül a gyógyszeriparban, s választékcseré-megállapodás született a papíriparban.

a szocialista nemzetközi munkamegosztás nagy előnye annak tervszerű és stabil jellege. mindebből azonban nem szabad arra a következtetésre jutni, hogy a vállalatok elhanyagolhatják a gyártmány- és gyártásfejlesztési munkát. a kgst országok igényei dinamikusán fejlődnek és egyre inkább számolni kell a nyugati cégek versenyével is.

a kölcsönös előnyök és érdekek tiszteletben tartása elvének alapján fejlesztjük gazdasági kapcsolatainkat a fejlett tőkés országokkal. gazdasági és politikai érdekeinkkel összhangban jelentősen bővülnek gazdasági kapcsolataink a

/folyt.köv./

- 27 -

hr

parlament

bkk 1. /huszár ...27.folyt./um

fejlődő országokkal. e téren különösen fontos a termelési, fejlesztési és kooperációs együttműködési formák megteremtése.

sokszor elmondjuk: eladni csak azt lehet, amit megtermeltünk. és ezzel az iparra vagy a mezőgazdaságra hárítjuk a felelősséget. igaz, övék a felelősség nagy része. de azért nem felejtkezhetünk meg a világpiaccal közvetlenül érintkező külkereskedelem felelősségéről és feladatairól sem. úgy vélem, a külkereskedelem piaci és ármunkáját lényegesen javítani kell, meg kell vizsgálni, hogy az alkalmazott külkereskedelmi formák mennyiben felelnek meg a korszerű nemzetközi gazdasági kapcsolatok rendszerének.

tisztelt országgyűlés!

kedves képviselő elvtársak!

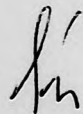
a népgazdaság fejlesztésének célja a dolgozók életszínvonalának növelése, a szebb, kulturáltabb életfeltételek megteremtése.

jövedelempolitikánk feladata a munka szerinti elosztás következetesebb megvalósítása, valamint az alacsony jövedelmű családok anyagi helyzetének az átlagot meghaladó mértékű javítása. ezért a tervidőszakban öt év alatt 14-16 százalékos reálbérnövekedést és 18-20 százalékos reáljövedelem-növekedést tervezünk. azzal számolunk, hogy a termelőszövetkezetekben dolgozók keresetének átlagos növekedése azonos lesz a munkásokéval, alkalmazottakéval.

ezek az előirányzatok - feltételezve a terv termelési, külkereskedelmi és más fontos előirányzatainak a megvalósulását - reálisak, s biztosítják jövedelempolitikai céljaink megvalósítását: az életszínvonal emelését.

/folyt.köv./

- 28 -

parlament

bkk 1. /huszer ...28.folyt./um

a szociálpolitikai célokra rendelkezésre álló eszközökből elsősorban a gyermekek eltartásához és neveléséhez való hozzájárulás növelését, valamint az alacsony nyugdíjjal rendelkezők nyugdíjának emelését irányozza elő a terv.

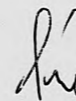
árpolitikánkat egész gazdaságpolitikánknak és életszínvonalpolitikánknak alárendelten határozzuk meg. ezért az eddiginél is gondosabban vizsgáljuk az árak alakulásának tendenciáit, az azokra ható tényezőket és tervszerűen biztosítjuk, hogy a fogyasztói árszínvonal mindenkor gazdaságpolitikai és életszínvonalpolitikai céljainkkal összhangban alakuljon. a következő években olyan fogyasztói árintézkedésekre kerül sor, amelyek a népgazdasági egyensúly javítását és a fogyasztók jobb orientálását, az ésszerűbb fogyasztási szerkezet és a takarékos fogyasztói magatartás kialakítását egyaránt szolgálják.

a tervidőszak első éveiben a fogyasztás mérsékeltebben, majd a gazdasági egyensúly javításának tervszerű megvalósításával összhangban gyorsabb ütemben növekszik.

továbbra is kiemelt társadalompolitikai feladatunk az ország lakásállományának növelése. a terv összesen 430-440 ezer új lakás építésével, ezen belül - a beruházási lehetőségek figyelembevételével - legalább 150-160 ezer állami lakás felépítésével számol. ebből a tanácsi bér- és az értékesítésre kerülő lakások száma legalább 140-150 ezer lesz, ami 10-15 ezerrel több, mint a iv. ötéves terv időszakában. a műszaki-gazdasági normatívák következetes alkalmazásával, s más költségcsökkentő központi és helyi intézkedések végrehajtásával törekedni kell a lakásépítési költségek stabilitására, illetve növekedésének mérséklésére.

/folyt.köv./

- 29 -

parlament

bkk 1. /huszár ...29.folyt./um

a tervjavaslat előirányozza a kulturális szolgáltatások, mindenekelőtt az óvodák, általános iskolák és a szakmunkásképző intézetek fejlesztését, a kulturális ellátásra előirányzott eszközökből növekvő hányadot fordítunk az oktatás céljaira.

a lakosság egészségügyi és szociális ellátása érdekében rendelkezésre álló erőinket mindenekelőtt a kórházi ágyak számának növelésére, a kórházi betegellátás színvonalának emelésére, különösen a szülészeti és gyermekellátást szolgáló egészségügyi hálózat bővítésére összpontosítjuk. emellett fontos feladatnak tekintjük a bölcsődei ellátás, nemkülönben az időskorúakról való gondoskodás feltételeinek javítását.

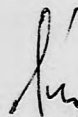
társadalompolitikai és gazdasági feladataink megvalósításához a tervjavaslat összesen 970-980 milliárd forint beruházását irányozza elő. a szocialista szektorban 870 milliárd forint értékű beruházásra kerül sor. ez 25-26 százalékkal nagyobb, mint 1971-75-ben. az évenkénti átlagos növekedési ütem 3.9 százalék lesz, ami kisebb az elmúlt években elért és az új tervidőszakban előirányzott nemzeti jövedelem növekedésénél.

figyelembe véve azonban a gazdasági egyensúly követelményeit, a rendelkezésre álló anyagi eszközöket, valamint az építési előirányzat feszességét - ez a beruházási lehetőségek felső határát jelenti. ezért társadalmi és gazdasági megfontolások alapján rangsorolni kellett az igényeket és őszintén meg kell mondani, nincs mód arra, hogy a jelenlegi helyzetben minden jogos és gazdaságilag ésszerű igényt kielégítsünk.

az előző tervidőszakban kialakult arányokhoz hasonlóan a beruházások 79 százaléka jut az anyagi és 21 százaléka a nem anyagi ágak fejlesztésére.

/folyt.köv./

- 30 -

parlament

bkk 1. /huszár ...30.folyt./um

viszonylag kevés új nagyberuházással számolunk és a terv most csak az 1976-77-ben megkezdődő beruházásokról dönt. javaslom, hogy a további beruházásokról a későbbiekben, a változó feltételek ismeretében határozzunk.

gazdasági helyzetünkben fokozott követelmény a beruházások jó előkészítése, valamint gyors és pontos kivitelezése. a beruházások elhúzódása és előirányzott költségének túllépése ugyanis érzékenyebben érinti népgazdaságunkat, mint a multiban. most minden késedelem és minden költségtúllépés azzal a közvetlen következménnyel jár, hogy más célok megvalósításától kell elvonni az eszközöket. a jövőben a beruházási tevékenységben az eddiginél szigorúbban kell megítélni minden tervszerepültséget.

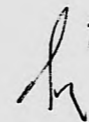
tisztelt országgyűlés!

v. ötéves tervünk elősegíti az mszmp xi. kongresszusán meghatározott politikai és gazdasági célok megvalósítását. a terv előirányzatai mind a gazdasági fejlődés, mind az élet-színvonalemelkedés szempontjából dinamikusak, különösen a nemzetközi gazdaság jelenlegi bonyolult feltételei között. a terv jellegzetessége, hogy elsősorban nem mennyiségi, hanem minde-
nkelettel minőségi célokat tűz ki.

az v. ötéves terv végrehajtása szempontjából kiemelt jelentősége van annak, hogy már a tervidőszak első évében határozott eredményeket érjünk el, mindenekelőtt az egyensúlyi viszonyok javításában, a társadalmi termelés hatékonyságának fokozásában, az export kívánatos mennyiségének, minőségének és szerkezetének kialakításában. éppen ezért, az 1976-os éves terv teljesítése minden tekintetben elengedhetetlen követelmény.

/folyt.köv./

- 31 -

parlament

bkk 1. /huszár ...31.folyt./um

a terv megvalósítása átfogó gazdaságszervező munkát követel. a minisztertanács kidolgozta azokat az intézkedéseket, amelyeket a törvényjavaslat elfogadása után szándékozunk kiadni. ezek a tervtörvény végrehajtásához szükséges konkrét feladatokat, határidőket és felelősöket határozzák meg.

a terv gazdaságpolitikai céljaival összhangban és az új gazdasági feltételeknek megfelelően került sor a gazdasági szabályozó rendszer módosításaira. ezek elősegítik a társadalmi tisztajövedelem elosztási arányaiban korábban bekövetkezett kedvezőtlen eltolódások korrigálását, az erőforrásokkal való racionálisabb gazdálkodást, a fejlesztéshez és a termeléshez fűződő hatékonysági követelmények következetesebb érvényesítését és jövedelempolitikai céljaink jobb megvalósítását.

kiadtuk azokat az intézkedéseket is, amelyek az új gazdasági feltételek alapján folyó gazdálkodásra való áttérés időszakára vonatkoznak. gazdaságirányító szerveink figyelemmel fogják kísérni a gazdasági feltételek változásait és a vállalati magatartást, és ha indokolt, úgy a tervszerű és arányos fejlődés érdekében módosítani fogják a gazdasági szabályozás egyes elemeit.

a népgazdasági terv az ország terve. megvalósítása azonban a vállalatokon, a termelő és gazdálkodó kollektívákon mulik. kezdeményező munkájuk nemcsak saját terveik, hanem az egész népgazdasági terv megvalósításának is a feltételét jelenti. nyíltan meg kell mondani, hogy a magunk elé tűzött célokat csak akkor valósíthatjuk meg, ha a munkafegyelmet, a munkaerőköltsöt megszilárdítjuk és magasabb szintre emeljük. olyan társadalmi légkört kell teremtenünk, amely nem tűri meg a hanyagságot, a nemtörődömséget vagy a taktikázó közönyt.

/folyt.köv./

- 32 -

hr

parlament

bkk 1. /huszár32.folyt./um

tisztelt országgyűlés!

kedves elvtársak !

bizonyos vagyok abban, hogy országunk egész lakossága megérti az előttünk álló feladatok nagyságát; hogy vezetők és beosztottak felismerik a népgazdasági tervben saját érdekeiket és ki-ki a saját munkahelyén minden tőle telhetőt elkövet a népgazdasági tervben foglalt célok megvalósításáért.

kérem az országgyűlést, hogy a népgazdaság v. ötéves tervéről előterjesztett javaslatot vitassa meg, fogadja el és a tervet emelje törvényerőre. /mti/

--

- 33 -

9

p a r l a m e n t

bkk 2. németh károly beszéd

i pr/pf um bs

1975. december 17.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk németh károlynak, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a központi bizottság titkárának parlamenti felszólalását. a beszéd em b a r g ó s , csak j e l z é s r e használható fel.

x x x

/folyt.köv. /

- 34 -

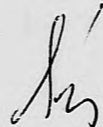
p a r l a m e n t

bkk 2. /németh ... 1.folyt./um

- belpolitikai eseményekben gazdag esztendő végére érkeztünk - kezdte beszédét az mszmp központi bizottságának titkára. ezek sorát pártunk nagy jelentőségű xi. kongresszusa nyitotta meg, majd folytatódott felszabadulásunk harmincadik évfordulójával, az országgyűlési választásokkal, a magyar szakszervezetek kongresszusával és az országgyűlés mostani, kiemelkedő jelentőségű ülészakájával zárul. most az a feladatunk, hogy a párt xi. kongresszusán elhatározott társadalompolitikai céljainkkal, gazdaságpolitikai törekvéseinkkel összhangban törvénybe foglaljuk népgazdaságunk fejlesztésének következő öt évre szóló programját, amelynek megvalósításával előrehaladunk a fejlett szocialista társadalom építésének útján.

- a közeli napokban befejeződő tervidőszakban a magyar népgazdaság helyes irányban, eredményesen és dinamikusan fejlődött. hazánkban a gazdasági építőmunka sikeresen előrehaladt, a iv. ötéves tervben kitűzött célok többségét minden eddiginél nagyobb tervszerűséggel valósítjuk meg. bővültek a társadalom termelő erői, tovább erősödött a termelési viszonyok szocialista jellege. a nemzeti jövedelem a tervezettnél nagyobb mértékben és a korábbinál egyenletesebb ütemben nőtt. javult a társadalmi termelés hatékonysága, a termelés növekedése lényegében a munkatermelékenység emelkedéséből származik. az ipar, a népgazdaság vezető ágazata, tulteljesítette feladatát, a központi fejlesztési programok végrehajtása kedvező irányba befolyásolta a termelési szerkezet átalakítását. a mező-

/folyt.köv./

- 35 -

parlament

bkk 2. /németh ...2.folyt./um

gazdasági termelés növekedési üteme is jelentősen meggyorsult. a kenyérgabona és a kukorica termelésében felzárkóztunk a világ élenjáró országai közé. emelkedett népgazdaságunk technikai színvonala, sok új létesítménnyel gazdagodott az ország. a gazdasági növekedést az életszínvonal rendszeres javulása kísérte. a reálbér és a reáljövedelem növekedése a tervezettnek megfelelően alakult. az előirányzott szociálpolitikai intézkedéseket végrehajtottuk. számottevően növekedett a lakásállomány, bővült a gyermekintézmények hálózata. javultak az oktatás, a közművelődés és az egészségügyi ellátás, valamint a tömegközlekedés feltételei. a lakosság áruezellátása a tervidőszakban kiegyensúlyozott volt.

- megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy mindaz, amit elértünk, gazdaságpolitikánk helyességét, népünk eredményes munkáját bizonyítja. ha a világgazdaságban bekövetkezett változások nem hatottak volna kedvezőtlenül népgazdaságunkra, akkor most az eddigi legsikeresebb ötéves tervünk végrehajtásáról számolhatnánk be. a tervidőszak második felében nagy mértékben növekedtek az energiahordozók és alapanyagok árai, amelyekből behozatalra szorulunk, ugyanakkor az általunk exportált késztermékek ára csak mérsékelten emelkedett. emiatt, és a közös piac diszkriminációs intézkedései következtében számottevő veszteség érte a népgazdaságot. a terheket döntő mértékben az állam vállalta magára anélkül, hogy egyéb kötelezettségeit csökkentette volna.

- a szocialista tervgazdálkodás föltényéről, a szocialista országokkal, elsősorban a szovjetunióval folytatott együttműködésünk erejéről és népgazdaságunk szilárdságáról tanuskodik, hogy a tőkés infláció kedvezőtlen hatásai, külkereskedelmi veszteségeink - bár hátrányosan befolyásolták a gazdasági egyensúly feltételeit - nem okoztak törést gazdasági fejlődésünkben.

/folyt.köv./

- 36 -

9 Am

parlament

bkk 2. /németh ...3.folyt./um

- a megváltozott világgazdasági helyzetben azonban szembevetőbbé váltak gazdasági munkánk fogyatékosai is. mindenekelőtt az, hogy a szükségesnél és a lehetségesnél lassabban halad előre a termelés szerkezetének korszerűsítése; a minden piacon jól értékesíthető versenyképes termelés aránya nem éri el az indokolt mértéket. nincs lényeges előrehaladás a beruházási tevékenység javításában, az üzem- és munkaszervezésben, az állóeszközök kihasználásában és a munkaerőgazdálkodásban. a megváltozott világgazdasági helyzet felismerését csak lassan követték a szükséges intézkedések.

- pártunk központi bizottsága novemberi ülésén jóváhagyta az v. ötéves népgazdasági terv irányelveit. a célok meghatározásában figyelembe vette népgazdaságunk helyzetét, a iv. ötéves terv és a folyamatban levő éves terv teljesítésének várható eredményeit, a hosszútávú tervező munka tapasztalatait, a kgst országokkal lefolytatott terv-koordinációs tárgyalások megállapodásait. megállapította, hogy eddigi eredményeink és gazdaságunk belső tartalékai lehetővé, a megváltozott világgazdasági feltételek pedig szükségessé teszik, hogy a gazdasági munkában az eddigieknél magasabb, minőségi követelményeket támasszunk. arra törekszünk, hogy a szocialista építőmunka tervszerű folytatása, a termelőerők fejlesztése, korszerűsítése és hatékonyabb kihasználása után tovább javuljanak népünk életkörülményei és fokozatosan megteremtjük a gazdaság kiegyensúlyozott fejlődésének tartós feltételeit.

- nagy erőfeszítéseket igénylő, de reális célkitűzés, hogy a tervezett növekedési ütem megvalósításával biztosítsuk a népgazdaság töretlen fejlődését, a fogyasztás és a felhalmozás növekedésének folyamatosságát, az életkörülmények szolid, de megalapozott javítását. a feltételek nem olyan kedvezőek, hogy a törvény-tervezetben foglalt előirányozottnál gyorsabb előrehaladást tervezhetnénk, de nem is olyan nehezek, hogy szabad lenne ennél

/folyt.köv./

- 37 -

Am

bkk 2. /németh ...4.folyt./um

kisebbre venni az előbbrelépést.

- a tervezőmunka során az igények - különösen a beruházások tekintetében - jóval meghaladták a reális lehetőségeket. az igények növekedése a fejlődés természetes velejárója és szívünk szerint teljesítenénk is azokat, de nem indulhatunk ki vágyainkból. mint ahogy a család is rangsorol, úgy a nagy családnak, az országnak is - a reális lehetőségekkel számolva - szigorú következetességgel rangsorolni kell a jogos igények kielégítésében. a hazánk és népünk iránt érzett felelősség arra kötelezi pártunkat és kormányunkat - és bennünket képviselőket is -, hogy mindenkor anyagi lehetőségeink körültekintő figyelembe vételével alakítsuk ki álláspontunkat. a törvény-tervezetben foglalt célok reálisak, megvalósíthatók, de látnunk kell, hogy a tervidőszakban gazdasági építőmunkánkat a korábbihoz képest nehezebb feltételek mellett fogjuk végezni. a fejlődés hazai erőforrásait, a beruházásokat, az energiát, a munkaerőt a korábbinál csak kisebb mértékben tudjuk bővíteni és számolnunk kell azzal is, hogy a világgazdasági folyamatok továbbra is kedvezőtlen hatást gyakorolnak népgazdaságunkra. ezért a fogyasztást és a felhalmozást az eddiginél lassabban növelhetjük, míg a termelés, az export, a hatékonyság és a szerkezet-átalakítás feladatait a reálisnak ítélt felső határon szükséges előíranyoznunk.

- a további előrehaladás döntő feltétele a társadalmi termelés hatékonyságának erőteljes növelése, a népgazdaság kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítása. ennek érdekében halaszthatatlan feladat, hogy mozgósítsuk a meglévő erőforrásainkat, jobban használjuk ki gazdaságunk belső tartalékait. a fejlődés intenzív jellegének erősítése a tudományos-műszaki fejlődés meggyorsítását, a munka termelékenységének dinamikus növelését, az álló- és forgóeszközök hatékonyabb kihasználását követeli. fontos a nyersanyagok magasabb feldolgozási fokát megvalósító, értékesítési céljainkkal jobban összhangban álló termelési szerkezet kialakítása, illetve az ezt elősegítő műszaki fejlesztés. jelentős teendők a meglévő és gazdaságosan kitermelhető hazai

/folyt.köv./

- 38 -

Am

bkk 2. /németh5.folyt./um

ásvány-vagyon hasznosítása, valamint a széles körű energia- és anyagtakarékosság, anyagi és szellemi erőforrásaink észszerűbb kihasználása - hangsúlyozta németh károly, majd beszéde további részében az ipari és a mezőgazdasági termelés előirányzataival foglalkozott.

- az ipari termelés tervezett növekedése némileg kisebb, mint amit a jelenlegi ötéves tervidőszakban elértünk - mondotta. a követelményeknek megfelelő termék-szerkezetben történő megvalósítása azonban a korábbinál lényegesen nehezebb feladatot jelent. a termelés nagyobb növekedése csak akkor lenne kívánatos, ha olyan termékekből gyártanánk többet, amelyek az előirányzottnál nagyobb mértékben növelnék a gazdaságos exportot, vagy a tőkés importot helyettesítenék. az ipari termelés növelésének fő kérdése ezért nem egyszerűen a nagyobb mennyiségi teljesítmény, hanem az, hogy a termék-szerkezet az értékesítési és hatékonysági követelményekkel összhangban változzék. ez a kereslethez való rugalmas alkalmazkodást, a minőségi tényezők előtérbe állítását követeli. az ipari termeléssel szemben tehát az a követelmény, hogy egyre magasabb szinten feleljen meg a hazai szükségletek kielégítésének és a nemzetközi versenyképesség feltételeinek.

- az ipar a termelési szerkezet átalakításával, az energia, az anyag és félkésztermékek termelésének fejlesztésével mérsékelje a népgazdaság növekvő import-terheit, növelje a gazdaságosan értékesíthető termékek arányát, fokozza az exportot. a feldolgozó iparban növekedjék a versenyképes gyártmányok aránya és csökkenjen a gazdaságtalan termelés. előtérbe kell állítani azoknak az ágazatoknak és vállalatoknak a fejlesztését, ahol a gyártmányok megfelelnek a korszerűség követelményeinek. e tekintetben különösen a gépiparra hárulnak nagy feladatok.

/folyt.köv./

- 39 -

Am

bkk 1. /németh ...6.folyt./um

- a gazdaságos termelési szerkezet kialakításának meggyorsítása a kiegyensúlyozott fejlődés nélkülözhetetlen és semmi mással nem pótolható feltétele. csak akkor érhetünk el sikert, ha rövid időn belül kidolgozzuk és következetesen végrehajtjuk a minden piacon versenyképes gyártmányok növelésének, a gazdaságtalan termelés korlátozásának programját. ez a központi irányító szervek, a minisztériumok és a vállalatok közös feladata és egybehangolt munkájukat igényli. megoldásra váró feladat az is, hogy az átlagosnál gyorsabb fejlesztésre kijelölt ágazatok és vállalatok indokolt létszámszükségletét kielégítsük a dolgozók vállalaton belüli és a vállalatok közötti tervszerű átcsoportosítás útján. az érintett dolgozók átcsoportosítását, átképzését tervszerűen, jól előkészítve, reális igényeik figyelembe vételével kell lebonyolítani.

- az ipari termelést változatlan létszámmal, a termelési kapacitás emelésével kell növelni. az új munkahelyeken csak oly módon biztosítható a létszám, ha más területről munkaerőt szabadítunk fel. ha nem ezt tennénk, tovább növekednének a kihasználatlan kapacitások, ami a beruházási erőforrások pazarlásához vezetne. véget kell vetnünk annak az állapotnak, hogy miközben egyes területeken munkaerőhiány gátolja a folyamatos termelőmunkát és fontos szolgáltatások kielégítését, addig más területeken pazarlás folyik a munkaerővel. a kiegyensúlyozott gazdasági fejlődés és az életszínvonal megalapozott növelése szempontjából döntő jelentősége van, hogy milyen mértékben tudunk előrehaladni az üzem- és munkaszervezés fejlesztésében, a munkaerő ésszerű, takarékos felhasználásában, a munkaerőgazdálkodás javításában. a munkaerő hatékonyabb foglalkoztatása a népgazdaság minden területén - az iparban, a mezőgazdaságban és az államigazgatásban - előtérben álló feladat.

- a terv a mezőgazdasági termelés 16-18 százalékos növelésével számol. ez feltételezi, hogy az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek termelése ennél nagyobb mértékű lesz. az előirányzott növekedés az anyagi-, műszaki-, technikai feltételek oldaláról megalapozható. a terv teljesítése

/folyt.köv./

- 40 -

ln

bkk 2. /németh 7.folyt./um

a népgazdaság más területeihez hasonlóan - itt is feltételezi a belső tartalékok mozgósítását. mindenképp azt, hogy a mezőgazdasági üzemekben is növeljék a termelés hatékonyságát, csökkentsék a termelési költségeket, emeljék az üzem- és munkaszervezés színvonalát. fordítsanak nagyobb figyelmet a már létrehozott hagyományos és korszerű állattenyésztő telepek és gépi berendezések gazdaságos üzemeltetésére, nagyobb szakszerűséggel és takarékosabban gazdálkodjanak a vegyi- és üzemanyagokkal, a takarmánnyal, a melléktermékekkel, csökkentsék a termelési és a szállítási veszteségeket.

- a mezőgazdasági termelés szerkezete adottságainkkal összhangban lényegében kialakult. az ésszerű szakosítás mellett, a népgazdaság igényeihez alkalmazkodva, fenn kell tartanunk mezőgazdaságunk sokoldalú termelését. a két fő ágazat közül a növénytermesztés növekedése lesz a gyorsabb, de megkülönböztetett figyelmet kell fordítani az állattenyésztésre, különösen a hus és a tejtermelés növelésére. ez a feltétele annak, hogy a belföldi ellátás kiegyensúlyozott legyen és növekedjék az export. a mezőgazdasági termelés fejlődésével összhangban gondoskodni kell a termékek megővítéséről, a feldolgozó kapacitások, a hűtő- és tárolótér bővítéséről. viszonylag gyors ütemben fejlesztjük az élelmiszeripart, hogy ezáltal lehetővé váljék a mezőgazdasági termékek magasabb fokú feldolgozása, a gazdaságosan értékesíthető termékek nagyobb tömegű előállítására.

- folytatjuk bevált agrárpolitikánkat. továbbra is alapvető feladatnak tekintjük a mezőgazdaság korszerű nagyüzemi rendszerének fejlesztését, a gazdálkodás szocialista vonásainak erősítését. az állami gazdaságoktól és az élenjáró termelőszövetkezetektől azt várjuk, hogy a jövőben is példamutató kezdeményezői lesznek a korszerű technika és termelési eljárások, a nagyhozamu fajták alkalmazásának. a korszerű, hatékony termelési és üzemszervezési módszerek elterjesztésével, a hagyományos termelési módszerekben rejlő lehetőségek jobb kiaknázásával, a vezetés színvonalának

/folyt.köv./

- 41 -

ln

parlament

bkk.2./ németh.....8.folyt./-a

emelésével, az üzemek ésszerű szakosodásával, együttműködésük fejlesztésével jelentős mértékben növelhető mind a jól, mind a közepesen gazdálkodó, mind pedig a gyenge adottságú termelőszövetkezetek termelése.

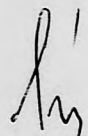
- egy dolgot azonban hangsúlyozni szeretnék: most nem az üzemi méretek további növelése a feladat, hanem sokkal inkább a már kialakult üzemméretű üzemek által nyújtott lehetőségek fokozottabb kihasználása. hazánkban az egy szövetkezetre jutó átlagos terület-nagyság ma már nem kicsiny: 3.500 hektár. erről azért is szólok, mert a tapasztalatok azt mutatják, hogy nem haszon, hanem kár származik abból, amikor a szükséges feltételek megléte nélkül egyesülnek termelőszövetkezetek. a termelőszövetkezetek ésszerű és megalapozott egyesülését a jövőben is támogatjuk. nem helyes azonban a szövetkezetek egyesülésének szorgalmazása, amikor ennek feltételei nincsenek meg és emiatt jelentős veszteségek keletkeznek, termelési kapacitások maradnak kihasználatlanul. a figyelmet inkább arra kell fordítani, hogy a mezőgazdasági nagyüzemek és az állami vállalatok, a társulások, a közös vállalkozások és vállalatok létrehozásával, a termelési együttműködés elmélyítésével növeljék a mezőgazdasági termelés hatékonyságát.

- hangsúlyozni kívánom továbbá, hogy a háztáji és a kiegészítő gazdaságoknak mind az önellátásban, mind az áruterelésben a jövőben is fontos szerepük lesz. minden illetékes szervnek többet kell tennie a háztáji és kiegészítő gazdaságokban folyó termelés ösztönzéséért, a munka megkönnyítéséért, termékeik átvételének jobb megszervezéséért.

- a terv gazdasági lehetőségeinkkel összhangban irányozza elő az életszínvonal emelését. szocializmust építő társadalmunk alapvető célja és fontos hajtóereje a lakosság életszínvonalának rendszeres emelése,

/folyt.köv./

- 42 -

parlament

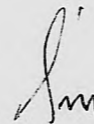
bkk.2./ németh.....9. folyt./-a

növekvő anyagi és kulturális igényeinek lehetőségeinkkel összhangban álló kielégítése. nem feledkezhetünk meg azonban arról, hogy az életkörülmények javítása csakis gazdasági fejlődésünkkel összhangban történhet, az életszínvonal emelésének lehetősége gazdasági munkánk eredményétől függ. a terv szerint a lakosság jövedelme, a fogyasztás, a nehezebbé vált gazdasági feltételek mellett is jelentősen növekszik. a tervidőszak folyamán fokozódik a tartós fogyasztási cikkek térhódítása, egészségesebb lesz a táplálkozás, jelentősen fejlődik az öltözködési és a lakáskultúra, javulnak a lakásviszonyok, bővülnek a szolgáltatások.

- arra törekszünk, hogy a keresetekben a végzett munka mennyisége, minősége, a szakképzettség, a munka nehézségi foka az eddigénél jobban érvényesüljön. nem lehetünk elégedettek a jelenlegi helyzettel, a sok helyen tapasztalható egyenlősdivel. a dolgozók többségének igazságérzetét is sérti az a gyakorlat, amikor a bérek és a jutalmak elosztásánál arra hivatkozva nem differenciálnak, hogy az a dolgozók között feszültséget teremt. ennek éppen az ellenkezője igaz, és az a feladat, hogy mindenütt érvényt szerezzünk a teljesítményekkel összhangban álló bérezésnek. a tervidőszakban a kereseti arányok javítását központi béremeléssel is elősegítjük. ugyanakkor emeljük a több műszakban, folyamatos munkarendben dolgozók műszakpótlékának összegét is.

- fontos társadalmi, politikai követelménynek tekintjük, hogy a munkásság és a parasztság jövedelme megközelítőleg azonos ütemben növekedjen. külön figyelmet kívánunk fordítani a nagyüzemi munkásság bér-és jövedelmi viszonyainak alakulására, továbbá arra, hogy csökkenjenek a termelőszövetkezeti jövedelmekben fennálló indokolatlan különbségek is. a helyesebb jövedelmi arányok érdekében arra törekszünk, hogy az alacsony keresetűeknél az átlagosnál nagyobb legyen a növekedés, ugyanakkor meg kell akadályozni minden jövedelemnövekedést, amely nem áll arányban a teljesítménnyel.

/folyt.köv./

- 43 -

bkk.2./ németh.....10.folyt./-a

- a következő években is a társadalmi juttatások növelésével fokozatosan mérsékelni kívánjuk a családok jövedelmi színvonalában az eltartottak száma miatt meglevő különbségeket. a társadalmi juttatások a munkajövedelmeknél gyorsabban növekednek. növeljük a társadalmi hozzájárulást a gyermekevelés költségeihez: emeljük a családipótlékot; továbbra is fontos feladatnak tekintjük a gyermekgondozási segély mértéke lépést tartson az átlagkeresetek növekedésével. nagy figyelmet fordítunk a nyugdíjasok helyzetének javítására. a nyugdíjak reálértékének megőrzése mellett a tevidőszakban lehetőségeinkkel összhangban emeljük az alacsony nyugdíjakat. a mezőgazdasági termelőszerkezet tagok nyugdíj korhatára a tevidőszak végére fokozatosan - a nőknél 55, a férfiaknál 60 éves korhatárra csökken. mindebben az idős koruakról való fokozottabb gondoskodás jut kifejezésre.

- a bérek és a szociális juttatások emelése nem egyetlen tényezője az életszínvonal, az életkörülmények javítására irányuló törekvéseinknek. a lakosság életkörülményeinek javulását szolgáló beruházásoknál fenntartjuk a jelenlegi tevidőszakban megvalósult magas arányt. a rendelkezésre álló anyagi eszközök zömét a lakás- és a közmű építés, a nagyvárosi tömegközlekedés, az óvodai, az általános iskolai és a szakmunkásképzés hálózatának fejlesztésére fordítjuk. a lakásépítés üteme elsősorban a fővárosban, a nagyvárosokban és az ipari centrumokban gyorsul. megkülönböztetett figyelmet fordítunk a nagycsaládosok, a munkások lakásépítésének támogatására és arra, hogy az építés pénzügyi feltételei jobban igazodjanak a lakásra várók jövedelmi és szociális helyzetéhez.

-amint látható, a következő tevidőszakban is az életkörülmények, a jövedelmi viszonyok folyamatos javítására törekszünk. a reáljövedelmek és a reálbérek azonban a tevidőszak első felében - gazdasági lehetőségeinkkel összhangban - az öt év átlagánál szerényebb mértékben növekedhetnek.

/folyt.köv./

Ln

bkk.2./ németh.....11.folyt./-a

- a terv számol az árak változásával is és ennek megfelelően irányozza elő a reálbérek és a reáljövedelmek növekedését, vagyis úgy alakítjuk a jövedelmeket és a szociálpolitikát, hogy azok együttesen a lakosság életszínvonalának tervezett javulását eredményezzék - az árak a gazdaságban fontos szerepet töltenek be, a termelés területén befolyásolják a gazdasági döntéseket, módosítják a fogyasztás szerkezetét, hatnak a kereslet alakulására. az árpolitika célkitűzése, hogy a termelői árak jobban tükrözzék a ráfordításokat. ez fontos feltétele annak, hogy megvalósulhassanak a termékszerkezet átalakítására, a minőség javítására, a gazdaságos termelésre irányuló célkitűzések. ugyanakkor tartósan a fogyasztói árak sem maradhatnak el a termelési költségektől, ezért gazdasági fejlődésünk érdekében egyes fogyasztói árakat is emelni szükséges. a nagyobb kihatású fogyasztói áremelést, mint például jövőre a husáremelést, jövedelemkiegészítéssel kapcsoljuk össze és ezáltal is biztosítjuk, hogy a tervezett reálbér és a reáljövedelem növekedés megvalósuljon.

- annak érdekében, hogy a fogyasztói árak növekedése a tervezett keretek között maradjon, biztosítani kell az árfegyelmet, az árak szigorú ellenőrzését, az indokolatlan áremelések és visszaélések megelőzését. nagy felelősség hárul a vállalatokra és az őket felügyelő irányító minisztériumokra abban, hogy a gazdasági szabályozók módosítása miatt bekövetkező nyereségcsökkenést áremeléssel, minőségrontással ne hárítsák át a fogyasztókra.

- megkülönböztetett figyelmet igényel, hogy az árualapok és a vásárlóerő továbbra is összhangban legyen. gondoskodni kell arról, hogy kiegyensúlyozott legyen a lakosság áruezellátása. az ellátásért felelős minisztériumok, vállalatok tartásuk elsődlegesen köteleességüknek, hogy összehangolt munkával megteremtseik ennek minden szükséges feltételét.

/folyt.köv./

Ln

bkk.2./ németh.....12.folyt./-a

- előrehaladásunk elképzelhetetlen a nemzetközi gazdasági kapcsolatok sokrétű fejlesztése, állandó bővítése nélkül. érdekünkben áll, hogy még erőteljesebben használjuk ki a nemzetközi munkamegosztásból származó előnyöket, növeljük az áruforgalmat és a termelésben előtérbe állítsuk a kölcsönös előnyökön nyugvó tartós együttműködési formákat.

- a magyar népgazdaság fejlődésében a jövőben is alapvető szerepe lesz a kgst-országokkal folytatott sokoldalú együttműködésnek. arra törekszünk, hogy a gazdasági együttműködést a termelési szakosítás, a kooperáció bővítése és a termékcseréjének növelése útján még szorosabbá tegyük. aktívan dolgozunk a szocialista gazdasági integráció elmélyítéséért, amely elősegíti nemzeti céljaink jobb érvényesítését, országunk és az egész szocialista közösség erősödését szolgálja, a gazdasági, a műszaki és tudományos fejlődés új forrásait tárja fel. ennek szellemében veszünk részt több közös beruházásban, valamint a kgst-országok nyersanyag-és energia szükségleteinek kielégítését, a gépiparban a termelési kooperációt és a szakosodást hosszútávra megalapozó célprogramok kidolgozásában, majd megvalósításában. a mezőgazdaság területén olyan együttműködésre törekszünk, amely elősegíti közösségünk szükségleteinek biztonságos kielégítését a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékekből.

- gazdaságunk fejlesztésében, szerkezetének korszerűsítésében a jövőben is kiemelkedő szerepe lesz a magyar-szovjet gazdasági kapcsolatoknak. ipari termelésünk jelentős mértékben a szovjetunió nyersanyag-és energiaforrásaira támaszkodik. ipari beruházásaink számottevő hányada korszerű szovjet technológiai berendezések felhasználásával, közvetlen műszaki segítségével valósul meg. szovjet műszaki segítséggel, komplex berendezések szállításával épül például a paksi atomerőmű, a rádióadó és sok más nagy létesítményünk. ugyanakkor a szovjetunió biztonságos értékesítési lehetőséget nyújt a magyar ipar és a mezőgazdasági termékek számára.

/folyt.köv./

Am

bkk.2./ némerh.....13.folyt./-a

- jól fejlődnek gazdasági kapcsolataink a szovjetunióval és a többi baráti szocialista országgal. a középtávu népgazdasági tervek egyeztetése, a hosszulejratu kereskedelmi megállapodások rendszere nagy biztonságot nyújt népgazdaságunk tervszerű fejlődéséhez. előrehaladásunk fontos záloga a kölcsönös testvéri segítség elvein alapuló együttműködés további erősítése, a gazdasági kapcsolatok elmélyítése. arra törekszünk, hogy biztosítsuk a szocialista áruforgalom tervszerűségét, és a népgazdaság szükségleteivel összhangban tovább bővítsük a már egyeztetett forgalmat.

- minden korábbinál nagyobb erőfeszítést követel tőlünk az előirányzott tőkés külkereskedelmi forgalom tervszerű megvalósítása. a tőkés importtal kapcsolatos árveszteségek és a termelés növeléséhez szükséges anyagimport miatt a behozatalnál gyorsabb ütemben kell növelnünk a tőkés országokba irányuló exportot. az ehhez szükséges árualapok gazdaságos megtermelése és értékesítése megköveteli a külkereskedelmi munka színvonalának emelését, a termelő és a külkereskedelmi vállalatok nagyfokú aktivitását, összehangolt tevékenységét, a tervszerűség, a szervezethez és a piackutatás javítását. a tőkés külkereskedelmi mérleg egyensúlyba hozásának, a fejlődés folyamatos biztosításának engedhetetlen feltétele, hogy az import ésszerű helyettesítése mellett - a kivitel és a behozatal az előirányzott mértékben növekedjék. a hagyományos kereskedelmi formák mellett a tőkés viszonylatokban is előtérbe kell állítanunk a gazdasági együttműködés fejlettebb formáit, a kölcsönös előnyökön és érdekeltségen nyugvó, hosszabb távra szóló termelési kooperációt. intenzív munkára van szükség annak érdekében is, hogy jobban bekapcsolódjunk azoknak a fejlődő országoknak gazdaságfejlesztési programjába, ahonnan növekvő nyersanyag-és energiaigényeink egy részét is ki tudjuk elégíteni.

- a tőkés országokkal folytatott gazdasági kapcsolatokat általános külpolitikai törekvéseinkkel összhangban, a szocialista közösség érdekeit is szem előtt tartva alakítjuk. együttműködésre törekszünk, de ennek a kölcsönös előnyökön, a hátrányos megkülönböztetésektől mentes, egyenlő elbánáson kell alapulnia.

/folyt.köv./

Am

bkk. 2./ németh.....14.folyt./-a

- a megváltozott világgazdasági helyzet, a nemzetközi munkamegosztásban való aktívabb részvételünk megköveteli, hogy jobban feltárjuk a világgazdaság változásainak a magyar nép gazdaságra gyakorolt hatásait, összefüggéseit, hogy rugalmasabban tudjunk alkalmazkodni a megváltozott feltételekhez.

- most, amikor az országgyűlés a szocializmus építésének a következő 5 évre szóló nemzeti programját iktatja törvénybe, gondolnunk kell arra is, hogy az 1976-os esztendővel kezdetét veszi a terv végrehajtása. mint ismeretes, pártunk központi bizottsága jóváhagyta az 1976. évi népgazdasági terv irányelveit, amelyek összhangban vannak az öt éves terv céljaival.

- a jó kezdet fél siker. el kell érniünk, hogy már a jövő évben kibontakozzanak, megerősödjenek azok a folyamatok, amelyek megalapozzák a további évek kiegyensúlyozott fejlődését. ez megfontolt, de határozott központi és helyi intézkedéseket követel. mire irányuljanak ezek az intézkedések? mindezekelőtt a gazdaságos és versenyképes termékek arányának növelésére, a gazdaságtalan termékek termelésének korlátozására; a gazdaságos exportnövelésére, tartós és biztonságos értékesítési kapcsolatok kiszélesítésére, a munkaerőgazdálkodás javítására, a munkaerő tervszerű átcsoportosítására, a munkafegyelem erősítésére; az adminisztratív létszám csökkentésére; a takarékoság következetes érvényesítésére, az energia-és nyersanyag észszerű felhasználására; a költségvetési intézmények gazdálkodásának javítására, az igazgatási tevékenység egyszerűsítésére, egy szóval anyagi és szellemi erőforrásaink jobb hasznosítására.

- gondoskodni kell arról is, hogy a folyamatos munka feltételeinek biztosításával egyidőben növekedjék a teljesítményben dolgozók száma, hogy a műszaki és a szervezési feltételekkel összhangban a munkanormákat mindenütt folyamatosan tartásuk karban, fordítsanak nagyobb figyelmet a termelő álló-alapok fokozottabb kihasználására, az üzem- és munka-

/folyt.köv./

lm

bkk.2./ németh.....15.folyt./-a

szervezés megjavítására. határozottan véget kell vetni a gazdasági lehetőségeinket meghaladó költségeknek, a még sok helyen tapasztalható hivalkodó reprezentálásnak, a felesleges külföldi utazásoknak, a pazarlásnak.

- a törvény-tervezetben foglalt célok elérése a vezetés minden szintjén a korábbi évekénél nagyobb erőfeszítést, szervezettséget, szemlélteti és cselekvési egységet követel. a munka minőségét nemcsak az anyagi termelésben, minden más területen is javítani kell. a gazdasági fejlődés feltételei - összhangban gazdaságirányítási rendszerünk bevált alapelveivel - a központi irányítás, valamint a vállalati önállóság és felelősség egyidejű erősítését követeli. a központi irányítás erősítése azt célozza, hogy egyértelműbbé, következetesebbé és összehangoltabbá tegyünk a döntéseket, hogy a gazdasági folyamatok szabályozása jobban szolgálja a népgazdasági terv megvalósítását, a társadalmi érdekek érvényesítését. a központi döntési rendszert úgy kell tovább fejleszteni, hogy elejét vegyük a szükséges döntések elhúzódásának, a felelősség elmosásának. ugyanakkor nagy jelentősége van annak, hogy a vállalatok, a szövetkezetek, a tanácsok öntevékenysége, kezdeményezőkézsége fokozódjék. fontos, hogy a központi szervek irányító munkája jól ötvöződjék a vállalati önállósággal, bátorítsa a kezdeményezést a tervben kitűzött célok szolgálatában.

- a bonyolultabbá vált feladatok megoldásának elengedhetetlen feltétele a vezetés színvonalának emelése, az üzemi, munkahelyi demokrácia erősítése, az egyszemélyi felelősség érvényesítése. terveink teljesítése a vezetőkkel szemben az eddiginél sok tekintetben magasabb követelményeket támaszt, nagyobb felelősséget, fegyelmezettebb munkát igényel. a vezetők többsége ma is eredményesen látja el feladatát, politikai, szakmai hozzáértése, emberimagoztatása alapján alkalmas arra, hogy a nagyobb követelményeknek megfeleljen. gyakori azonban, hogy azonos műszaki és gazdasági feltételek mellett dolgozó vállalatok, szövetkezetek gazdasági eredményei és teljesítményei között elfogadhatatlanul nagyok a különbségek. a gyengébb eredmény az esetek nagyrésztében a nem megfelelő vezetésnek tulajdonítható.

/folyt.köv./

lm

parlament

bkk.2./ németh.....16.folyt./-a

a szükséges személyi cserék mégis elmaradnak és ez így nincs rendjén. ugyanakkor jobban meg kell becsülni azokat a vezetőket, akik következetesek a párt és az állami határozatok érvényesítésében, önállóak és határozottak a döntésekben, a végrehajtás, a munkafegyelem megkövetelésében, jó szervezők és kezdeményezők, akik támaszkodnak a dolgozókra, erősítik az üzemi demokráciát, megteremtik a feltételeit annak, hogy a szocialista munkaverseny a terv céljaival összhangban, lendületesen folytatódjék.

- amikor most törvénybe foglaljuk a következő tervidőszak célkitűzéseit, olyan programról határozunk, amely igazodik a valóságos helyzetünkhöz, figyelembe veszi eddigi eredményeinket, reálisan számol erőforrásainkkal, a fejlődés belső és külső feltételeivel. a terv megvalósítása a gazdasági fejlődést, népünk életkörülményeinek további javítását, a fejlett szocialista társadalom építésének folytatását jelenti. ötödik ötéves tervünk a további előrehaladás, a szocialista építőmunka olyan programját jelenti, amely a nemzet egészét, dolgozó népünk boldogulását szolgálja. ezért megvalósításában bizton számíthatunk munkásosztályunk, parasztságunk és értelmiségünk egész dolgozó népünk cselekvő támogatására. ez tervünk sikeres végrehajtásának legfontosabb biztosítéka.

- a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magam nevében a törvényjavaslatot elfogadom és a tisztelt képviselőtársaknak is elfogadásra ajánlom. - zárta beszédét németh károly. /mti/

--

- 50 -

parlament

bkk.3. nemeslaki tivadar beszéde

sl/s/a/ie

1975. december 17.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk nemeslaki tivadar kohó-és gépipari miniszter parlamenti beszédének rövidített változatát. a beszéd, amely az országgyűlés szerda délutáni ülésén hangzik el, feloldásig em b a r g ó s !

x x x

a miniszter a kohó-és gépipar helyzetét taglalva rámutatott, hogy a iv. ötéves tervidőszakban mind a gépipar, mind a kohászat sikeresen teljesítette feladatát. a vaskohászat az idén várhatóan 3,6 - 3,7 millió tonna nyersacélt és több mint 2,6 millió tonna hengereltárut állít elő. a gépipar termelése öt év alatt csaknem 50 százalékkal emelkedett. az öt év folyamán mintegy 85 százalékkal nőtt a szocialista és több mint kétszeresére emelkedett a dollár-elszámolású gépexport. a belső igényeket is a korábbinál magasabb szinten elégítették ki. a vállalatok a termelésnövekedést 95 százalékkal a termelésnövekedés javításával érték el, bár e kedvező tendencián belül vállalatonként nagy a szóródás.

a miniszter azt is elmondta, hogy a gépiparban 1972 és 1975 között mintegy 7 milliárd forint értékű gazdaságtalan termék gyártását korlátozták, illetve szüntették meg.

- a gazdasági hatékonyság növelésében azonban még távolról sem használtuk ki lehetőségeinket - mondotta. a termelés szerkezetének korszerűsítése a szükségesnél lassabb ütemben haladt, a minden piacon értékesíthető, jövedelmező termelés aránya sem érte el a kívánatos mértéket. még sok a kihasználatlan tartalék a többi között a gépkapacitás és az idő kihasználásában, az energia-, az anyag-és a készletgazdálkodásban, a műszaki fejlesztésben, a munkaerőgazdálkodásban, a munka-és üzemszervezésben. a kohó-és gépiparban is megmutatkoztak az irányító munka és a vállalati gazdálkodás fogyatékosai, amelyekhez a világpiacokon bekövetkezett változásoknak semmi közük, de a világpiaci változások következtében sokkal szembetűnőbbeké váltak. mindez olyan teher, amittől mielőbb meg lehet és meg is kell szabadulnunk. /folyt.köv./

- 51 -

bkk.3./ nemeslaki.....1.folyt./-a

a törvényjavaslatra utalva hangsúlyozta, hogy az v.ötéves ter-
tervidőszakban a kohászatnak és a gépiparnak jelentős részt
kell vállalnia a népgazdaság egyensúlyi helyzetének fokozatos
helyreállítását szolgáló munkából. intézkedéseket tesznek a
gépipar dinamikus növelésére, a cél a többi között az, hogy
a gépipar exportját a nehezebb külgazdasági feltételek mellett
is évente mintegy 10 százalékkal növeljék. mint mondotta,
a tervegeztetések eredményei alapján jelentősen bővülnek a
kohó-és gépipar kapcsolatai és szélesedik együttműködése a
szocialista országokkal, mindenekelőtt a szovjetunióval. -
tervünk realitásának - mondotta - ez a legfőbb bázisa. ugyan-
akkor kiemelkedő feladatunk, hogy a következő öt évben meg-
kétszerezzük dollár viszonylatu gépexportunkat. ez igen nagy
feladatokat jelent vállalatainknak, mert a tőkés világ gazda-
sági válsága szűkíti a gépipari termékek értékesítési lehetőségeit a kapitalista piacokon.

- jelentős feladat a belföldi igények kielégítése is.
célunk, hogy a következő tervidőszakban a ma még hiány jelle-
gű fogyasztási cikkek is megfelelő minőségben és választék-
ban a vásárlók rendelkezésére álljanak. mindezt a piaci viszonyokhoz való gyorsabb, rugalmasabb alkalmazkodással, olyan termékek gyártásával kell megvalósítanunk, amelyek minden piacon kedvező áron értékesíthetők. az eddigieknél tehát korszerűbb és gazdaságosabb termékeket kell előállítanunk. ehhez nagyobb számban van szükség a termelésben rövid időn belül hasznosítható kutatási és fejlesztési eredményekre. ezért szorgalmazzuk kutató-fejlesztő intézeteink és termelővállalataink szorosabb, intézményesített munkakapcsolatát, továbbá licenck és korszerű termelési eljárások átvételét a szocialista és tőkés országoktól.

- ahhoz, hogy az v.ötéves terv időszakában - alig növekvő anyagfelhasználással és lényegében azonos létszámmal - dinamikusabban növekedjen a versenyképes termékek gyártása, elengedhetetlen az elavult, a gazdaságtalan termelés visszaszorítása, illetve megszüntetése.

/folyt.köv./

ln

bkk.3./ nemeslaki.....2.folyt./-a

ma számos vállalatnál a megfelelő eszközök és a munkaerő hiánya gátolja a korszerű, gazdaságosan előállítható termékek gyártását. ezért más vállalatoknál, vagy akár az adott vállalaton belül a gazdaságtalan termelés megszüntetésével eszközöket és munkaerőt kell felszabadítanunk, átcsoportosítanunk a dinamikusan fejleszthető termékek gyártásához. e feladatok végrehajtására a vállalatoknál és a minisztériumban is határozott intézkedésekre van szükség. a minisztérium kidolgozta a szelektív fejlesztés és a gazdaságos termékszerkezet kialakításának legfőbb elveit és kritérium-rendszerét. ezek szerint a termelési és exportszerkezetet alapvetően befolyásoló kiemelt fejlesztéseket tervezzük, többek között a fényforrások, a vákuum-technikai gépek, a közúti jármű részegységek és a számítástechnikai eszközök gyártásában, továbbá az olaj-és gázvezetékekhez szükséges automatikai-, telemechanikai hírközlő-rendszerek előállításában. ugyan-
csak fejleszteni kell a szerszámgépek, telefonközpontok és átviteltechnikai berendezések, az orvosi műszerek, az energetikai a vegyipari gépek és berendezések gyártását. a hazai igények jobb kielégítésére és a tőkés import helyettesítésére fejlesztjük a kábelek és vezetékek, a villamosszerelési anyagok, a gördülőcsapágyak és az elektronikus alkatrészek gyártását.

a dinamikus fejlesztésre kijelölt termékcsoporthoz jórésznél már hagyományokkal rendelkezünk. ezek a termékek magasan kvalifikált munkát tartalmaznak, gyártásukat hazai anyag-és alkatrész bázisokra, illetve szocialista alkatrész $\sqrt{\quad}$ építhetjük. e területeken technológiai rekonstrukcióval is bővíthetők a termelési kapacitások és minden feltétel adott az így létrejövő kapacitások hosszútávú gazdaságos kihasználásához. $\sqrt{\quad}$ *impertra*

a miniszter elmondotta: műszaki és gazdasági mérlegelés alapján összeállították azoknak a termékeknek és termékcsoporthoznak a jegyzékét is, amelyeknek hazai gyártása - különösen nagyvállalati szinten - a szelektív fejlesztés kritériuma szerint nem indokolt. ezeknek a termékeknek az értéke megközelíti a 13 milliárd forintot. az így összeállított termékjegyzéket egyeztetik a társfőhatóságokkal, hogy megfelelő ellátási felelősség mellett, csak megalapozottan kerüljön sor e termékek gyártásának megszüntetésére és a munkaerő átcsoportosítására hatékonyabban foglalkoztató területekre.

/folyt.köv./

ln

P A R L A M E N T

bkk.3./ nemeslaki.....3.folyt./-a

- gondoskodunk arról - mondotta, -hogy ezeket a feladatokat a vállalatok beépítsék terveikbe, és azokat úgy hajtsák végre, hogy az ellátásban zavarok még átmenetileg se legyenek.

területfejlesztési kérdésekkel foglalkozva a minisztériumnak arról a tervéről szólt, hogy különösen a fővárosban megszűntnek gazdaságtalanul működő, korszerűtlen telephelyeket. a vizsgálatok azt mutatják ugyanis, hogy számos telephely megérett a felszámolásra, az így felszabaduló munkaerő pedig átcsoportosítható. tovább folytatják egyes budapesti üzemek vidékre telepítését. ugyanakkor a budapesti és a fejlett ipari centrumokban működő gépipari üzemekben szelekcióval, intenzifikálással, a termelőegységek rekonstrukciójával segítik elő a munkaerő gazdaságos felhasználását, a munkaerőgondok enyhítését.

a kohászat feladatairól szólva a miniszter rámutatott, hogy a népgazdaságnak a következő öt évben több nyersacélra, több és értékeesebb hengereltárura lesz szüksége. ezért a vas-kohászatban a fő fejlesztési cél a metallurgiai fázisok, illetve a technológiai szakágak kapacitásának bővítése, az acélgyártó és hengersori kapacitások összhangjának gyorsabb közelítése. megkezdik az újfajta, nagyszilárdságú acélcsövek gyártásának fejlesztését, folytatják a gazdaságosabb termékszerkezet kialakítását, a magasabb értékű kohászati termékek arányának növelését. a fejlesztések, a beruházások előkészítésére és végrehajtására konkrét szervezési programot dolgoztat ki a minisztérium.

a kohó-és gépipar hatékonyságának növeléséről szólva a miniszter a többi között az állóeszközök, különösen a nagyértékű, korszerű gépek és berendezések jobb kihasználására hívta fel a figyelmet. mint mondotta, a gépiparban naponta átlag 1,2 műszakban dolgoznak, ezért nem tekinthetnek el attól a megtakarítási lehetőségtől, amit a műszakszám növelése jelent. tervszerűbb gazdálkodással csökkenteni fogják az elavult, de még üzemben lévő gépek számát, a hozzáértő munkásokat pedig a nagyértékű, korszerű gépekhez csoportosítják át

/folyt.köv./

ln

p a r l a m e n t

bkk.3./ nemeslaki.....4.folyt./-a

a miniszter hangsúlyozta, hogy a vállalati belső tartalékok feltárása és hasznosítása szempontjából különösen fontos a munka-és üzemszervezés színvonalának az eddigieknél nagyobb gyakorlati eredményt hozó fejlesztése. átfogó és konkrét intézkedéseket kell tenni a veszteségidők csökkentésére, a normamunka javítására, a normázott munkákon és a teljesítménybérben dolgozók arányának növelésére. a gépiparban ugyanis a normában dolgozók aránya már 1970-ben is csupán 41,8 százalék volt, ez az arány azóta nem hogy növekedett volna, hanem 39,7 százalékra csökkent. e problémák megoldásához a miniszter azt is szükségesnek tartja, hogy növekedjék a bérek ösztönző funkciója, fokozottabb elismerést kapjon a jó munka, a nagyobb teljesítmény, a nehezebb körülmények között tanusított helytállás.

a továbbiakban arról szólt, hogy a termelési, technológiai szerkezet átalakítása, a korszerű berendezések üzemeltetése általánosan művelt, szakmailag magasan képzett munkásokat igényel. tehát a szakmunkásképzés és továbbképzés színvonalának emelése is olyan tartalék, amit a jövőben fokozottan hasznosítani kell.

a miniszter részletesen szólt a takarékoság jelentőségéről. mint mondotta, minden szinten határozott intézkedésekre van szükség a pazarlás megszüntetésére. szigorú, de ésszerű takarékoságot kell érvényesíteni, ami szakszerű műszaki-gazdasági elemzést kíván. a különböző költségtényezők alapos vizsgálatával kell megállapítani: mi az, ami valóban megtakarítható anyagban, munkaóránban, mégpedig úgy, hogy ne okozzon kárt a minőségben, a termelés folyamatosságában, a technológiai fegyelemben, a munkamórában.

hangsúlyozta, hogy az v.ötéves terv a kohó-és gépipar valamennyi vállalatától és magától a minisztériumtól is erőfeszítéseket, szakértelmet, egyirányba húzó cselekvést és azonos szemléletet követel. meggyőződését fejezte ki, hogy a terv végrehajtásáért mindenki legjobb tudása szerint dolgozik.

végül a miniszter kifejezte, hogy a népgazdaság v.ötéves tervére vonatkozó törvényjavaslattal egyetért és azt az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlja./mti/

--

ln

parlament

bkk.4. megkezdődött az országgyűlés téli ülásszaka

t pr-sl-tf-ró-me/gk, gg,tm,gné/a/ ie bs 1975.december 17.

szerdán délelőtt 11 órakor a parlamentben megnyílt az országgyűlés téli ülásszaka. részt vett a tanácskozáson Losonczy pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, Lázár györgy, a minisztertanács elnöke, aczél györgy, apró antal, biszku béla, focs jení, gáspár sándor, huszár istván, németh károly és sarlós istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, továbbá a központi bizottság titkárai, valamint a minisztertanács tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesten akkreditált külképviseletek számos vezetője és tagja.

az ülést apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg.

bejelentette, hogy az országos választási elnökség benyújtotta az időközi választásról szóló jelentését. eszerint a veszprém megyei 13-as számú országgyűlési választókerületben az időközi választás a törvény előírásainak megfelelően folyt le, képviselőnek udvardi erzsébetet választották meg. apró antal tájékoztatta a képviselőket, hogy a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság az országos választási elnökség jelentését tudomásul vette, a jegyzőkönyvek alapján megvizsgálta udvardi erzsébet megbízólevelét, s miután az a törvényben előírt feltételeknek mindenben megfelelt, javasolta a képviselő igazolását. az országgyűlés ezt követően tudomásul vette az országos választási elnökség jelentését, majd a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság javaslatának megfelelően udvardi erzsébet országgyűlési képviselőt igazoltnak jelentette ki.

apró antal ezután tájékoztatta a képviselőket, hogy a hazafias népfront országos tanácsának elnöksége javaslatot terjesztett elő bizottsági tag felmentésére, illetőleg a bizottságokban felmentés és elhalálozás folytán megüresedett helyek betöltésére.
/folyt.köv./

11.20/a

- 56 -

parlament

bkk.4./ megkezdődött.....1.folyt./-s

a javaslatnak megfelelően az országgyűlés kovács sándor képviselőt miniszterhelyettesi kinevezése miatt ipari bizottsági tagsága alól felmentette, gyuricza lászló képviselőt az ipari bizottság tagjává, benjámín lászló képviselőt pedig a kulturális bizottság tagjává megválasztotta.

ezt követően az országgyűlés tudomásul vette az elnöki tanács jelentését a legutóbbi ülásszak óta alkotott törvényerejű rendeleteiről, majd apró antal bejelentette, hogy a minisztertanács megbízásából huszár istván, a kormány elnökhelyettese, az országos tervhivatal elnöke benyújtotta az országgyűlésnek a népgazdaság v.ötéves tervéről szóló törvényjavaslatot, faluvégi lajos pénzügyminiszter pedig a magyar népköztársaság 1976. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatot.

az országgyűlés elnökének javaslatára a képviselők elfogadták az ülásszak tárgysorozatát:

1./ a népgazdaság v.ötéves tervéről szóló törvényjavaslatot.

2./ a magyar népköztársaság 1976. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslatot.

az elfogadott tárgysorozatnak megfelelően ezután huszár istván tartotta meg expozéját.

/folyt.köv./

11.25/a

- 57 -

p a r l a m e n t

bkk 4. /megkezdődött ...2.folyt./um

huszár istván expozéját mai bkk 1-es kiadásunkban közöl-
tük. a beszéd embargóját a következő javításokkal feloldjuk:

mai bkk 1-es kiadásunk 1. folytatása 1. bekezdésének vé-
ge helyesen így hangzik:

...meghatározása legfontosabb teendőink egyike, egész népünk
ügye. /a p o l i t i k a i szó kimarad!/

a 7. folytatás 1.bekezdésének 7-8. sorában a szöveg he-
lyesen:

...a fejlődést befolyásoló , adott esetben neheztő belső és
külső feltételeket.

a 8. folytatás 1. bekezdésének 2. sorában a szöveg helye-
sen:

...céljainak meghatározását n a g y b a n elősegítette az
mszmp ...

ugyancsak a 8. folytatás utolsó bekezdésének 8. sorában a
szöveg helyesen:

...fejlesztésében, a foglalkoztatottság szerkezetének stb.irandó

a 11. folytatás 1-2.sorában a szöveg helyesen:

...népünk életszínvonalának rendszeres emelése világosan ...
irandó!

ugyanebben a folytatásban az utolsó bekezdés helyesen így
kezdődik:

jelenleg a kitűzhető célok szempontjából az egyik ilyen
meghatározó tényező

/folyt.köv./

13.10/um

p a r l a m e n t

bkk 4. /megkezdődött ...3.folyt./um

a 12. folytatás harmadik bekezdése 4-5. sorában a szöveg
helyesen:

...a nemzeti jövedelem 30-32 százalékos már említett növekedé-
sével szemben a belföldi felhasználás 23-25 százalékos ...

ugyanebben a bekezdésben az utolsó előtti sorban a szöveg
helyesen:

...emellett a nemzeti jövedelem növekményének nem kis hányadát ..

a 13. folytatás harmadik sorában helyesen:

...a mezőgazdaságban csökken az aktív .../a t o v á b b szó
kimarad!/

a 15. folytatás 1. sorában a szöveg helyesen:

...32-34 százalékkal, azaz évente átlagosan 6 százalékkal kell
növelni. /a k ö z e l szó kimarad!/

a 20. folytatás 2. bekezdésének 1-2. sorában a szöveg he-
lyesen:

...a cserearány-romlás okozta veszteségeket nagyobb mértékben
kell árukivitellel ,,ledolgozni,,

ugyanennek a folytatásnak az utolsó bekezdésében az 1-2.
sor így változik:

jnmvezető választása azonban nem lehet c s a k az, hogy
ugyanabból ...

a 21. folytatás alulról számított 3. bekezdésében a 2.
sorban a szöveg helyesen:

...értékesebb t e r m é k e k kivitelével kell

a 26. folytatás 4. bekezdésének utolsó két sorában a szö-
veg helyesen:

...fejlődnek és egyre inkább számolni kell a korszerű termékek
versenyével is.

/folyt.köv./

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...4.folyt./um

a 28. folytatás alulról számított 5. sorában a szöveg helyesen:

...mint a iv. ötéves terv időszakában t é n y l e g e s e n v o l t .

a 29. folytatás 2. bekezdésében az első mondat a következőképpen változik:

a lakosság egészségügyi és szociális ellátásának javítására rendelkezésre álló ...

ugyanebben a folytatásban a 3. bekezdés 4. sorában a szöveg helyesen:

...értékű beruházásra kerülhet sor .

ugyanennek a bekezdésnek az utolsó mondata a következőképpen módosul:

az évenkénti átlagos növekedési ütem 3.9 százalék lesz, ami kisebb az elmúlt években elért növekedésnél. /a közbülső szöveg k i m a r a d !/

a 30. folytatás 2. sorában a szöveg helyesen:

...az 1976-77-ben megkezdődő nagyberuházásokról dönt.

a 31. folytatás 3. bekezdésének utolsó előtti sorában a szöveg helyesen:

...érdekében módosítani f o g j u k a gazdasági szabályozás egyes elemeit.

/folyt.köv./

- 60 -

13.35/um

ö

parlament

bkk.4./ megkezdődött.....5.folyt./-a

dr.bognár józsef/ bp.24.vk./ az országgyűlés terv-és költ-

ségvetési bizottságának elnöke előadói beszédében előljáróban elmondotta, hogy a benyújtott törvényjavaslatot az országgyűlés állandó bizottságai megvitatták. álláspontjuk egységes volt: a terv reális, jól megalapozott, mentes a szélsőségektől. a kulturális, az ipari, a jogi, igazgatási és igazságügyi, valamint a mezőgazdasági bizottság számos szövegmódosító javaslatot terjesztett elő, ezeket a pontosító indítványokat a képviselők között szétosztották. a népgazdasági terv általános összefüggéseit - a törvényhozói felelősséget szem előtt tartva - korábbi ülésén mérlegelte az országgyűlés terv-és költségvetési bizottsága is. két, egymással szorosan összefüggő kérdéscsoportra kerestek választ, jelesen: helyesen ragadja-e meg a népgazdasági terv azt a gazdaság-stratégiai feladatot, amelynek megoldása esetén a cselekvési rendszer - mint egész és mint a részek egysége - a legnagyobb eredményt adja? a másik: megteremthetők-e azok a gazdasági eszközök, kifejleszthetők-e azok a képességek, biztosíthatók-e azok a társadalmi-politikai körülmények, egyensúlyviszonyok, amelyek a cél elérésének előfeltételét alkotják?

- nyilvánvaló - hangsúlyozta az előadó -, hogy a legfontosabb gazdaság-stratégiai feladatnak a fejlődéssel, illetve a fejlődési folyamat egyensúlyi viszonyaival kell összefüggésben lennie. az ötéves népgazdasági tervnek az a koncepciója, hogy a szocialista társadalom belső dinamikájából adódó növekedési ütemet - ez a tervidőszakban 30-32 százalékos nemzeti jövedelem-emelkedés - fenn kell tartani, de a világgazdasági változások következtében megbomlott egyensúly-viszonyokat fokozatosan helyre kell állítani. az energia és nyersanyag-árak emelkedése - amely egyébként tartósan ígérkezik - valamint a tőkés világban az export-javak iránti kereslet csökkenése jelentős többletkiadásokat, illetve elmaradt devizabevételeket jelentett népgazdaságunk számára és ennek következtében keletkezett számottevő hiány a kereskedelmi és fizetési mérlegben. a tőkés gazdaságokban az egyensúlyt a foglalkoztatottság csökkentésével és a dolgozó rétegek életszínvonalának radikális leszállításával igyekeznek helyreállítani, a fellendülés azonban így is nagyon lassan indul. e tények ismeretében értékelhetjük csak igazán a népgazdasági tervnek azt a törekvését, hogy az egyensúlyt a teljes foglalkoztatottság fenntartása, a reálbérek 14-16 százalékos, a fogyasztás 21-23 százalékos növekedése mellett igyekszik biztosítani. emellett a nemzeti jövedelem emelkedése - amely 1974-ben és 1975-ben is jelentős volt - megközelíti korábbi dinamika-ját.

/folyt.köv./
13.45/a

- 61 -

MK

parlament

bkk.4./ megkezdődött.....6.folyt./-a

az előadó a továbbiakban az egyensúly helyreállításának követelményével foglalkozott, hangsúlyozva, hogy bár milyen okból is jött létre, az egyensúlyhiány a gazdaság egészét érinti és a gazdasági folyamatok kölcsönös függőségénél, meghatározottságánál fogva feltétlenül áttérjed egyik területről a másikra. - az egyensúlyhiány megszüntetése tehát nem a létrejött gazdasági folyamatok pusztán korrekcióját követeli meg, például valamivel több exportot és valamivel kevesebb importot, hanem az egész gazdasági körforgás jellegének alapvető megváltoztatását - huzta alá dr. bognár józsef, majd hangsúlyozta, hogy a külső és belső feltételek megváltozása következtében most gazdasági kényszerre változott ennek a gazdasági körforgásnak lényeges átalakítása.

- az átalakított gazdasági körforgást a következő módon írhatjuk le: a munkaerő magasabb szaktudására és gazdasági szervezésünk eredményeire támaszkodva csökkenő fajlagos energia és nyersanyagfelhasználással olyan minőségű árukat kell exportra termelnünk, amelyeket a világpiac a magas vagy a közepes árkategóriában fogad el az egyre erősödő versenyben. e követelményrendszer megvalósításának számos, nagyon lényeges előfeltétele van mind a gazdaságpolitikában, mind a közgondolkodásban. a gazdaságpolitikában már az elmúlt években teret hódított az a felismerés, hogy a fejlesztési politikában szelekcióra van szükség, azaz bizonyos iparágakat technikailag élenjárókká kell átalakítani, míg más iparágakat elegendő technikailag szinten tartani. a szelekció kritériumrendszere körül kialakult vitában, egyesek kizárólag elvont technikai strukturákban gondolkodtak, míg mások kizárólag a rövidtávú gazdaságossági szempontokat helyezték előtérbe. a mai helyzetben az is nyilvánvaló, hogy a szelekció kritériumai között - saját adottságaink, képességeink és érdekeink mellett - a világpiaci kereslet, a termékek értékesíthetősége lesz a döntő. a szelektív gazdaságpolitikai koncepció jegyében gazdaságunkban olyan export-pólusokat célszerű létrehozni, amelyek egyben a belső technikai fejlődés centrumaivá válnak.

dr. bognár józsef a társadalmi közgondolkodás szükséges változásaira utalva hangsúlyozta: a közvélemény nemcsak és nem is elsősorban a termelés mennyiségi problémáival kellene foglalkoztatni, inkább a technikai fejlődés, a termékcseré, a világpiaci feltételekhez való gyors alkalmazkodás kérdéseit kellene előtérbe állítani.

/folyt.köv./

13.55/a

- 62 -

MX

parlament

bkk.4./ megkezdődött.....7.folyt./-a

- nyilvánvaló - huzta alá az előadó -, hogy a népgazdasági terv az előttünk álló legfontosabb gazdaságstratégiai feladatot helyesen határozza meg, s ennek megfelelően olyan cselekvési rendszert ír elő, ösztönöz, illetve feltételez, amely a magyar gazdaság jelenlegi körülményei között a legnagyobb eredményt adhatja. megvalósításának eszköztudományát minden terv menet közben teremti meg. ebben a tervben éppen az a bonyolult, hogy a rendelkezésre álló eszközöket más módon kell felfogni és használni, mint a korábbi népgazdasági tervekben. az eszköztudomány mindkét jellemző mozgásformáját, az ösztönzést és a fékezést is használni kell feladataink megvalósítása során. az ösztönzésre feltétlen szükség van, hiszen olyan feladatokat, mint a technikai fejlődés, a strukturaváltozás, a több export jobb összetételben, aligha lehet kizárólag a takarékoság segítségével megoldani. takarékoságra viszont nemcsak azért van szükség, mert viszonylag kevés eszközzel rendelkezünk hanem azért is, mert az eszközöket az elmúlt tervidőszakokban gyakran pazarlóan használtuk, ami természetesen hozzájárult az egyensúlyhiány keletkezéséhez. az eszközöket tehát oly módon kell felhasználnunk, hogy a célokat kevesebb ráfordítással érjük el. általában nem a feladatokat kell túlteljesíteni, hanem az eszközök és az eredmények viszonyát kell megváltoztatni. ésszerűbb és körültekintőbb felhasználással érhetjük el olyan régi, problémák megoldását, mint a befejezetlen beruházások állományának növekedése, átfutási idejük hosszú volta, illetőleg a készletek indokolatlan nagysága.

- igen nagy tartalékok vannak a gazdasági vezetés módszereinek megjavításában és korszerűsítésében is. - mondotta dr. bognár józsef, majd rámutatott: a népgazdasági terv teljesítésének társadalmi-politikai feltételrendszerében az alap a munkásosztály által vezetett népi-nemzeti egység, amelynek keretei között biztosítottak a különböző társadalmi rétegek és csoportok érdekei, beleértve gazdasági érdekeiket is. az előző két népgazdasági terv időszakában a lakosság fogyasztói alapon történő kielégítése meghaladta termelőként nyújtott teljesítményeit. az új tervidőszakban azonban a helyzet fordított: a lakosoknak, mint termelőnek többet kell nyújtania, mint amennyit fogyasztóként élvezhet. a legfontosabb az a kölcsönös politikai bizalom, amely az elmúlt két évtizedben követett politika eredménye gyanánt halmozódott fel, s ma erkölcsi tőkénk.

/folyt.köv./

14.00/a

- 63 -

MX

bkk.4./ megkezdődött.....8.folyt./-a

- az új, eddig nem ismert összefüggések száma nagyobb, jellege kiemelkedőbb, mint a korábbi terveinkben volt. ez teljesen érhető, hiszen a világgazdasági korszakváltás befolyásolja gazdasági növekedésünk, fejlődésünk egész feltételrendszerét. a feltételrendszer változása esetén azonban megváltoznak a racionális gazdálkodás követelményrendszeréből adódó célok, a társadalmi-politikai szférából adódó célokat viszont más módon, az eszközök másféle kombinációjával kell megvalósítani. a hatások elöl nem térhetünk ki, nem zárkozhatunk el, de ezeknek az impulzusoknak a segítségével meggyorsíthatjuk technikai fejlődésünket, javíthatjuk a minőséget, megerősíthatjuk a világgazdasághoz való kapcsolódásunkat, növelhetjük gazdaságunk rugalmasságát, adaptációs képességét, és ésszerűbb takarékoskodást valósíthatunk meg. dinamikára természetesen a jövőben is szükség lesz, de gazdasági cselekvésünk éltető eleme gyanánt elsősorban nem a lendületre, hanem az ésszerűsége kell támaszkodnunk.

gazdaságpolitikai törekvéseinket tehát megváltozott feltételrendszerben kell megvalósítanunk, de e feltételrendszer számos tényezője - a világgazdasági effektusoktól eltérően - lényeges javulást mutat. indulási feltételeinket javítja a termelők nagyobb szakképzettsége és gyarapodó általános műveltsége, a gazdasági vezetők tapasztaltsága, s annak az új nemzedéknek a képessége, körültekintése, amely az idősebb nemzedék örökébe lép. népünk a szocialista fejlődés évtizedeiben - nagy történelmi tapasztalat alapján - mindig fel tudott lépni azokhoz a nagy feladatokhoz, amelyeket az élet és a fejlődés új követelményei szabtak meg. bizunk abban a politikai vezetésben, amely az elmúlt két évtizedben a szocialista építés nagy feladatait megoldva kikovácsolta azt a népi-nemzeti egységet, amely legfőbb záloga a társadalmi méretű cselekvés sikerének. az összes tényező mérlegelése alapján bizunk abban, hogy a tervben foglalt hatalmas feladatokat sikerrel végrehajtjuk - zárta beszédét dr. bognár józsef, majd a bizottság nevében indítványozta: az országgyűlés emelje törvényerőre az v.ötéves tervről szóló javaslatot.

az előadói beszédet követően megkezdődött a vita a népgazdaság v.ötéves tervéről szóló törvényjavaslat fölött.

az első hozzászóló szépvolgyi zoltán volt.

/folyt.köv./

- 64 -

14.13/-a

o

bkk 4. /megkezdődött ..9.folyt./um

dr. szépvolgyi zoltán /bp. 57. sz. választókerület/ a fővárosi tanács elnöke előljáróban megállapította:

- a negyedik öt éves terv befejeztével a budapesti emberek számára kiemelkedő jelentőségű időszak zárul. a főváros szocialista iparában kedvezően alakult a termelékenység: az egy foglalkoztatott dolgozóra jutó termelés 37 százalékkal, a munkások egy munkáórára jutó termelése pedig 46 százalékkal növekedett. a szocialista építőipar az országos átlag felett, 36 százalékkal növelte termelését. ennek nyomán mintegy 280.000 fővárosi lakos költözhetett új, a korábbinál jobb, korszerűbb, egészségesebb lakásba, amelyeknek döntő többsége a munkáslakta kerületekben épült fel.

az ötödik öt éves terv célkitűzéseiről szólva hangoztatta, hogy azok minden területen lehetővé teszik budapest dinamikus fejlődését, a lakosság életkörülményeinek további kedvező alakulását. elmondotta, hogy az új tervciklusban fejlesztési célra 73 százalékkal több pénz áll majd a fővárosi tanács rendelkezésére, mint a negyedik öt éves tervben. a gyakorlatban ez annyit jelent, hogy 95-100 ezer új lakás épülhet fel, mintegy 320-350 ezer ember, a lakosság 16-17 százaléka költözhet majd új lakásba. huszonöt százalékkal több tanácsi célcsoportos lakás épül fel, folytatódik a külső munkáslakta kerületek rekonstrukciója - s minthogy a terv biztosítja a magánérből, telepszerűen megvalósuló tömeges lakásépítés területelőkészítéséhez és a kapcsolódó létesítmények felépítéséhez szükséges pénzügyi feltételeket - 20-22 ezer, elsősorban üzemi munkáslakás felépítésére nyílik lehetőség.

a lakosság igényeinek jobb kielégítésével kapcsolatban dr. szépvolgyi zoltán egyebek között arról szólt, hogy a tömegközlekedés fejlesztése érdekében több jelentős beruházás valósul meg. megépül az észak-déli metró-vonal első 11 kilométeres szakasza és elkezdődik a harmadik, dél-budai metró-vonal építése is. ezekkel egyidőben 9 nagyforgalmu felszíni közlekedési csomópont rendezésére és több felüljáró építésére is sor kerül.

az egészségügyi ágazat több mint kétszer annyi pénzt használhat fejlesztési célokra, mint az elmúlt tervidőszakban, s ezzel - hangsúlyozta - számottevően javítható a lakosság egészségügyi ellátása. összességében a főváros tovább szépül, gazdagodik, a lakosság ellátása, életkörülményei kedvezően változnak, tovább csökkennek az egyes városrészek ellátása közötti különbségek.

/folyt.köv./

- 65 -

14.20/um

o

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...10.folyt./um

a fővárosi tanács elnöke kifejezte azt a meggyőződését, hogy a törvénytervezetben előirányzott megnövekedett feladatok, s a terv feszített célkitűzései határozott, célirányos és következetes intézkedésekkel teljesíthetők. rámutatott arra, hogy új magatartásformára van szükség: nem több pénzért, több beruházásért kell harcolni, hanem mindenhol és mindenkinek haladéktalanul hozzá kell fognia ahhoz, hogy saját gazdasági egy-sége tervével a központi bizottság novemberi határozata és a terv-törvény alapján elkészítse. egységes szemlélet és felfogás kialakítására, a legfontosabb feladatok, tennivalók meghatározásá-ra, a konkrét, összehangolt cselekvés megszervezésére és végrehajtására van szükség. azt, hogy egy-egy üzemben, intézményben, főhatóságnál konkrétan mit kell tenni, hogy hol, milyen bel-ső tartalmak vannak, az ottani vezetőknek kell elsősorban is-merniük, feltárniuk, és nekik kell meghozniuk a szükséges intéz-kedéseket. önálló gondolkodásra, kezdeményezésre, cselekvésre, felelősségteljes döntésekre kell ösztönözni, s fokozottabban kell támogatni a hasznosítható ötleteket, javaslatokat. a továb-biakban rámutatott: szükséges a beruházó, tervező és kivitelező vállalatok érdekeltiségi rendszerének korszerűsítése, hogy együtt-működésük a jelenleginél tervszerűbb és eredményesebb legyen.

nagy hangsúllyal szólt a munkaerőgazdálkodás feladatai-ról. mivel a fővárosban a foglalkoztatottak száma a tervidőszak-ban 30 ezerrel csökken, feltétlenül szükséges a budapesti iparban és építőiparban a műszaki színvonal nagyarányú emelése, a szelek-tív és intenzív fejlesztés és a népgazdasági átlagnál nagyobb arányú termelékenység-növelés.

dr. szépölgyi zoltán hozzászólása befejezéseként hangsú-lyozta: meggyőződése, hogy az ötödik ötéves tervről szóló tör-vény megfelel szocialista céljainknak, biztosítja társadalmi életünk s a népgazdaság fejlődését, az életszínvonal növelését.

a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

- 66 -

14.25/um

parlament

bkk.4./ megkezdődött.....11.folyt./-a

ezután németh károly, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára emelkedett szólásra.

/beszédét mai bkk.2-es kiadásunkon közöltük, az embargót az alábbi javítások figyelembe vételével feloldjuk:

a 2.folytatás 8.sorában a szöveg helyesen:végrehaj-tottuk, sőt egyes területeken túlteljesítettük. számottevően...

a 2. folytatás első bekezdésének 9.sorában a,, késztermékek,, helyett ,, termékek,, irandó !

a 3.folytatás első bekezdésének második sorában a szöveg helyesen : ...váltak gazdasági munkánkban már korábban is meg-lévő fogyatékoságok. mindenekelőtt...

a 3. folytatás 2. bekezdésének 4.sorából a következő szö-vegrész kimarad :,, és a folyamatban lévő éves terv,,

a 4. folytatás utolsó bekezdésének 9-10. sorában a,, fel-dolgozási,, helyett,, feldolgozottsági,, irandó.

az 5. folytatás első bekezdésének 9.sorában a szöveg helye-sen:.... növelésének fő kérdése ezért nem az, hogy nagyobb meny-nyiségi teljesítményt érjünk el, hanem az....

a 7. folytatás 6.sorában a szöveg helyesen: ...már létreho-zott, de még ki nem használt hagyományos....

a 7. folytatás utolsó bekezdésének első mondata helyesen:

a tervidőszakban is folytatjuk agrárpolitikánkat.

/folyt.köv./

16.30/a :

- 67 -

:

p a r l a m e n t

bkk.4./ megkezdődött.....12.folyt./-a

a 9. folytatás első bekezdésének 7.sorában a szöveg helye-
sen:.... differenciálnak a teljesítmények arányában, hogy az....

a 10. folytatás első bekezdésének utolsó sorában a szöveg
helyesen:fokozottabb társadalmi gondoskodás...

a 11. folytatás utolsó bekezdésének második és harmadik sorá-
ban a szöveg helyesen: gondoskodni kívánunk arról...

a 12. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított 4.so-
rában a szöveg helyesen:.... atomerőmű, az új solti rádióadó és...

a 14. folytatás 3. bekezdésének utolsó sorában a szöveg he-
lyesen:szellemi erőforrásaink, nagy tartalékaink jobb...

a 15. folytatás utolsó bekezdésének utolsó sorában a szöveg
helyesen:a nem megfelelő színvonalu vezetésnek....

dr. ortutay gyula /bács megye, 14. vk./ egyetemi tanár
----- a kulturális fejlődést szolgáló elő-
irányzatokat elemezte. felhívta a figyelmet az általános isko-
lák és a szakmunkásképzés minőségi fejlesztésének fontosságá-
ra, pénzügyi feltételeinek biztosítására. általános fejlődésünk-
nek, előrehaladásunknak - mint mondta - állandó tényezői közé
tartozik az oktatásügy. ennek pedig egyik fontos része a peda-
gógusképzés, a jövő generációk nevelőinek felkészítése nemes
hivatásukra. számokkal, adatokkal illusztrálta az iskolák 1948
évi államosítása óta elért nagyszerű fejlődést a különböző -
alsó, közép és felső - fokozatu iskolai munkában.

/folyt.köv./

- 68 -

17.15/um

o

p a r l a m e n t

bkk 4. /megkezdődött ...13.folyt./um

felhívta a figyelmet arra, hogy társadalmunk fejlődésé-
nek egyik döntő mozzanata : miként , milyen minőségi szinten
neveljük ifjúságunkat az általános iskolákban és a középfoku
tanintézetekben. itt dől el ugyanis az élet bármely területén
hasznosítható és hasznosítandó alapvető tudás milyensége, a
legkülönbözőbb szakmákra, hivatásokra felkészítés hogyanja, s
ebben a legfogékonyabb életkorban lehet és kell kialakítani if-
júságunk szocialista életstílusát, erkölcsi, társadalmi maga-
tartásának elveit és gyakorlatát. az általános és a középisko-
lai képzésben elmulasztottak a felsőfoku oktatásban már aligha
pótolhatók. e gondolatvezetéssel támasztotta alá ortutay gyula
a pedagógusok rendkívül nagy felelősségét, munkájának fontossá-
gát.

központi feladatnak minősítette a pedagógusképzés minő-
ségének javítását. egyszerűen azért, mert a nevelőknek az álta-
lános és a középiskolákban kifejtett tevékenységétől - a peda-
gógusi munka eredményességétől - függ, hogy milyenek lesznek a
modern szocialista állam holnapi szakmunkásai, értelmisége és
más szakemberei. ezzel az országgyűlés kulturális bizottságának
véleményét is tolmácsolta a képviselő. dicséretes példaként em-
lítette a pedagógusképzésben a nyiregyházi tanárképző főisko-
la jól szervezett, eredményes tevékenységét. a minőségi fej-
lesztést nyomatékkal aláhuzva mondta, hogy az oktatásügy - ezen
belül a felsőoktatás - távlati fejlesztésében a következő esz-
tendőkből ezen a téren kell előrehaladni: a tanítóképzés elemi
fokától kezdve az egyetemi oktatásig, a tanárképző fakultásokig.

elismeréssel szólt a pedagógusi szakmai munka és hivatás-
teljesítés témáin túl a nevelők sokrétű közéleti szerepléséről,
például a népfrontmozgalomban, a honismereti munkában, a tudo-
mányos ismeretterjesztésben, valamennyi társadalmi és tömegszer-
vezet tevékenységében.

/folyt.köv./

- 69 -

17.20/um

o

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...14.folyt./um-a

beszél a képesítés nélküli pedagógusokról. ez a téma - mondta - nemegyszer „veszedelmes jelenség”, címszó alatt szerepel, az ilyen nevelők alkalmazását egyesek kártékony kényszernek tartják. e véleményekkel messzemenően szembehelyezkedett a képviselő, mondván, hogy jelenleg igenis szükség van a képesítés nélküli pedagógusokra, akik különben többségükben fiatalok és az oktatásügy legnehezebb terepén, az általános iskolák alsó tagozatában tevékenykednek. igaz - szükségből - már a gimnáziumokban is. utóbbira példaként csepezt említette. ezek a fiatal nevelők - mondta - nagy igyekezettel dolgoznak, a nevelésügy jó szakemberei akarnak lenni. számuk jelenleg 4620, s hivatástudatukra és buzgalmukra mi sem jellemzőbb, hogy közülük 3600-an jelentkeztek továbbtanulásra, a dokumentálható képzettség megszerzésére. ezeket a fiatalokat sokkal inkább becsülni és tisztelni kell, mint azokat, akik az egyetem elvégzése után nem kezdik el, hanem - különféle okokból - egyszerűen otthagyják a pedagóguspályát. mindazonáltal a felszólaló nyomatékkal aláhúzta azt az oktatáspolitikai célt és helyes törekvést, miszerint távlatban arra kell törekednünk: senki ne tanítson képesítés nélkül. azonban más a jövő és más a jelen, a törekvés és a jelenlegi realitás.

annak kiemelésével, hogy mindaz, amit a pedagógusképzésre anyagilag, a pedagógusok munkájára törődésben fordítunk, a szocialista építés hatékonyságát meghatározóan befolyásolja, dr. ortutay gyula a törvényjavaslatot - a parlament kulturális bizottságának módosító javaslataival együtt - elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

novics jános/ baranya megye 9.vk/ nyugdíjas mezőgazdasági munkás megelégedését fejezte ki afelett, hogy a törvényjavaslat előirányozta pécs ipari szerkezetének átalakítását, ami a megyei vezetés évek óta szorgalmazott. véleménye szerint főleg a gépipar fejlesztésével és a könnyűipar rekonstrukciójával lehetne rövid idő alatt, gazdaságosan eredményeket elérni. a duna-part, mohács térségében alkalmas az ipartelepítésre, a környező községekben pedig szabad női munkaerő kínálkozik.

/folyt.köv./

17.30/a

- 70 -

parlament

bkk.4./megkezdődött.....15.folyt/-a-um

a mezőgazdasági termelésről szólva elmondotta: reális az az előirányzat, hogy a növénytermesztést - a megelőző öt év átlagához viszonyítva - a területegységenkénti hozamok növelése útján, évi 3,6 - 3,8 százalékkal kell növelni, s véleménye szerint baranya megyében ennél nagyobb növekedés is elérhető. az állattenyésztés átlagos évi 3 százalékos növeléséhez viszonyítva az eddigieken túl néhány további intézkedést tartott szükségesnek.

ezután a képviselő kitért a törvényjavaslatnak a cukorrépa gazdaságos feldolgozására vonatkozó előírására. véleménye szerint középtávon meg kellene teremteni a cukorrépa hazai feldolgozásának feltételeit. jelenleg a cukorrépa betakarítás kényszerű elhuzódása miatt a gyárakban rendkívüli erőfeszítéssel és nagy költséggel végzik a feldolgozást.

időszerű célkitűzés - állapította meg - új kapacitások létrehozásával fokozni a növényi és állati eredetű fehérjék termelését. az állati fehérje behozatala ugyanis számottevő devizakiadást jelent, de az elhullott állatok feldolgozásával jelentős megtakarítást érhetnénk el. baranya megyében, ahol nincs erre alkalmas feldolgozó üzem, évenként mintegy 40 millió forint értékű fehérje semmisül meg, s ezért a megyében foglalkoznak azzal az elképzeléssel, hogy több mezőgazdasági üzem állami támogatással közös feldolgozóüzemet létesíthetne.

a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

tóth istván /bpest, 26. vk./ a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetének főtitkára a magyar szakszervezetek és a maga nevében kifejtette, hogy egyetért a törvényjavaslattal és huszár istván expozéjával. utalt a szakszervezetek xxiii. kongresszusának határozatára, amelyben a szakszervezetek állást foglalnak amellett, hogy továbbra is részt vállalnak a szocializmus építésében, a munkáshatalom erősítésében. megalapozottnak tartják az v. ötéves tervet, mert az a lehetőségek számbavételével határozza meg a szocialista építőmunka legfontosabb teendőit, a gazdasági fejlődéssel összhangban jelöli meg az életszínvonal emelésének, az életkörülmények javításának céljait is utjait is.

/folyt.köv./

- 71 -

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...16.folyt./um

a terv megvalósításának egyik alapvető feltételeként említette a végrehajtás jó megszervezését. mint mondotta, a szakszervezetek - a gazdaságirányítás jelenlegi rendszerének bevált alapelveire építve - a jövőben is szorgalmazzák a tervszerű és arányos fejlődés érdekében a tervgazdálkodás fő folyamatainak központi kézbentartását, és ezzel együtt a helyi önállóság kibontakoztatását.

hangsúlyozta, hogy a következő időszakban az eddiginél nagyobb figyelmet kell fordítani az ésszerű takarékossággal kapcsolatos konkrét, hatékonyabb helyi intézkedések kidolgozására és végrehajtására, a munkaidőalap tervszerű kihasználására, a munkahelyi légkör további állandó javítására. ennek egyik legfőbb feltétele és segítőtje a munka- és üzemszervezés színvonalának fejlesztése.

rámutatott, hogy a dolgozók többsége mindig szóvátette a rossz munkaszervezést, a pazarlást, a gépek, eszközök nem kellő kihasználását, mindazt, ami zavarja a termelést, de még akadnak vezetők, akik későn vagy egyáltalán nem reagálnak a dolgozók észrevételeire. így régóta szóvátesszik a közlekedésben az alkatrészellátás megoldatlanságát. a volán tröszt vállalatainál például az idén november végéig naponta átlag 251 tehergépkocsi és 85 ikarus autóbusz állt alkatrészhiány miatt. emiatt a népgazdaság 1975-ben 11.5 millió forint bevételtől esett el, a tröszt évi nyeresége pedig 8.7 millió forinttal csökkent. a budapesti közlekedési vállalatnál az elmúlt 11 hónapban naponta átlag 25 autóbusz állt alkatrészhiány miatt.

- az ilyen helyzettel az igyekvő dolgozók nem békélnek meg -, mondotta. - felháborítja őket, ha rendetlenséget, szervezetlenséget tapasztalnak. a zavartalan termelés feltételeinek hiánya, a pazarlás a népgazdaságnak és személy szerint a munkásoknak is kárt okoz. a szakszervezetek fontos érdekvédelmi feladatként szorgalmazzák az ütemes, folyamatos és zavartalan termelés feltételeinek biztosítását. ugyanakkor hatékony segítséget nyújtanak a munkafegyelem megszilárdításához, mert mindez a társadalomnak és az egyénnek is érdeke.

/folyt.köv./

- 72 -

17.40/um

v

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...17.folyt./um

a hatékonyabb munka fontos feltételeként említette a képviselő az emberek képességeinek és aktivitásának kibontakoztatását is. mint mondotta, a szocialista munkaversenyben, a szocialista brigádmozgalomban, a „dolgozz hibátlanul”, munkarendszerben, valamennyi munkamozgalomban még számottevő tartalékok rejlenek. a szakszervezetek arra ösztönzik a dolgozókat, hogy a szocialista munkaverseny szorosán kapcsolódják a tervben kitűzött célokhoz, a minőség, a hatékonyság, az ésszerű takarékosság követelményeihez. a dolgozók aktivitása kibontakoztatásának feltételei közé tartozik a munka, különösen a fizikai munka nagyobb megbecsülése. meg kell akadályozni, hogy bárki a munkájával arányban nem álló, jogtalan előnyökhöz jusson. a végzett munka mennyisége, minősége és hatékonysága legyen az egyetlen értékmérő.

rámutatott, hogy a szakszervezetek támogatják a kormány életszínvonalpolitikáját. megértik, hogy a termelői árak szükséges rendezésével összefüggésben egyes cikkek fogyasztói árának emelése elkerülhetetlen. ezeket az áremeléseket az életszínvonalpolitikai célkitűzések figyelembe veszik, gondoskodnak arról, hogy ennek megfelelően alakuljanak a reálbérek. ez megnyugtató dolgozó népünk és a szakszervezetek számára is. - nyugdajaink vannak és lesznek - mondotta -, de rendszerünk életerejét az is bizonyítja, hogy nálunk nincs létbizonytalanság. az az alapvető, hogy a nehézségek, a fejlődés ellentmondásai ellenére is biztosítani tudjuk lehetőségeinkkel összhangban az életszínvonal további, bár némileg szerényebb mértékű, de megalapozott emelését.

felhívta a figyelmet, hogy a rendelkezésre álló bér- és jövedelemfejlesztési összegeket a népgazdaság egészében, az egyes ágazatokban, a vállalatoknál a lehető legmegfontoltabban használják fel. mint mondotta, tökéletesíteni kell a jövedelemelosztás módszereit, jobban érvényesítve a szocialista elosztás elvét.

a társadalmi, a béren kívüli juttatásokról szólva nagy jelentőségűnek mondotta, hogy a terv a nehezebb körülmények között is nagy figyelmet fordít a munkások és a fiatal házasok lakásgondjainak enyhítésére. a családok szempontjából a szakszervezetek a lakáson kívül a gyermekintézmények fejlesztését tekintik a legfontosabbnak. helyeslik, hogy a társadalom nagyobb részt vállaljon a gyermeknevelés költségeiből. ugyanakkor támogatják az alacsony nyugdíjjal rendelkezők helyzetének javítását is.

/folyt.köv./

- 73 -

17.45/um

o

parlament

bkk. 4. /megkezdődött ...18.folyt./um

a továbbiakban a munkaerő ésszerű és hatékony felhasználásának módjait elemezte. rámutatott, hogy nagyon sok vállalatnál, üzemben, hivatalban a szükségesnél több a munkaerő, másutt viszont a hiány erősen nehezíti a termelést. hangsúlyozta, hogy meg kell teremteni a hatékony központi és helyi munkaerőgazdálkodás feltételeit. szükséges a munkaerőtakarékosság átfogó, ösztönző rendszerének kialakítása. számításba kell venni, hogy hol, milyen munkahelyeket lehet megszüntetni. közérdek, s egyben egyéni érdek is, hogy a munkaerőt ott foglalkoztassák, ahol az a társadalom számára a leghasznosabb, és ahol az emberek a lehető legjobban kifejtethetik képességeiket. a munkaerőátcsoportosításokkal kapcsolatos elképzelésekkel a szakszervezetek is egyetértenek, ugyanakkor kérik, hogy az illetékes irányító szervek szervezeten, kellő körültekintéssel, a közösség érdekében, s az egyes ember reális igényeit is figyelembe véve oldják meg e feladatot.

a képviselő a magyar szakszervezetek és a maga nevében a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

szabó istván, /hajdu megye, 18 vk./ a termelőszövetkezetek országos tanácsának elnöke előljáróban megállapította: a most záruló tervidőszakban korszerűsödtek a mezőgazdaságban felhasznált ipari eszközök, anyagok és gépek és mennyiségük gyors ütemben növekedett. a továbbiakban rámutatott: a műszaki-technológiai fejlődés élvonalába tartozó mezőgazdasági nagyüzemek egyre jobban érzik az integrált együttműködésnek, a termelési folyamatok magasabb szintű szervezetszükségességét. ezt a felismerést, ezt az új szellemet jelzi, hogy már több mint 800 termelőszövetkezet kapcsolódott be a különböző termelési rendszerekbe.

/folyt.köv./

- 74 -

17.50/um

g

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...19.folyt./um

ezután arról szólt, hogy a mezőgazdaság eredményeit a párt bevált agrárpolitikája alapozta meg, amely a parasztság érdekeltségét összekapcsolta a fő termeléspolitikai célkitűzésekkel, biztosította a mezőgazdaság anyagi, műszaki bázisának és szellemi kapacitásának a termeléssel összehangolt növekedését. ennek és a parasztság áldozatos munkájának együttesen köszönhető, hogy a mezőgazdasági termelés a tervezettnél gyorsabb ütemben emelkedett. a képviselő szólt azokról a területekről is, ahol a mezőgazdaság elmaradt az előirányzatoktól. a zöldség-gyümölcs és a cukorrépatermelés gondjai, a szarvasmarha-tenyésztés problémái - bár nem homályosíthatják el az összességben jó eredményeket -, arra intenek, hogy a terveket megalapozottabban készítsük el.

az v. ötéves terv tervezetével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az - az előző tervidőszak eredményeire és tapasztalataira építve - a népgazdaság helyzetéhez igazodva határozza meg a mezőgazdaság feladatait. leszögezte: csak a hozamok jelentékeny javulása, a lehetőségek maradéktalan kihasználása, s a ráfordítások nagyon alapos, meggondolt növelése vezethet célhoz. a tervjavaslat kidolgozásakor tudomásul kellett venni, hogy az erőforrások végesek, s a fejlesztési igényeket ezekhez kell mérni. számításba kellett venni, hogy az iparszerű mezőgazdaság megvalósítása hosszú és nagy befektetéseket igénylő folyamat, amely a népgazdaság jelenlegi helyzetében csak fokozatosan, a rendelkezésre álló anyagi eszközök gondos, takarékos felhasználásával folytatódhat. fokozottabban kell ügyelni arra, hogy népgazdasági és üzemi szinten egyaránt jobb összhang alakuljon ki a termelés, a feldolgozás és az értékesítés között. hogy ez milyen fontos, arra példaként a cukorrépa-termelést említette. a jelen tervidőszak nagyobb részében ugyanis a cukorrépa nem kielégítő mennyisége miatt nem tudtuk hazai termésből fedezni a szükségleteket, az idén pedig a feldolgozó kapacitás szűkössége okozott veszteségeket. a gondokon már túljutottunk - folytatta -, most az a döntő, hogy jobb fajtákkal és előkészítéssel, megfelelő technológia alkalmazásával növeljük a hozamokat, s jobb szervezéssel biztosítsuk a feldolgozás ütemességét.

/folyt.köv./

- 75 -

17.55/um

o

bkk 4. /megkezdődött ...20.folyt./um

szabó istván nagy hangsúllyal szólt a mezőgazdasági termelés eszközeinek megfelelő arányáról. rámutatott: helyes és természetes, hogy törekszünk a legkorszerűbb technológiák alkalmazására, de számolnunk kell azzal, hogy a következő öt évben a hagyományos termelési eljárásoknak, a kétkézi munkának továbbra is helye van. nádudvaron és több más fejlett szövetkezetnél élnek a korszerű gépek adta lehetőségekkel, ugyanakkor - például a növényápolásban és egyes növények betakarításában - ésszerűen hasznosítják az ugynevezett paraszti munkát is.

a későbbiekben szólt arról, hogy a háztáji és a kisegítő gazdaságok munkájának szervezésében az eddiginél következetesebb munkát kell végezni. nem feledkezhetünk meg arról - fűzte hozzá -, hogy ezekben a gazdaságokban van a mezőgazdaság állóeszközeinek egynegyede, itt termelik a vágósertés jelentős hányadát, a báromfinak több mint egyharmadát, a szőlő, a gyümölcs és a zöldség 40-45 százalékát. a törvényjavaslatról szólva hangsúlyozta: a központi irányítás hatékonyságának fokozása mellett számol a vállalatok, szövetkezetek önállóságával, felelősségével, kezdeményezőképességének további kibontakoztatásával. a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben a vezetők felelőssége fokozott mértékű, ezért számukra különösen fontos a gazdasági, társadalmi folyamatok pontos ismerete, annak felismerése, hogy mikor és milyen intézkedéseket szükséges hozniuk.

- ötödik ötéves tervünk a népgazdaság objektív lehetőségeinek megfelelően, arányosan biztosítja a mezőgazdaság, ezen belül a szövetkezetek fejlesztéséhez szükséges eszközöket. számol azzal, hogy termékeit mind nagyobb mértékben dolgozza fel az ipar, nő az ipari anyagok és eszközök felhasználása a mezőgazdaságban és ezzel együtt fokozódik az ipari ágazatoknak a mezőgazdasági termelés színvonalát és minőségét befolyásoló szerepe. az előrehaladással együtt tehát fokozódik az ágazatok összefonódása, egymásrataltsága. együttműködésük nemcsak népgazdasági szinten fontos, hanem a vállalatok, a szövetkezetek tevékenységében is. biztató, hogy kialakulóban vannak az ipar és a mezőgazdaság, a termelés, a feldolgozás és az értékesítés olyan új szervezeti formái, amelyek elősegítik a célok teljesítését - mondta befejezésül.

a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra javasolta.

/folyt.köv./

18.00/um

bkk.4./ megkezdődött.....21.folyt./-a

dr.bodnár ferenc/ borsod megye 23.vk./ megyei pártbizottsági

első titkár a párt helyes, következetes, megfontolt gazdaságpolitikájának bizonyítékaiként említette a iv. ötéves tervidőszakban elért eredményeinket. az v.ötéves terv törvényjavaslatával kapcsolatban arra hívta fel a figyelmet: az előttünk álló fél évtizedben kitűzött céljaink eléréséért átmenetileg az eddigieknél nehezebb körülmények között, nagyobb erőfeszítésekkel, fegyelemmel, hatékonyabban kell dolgozni. számolnunk kell a bennünket sem kímélő külgazdasági hatásokkal, saját munkánk megváltozott követelményeivel. ez utóbbi témakörben ráirányította a figyelmet munkánk gyengeségeinek felszámolására, arra, hogy az irányításban és a végrehajtásban egyaránt meg kell tartani, sőt tovább kell fejleszteni a bevált módszereket, ugyanakkor megfontoltan és késlekedés nélkül változtatnunk kell ott, ahol erre a helyzet megérett. elismeréssel szólt arról, hogy a iv. ötéves tervtörvényben kitűzött célokat, előirányzatokat lényegében megvalósítottuk. szocialista hazánkat, népgazdaságunk erejét, a szocialista nemzetközi munkamegosztás nagyszerűségét tanúsítják ezek az eredmények, amelyek között azt is megemlíttette a képviselő, hogy a világgazdaság kedvezőtlen jelenségei ellenére nem következett be megtorpanás népünk élet-színvonalának emelésében.

elmondta, hogy borsod megye munkásságát, termelőszövetkezeti parasztságát, értelmiségét, egész társadalmát a párt politikája iránti bizalom, e politikával való egyetértés és azonosulás jellemzi. aktivitása mögött - mutatott rá a képviselő - a iv. ötéves terv idején elért eredmények, a megye gazdasági életében, lakóinak munka-és életkörülményeiben bekövetkezett pozitív változások meggyőző ereje áll.sokszálan sorolta a képviselő a megyei eredményeket, köztük lenínváros nagyszerű fejlődését, azt, hogy megvalósult az olefinmű, épül - az v.ötéves terv idején már termelni fog - a tiszai hőerőmű és a kőolajfinomító.

foglalkozott - az ország és borsod megye előtt álló további feladatokat taglalva - a termelési szerkezet korszerűsítésével és a kivitelnek az eddiginél gazdaságosabbá tételével. megyéjéből például évente több mint tízmilliárd forint értékű árut exportálnak. a gyártmányszerkezet javítására irányuló helyes törekvéseknél a tiszai és a borsodi vegyikombinátot, az észak-magyarországi vegyiműveket említette. élelmiszeripari rekonstrukciók is várhatók a megyében, például a miskolci huskombináté, a szerencsi csokoládégyáré.

/folyt.köv./
18.35/a

parlament

bkk.4./ megkezdődött.....22.folyt./-a

dr.bodnár ferenc a folyamatban lévő beruházások tervszerű megvalósítására hívta fel a figyelmet, majd a vállalati erőből megvalósítandó beruházásokról az e téren meglévő lehetőségek feltárásáról szólt, hangsúlyozta ezek hasznosítására a következő években különösen nagy gondot fordítanak. messzemenően helyeselte azt a törekvést, hogy javítsuk a beruházási rendszert, hiszen ez biztonságos gazdálkodásuknak, a hatékonyságnak elengedhetetlen feltétele. helyes elv például a nagyberuházásoknál a,, kevesebbet, de gyorsabban és jobban,, hangsúlyozta a ágazati szervek felelősségét és irányító munkájának fontosságát, szorgalmazva, hogy beruházási hibák, fogyatékoságok esetén a minisztériumok a felelősség megállapításában és a hibák kiküszöbölésében legyenek az eddiginél határozottabbak.

Kitért a szocialista nemzetközi munkamegosztásban rejlő lehetőségekre is, amelyekkel fontosságuknak megfelelően foglalkozik és számol az v.ötéves terv törvényjavaslata is.

a törvényerőre emelkedő v.ötéves tervből adódó feladatok egységes értelmezése, a helyi érdeknek az ország érdekeivel való ötvözése kapcsán felhívta a figyelmet a pártszervezetek felvilágosító, ellenőrző és nevelő munkájának fontosságára. fontosnak kell a jó értelemben vett igényességet az irányításban, a vezetésben és a végrehajtásban egyaránt.

elfogadta és elfogadásra javasolta a törvényjavaslatot.

/folyt.köv./

18.40/a

- 78 -

parlament

bkk 4./megkezdődött ...23.folyt./um

ezután nemeslaki tivadar kohó- és gépipari miniszter

emelkedett szólásra.

nemeslaki tivadar beszédét mai bkk 3-as számú kiadásunkon ismertettük. a beszéd embargóját az alábbi javításokkal feloldjuk:

mai bkk 3-as számú kiadásunk utolsó bekezdésének 3-6. sorában a szöveg helyesen:

...korszerűsítése a szükségesnél lassabb ütemben haladt, még sok a kihasználatlan tartalék, a többi között a gépkapacitás .. /a közbeeső másfél sor kimarad!/

az 1. folytatás első bekezdésének 3. sorától a szöveg így módosul:

...kell vállalnia a népgazdaság további dinamikus fejlesztése érdekében. intézkedéseket tesznek a gépipar dinamikus...

ugyanennek a folytatásnak a 2. bekezdésében a 7-9. sor szövege helyesen:

...kedvező áron értékesíthetők. ehhez nagyobb számban van szükség a ... /a közbeeső mondat kimarad!/

a 3. folytatás első bekezdése a következőképpen módosul:

területfejlesztési kérdésekkel foglalkozva a minisztériumnak arról a tervéről szólt, hogy megszüntetnek gazdaságtalanul működő, korszerűtlen telephelyeket. a vizsgálatok azt mutatják ugyanis, hogy számos telephely megérett a felszámolásra, az így felszabaduló munkaerő pedig átcsoportosítható. /a bekezdés többi része kimarad!/

/folyt.köv./

18.53/um

- 79 -

bkk 4. /megkezdődött ...24./folyt/um-a

ugyanaz folytatás 2. bekezdésének 4-5. sorában helyesen:

...a fő fejlesztési cél a technológiai szakágak kapacitásának bővítése ... /a közbeeső fél sor k i m a r a d !/

a 4. folytatás első három bekezdése helyett a következő szöveget adjuk: a miniszter hangsúlyozta, hogy átfogó és konkrét intézkedéseket kell tenni a veszteségek csökkentésére, a normamunka javítására, a normázott munkákon és a teljesítményben dolgozók arányának növelésére. a gépiparban ugyanis a normában dolgozók aránya már 1970-ben is csupán 41.8 százalék volt, ez az arány azóta nemhogy növekedett volna, hanem 39.7 százalékra csökkent.

a továbbiakban arról szólt, hogy a termelési, technológiai szerkezet átalakítása, a korszerű berendezések üzemeltetése általánosan művelt, szakmailag magasan képzett munkásokat igényel. ezért különösen üdvözlő a törvényjavaslatból mindazt, ami a szakmunkásképzéssel kapcsolatos oktatási intézmények fejlesztésére vonatkozik.

a 4. folytatás utolsó bekezdésének végéről kérjük törölni az „és azt az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta,” részt.

dániel mária / tolna megye , 9.vk/a paksi konzervgyár üzem-

vezetőhelyettese hangsúlyozta: a munkafegyelem, a munkaerkölcs, a munka becsülete elengedhetetlen törvényjavaslat megvalósításához. egyetértett azzal, hogy nagyon fontos a törvényes munkaidő és munkarend betartása, betartatása. a munkaerkölcs javítását gyakran csupán a beosztottaktól követelik meg -

mondotta -, mintha az irányító, vezető munkakörökben nem lenne tennivaló. a felelősségteljes munka, a szocialista közösségi vonásokat erősítő szemlélet továbbfejlesztése minden területen és szinten követelmény.
/folyt.köv./

bkk 4. /megkezdődött ...25.folyt./-a

nyomatékkal szólt az ésszerű létszámgazdálkodás szükségességéről. az előrelépés nemcsak a dolgozók hozzáállásán, fegyelmezettségén, hanem a vezetők, a gazdasági irányító szervek munkáján is múlik. ezek döntésétől függ a szakmunkásgárda ésszerű foglalkoztatása, az, hogy a munkások milyen termékeket állítanak elő, milyen feltételek között. azt sem a munkásoktól kell számonkérni, hogy helyenként miért duzzad fel az adminisztráció, az irodai alkalmazottak létszáma, vagy hogy miért burjánzottak el a másodállások, a szakértői, tanácsadói munkakörök, miért csökkent a főállás erkölcsi súlya. mint ahogy azt sem, hogy sok helyütt érdemes, vándorolni,, a képviselő hangsúlyozta: elsősorban a vezető feleljen meg a követelményeknek, s amennyiben kellő erkölcsi alappal rendelkezik, kapjon módot és lehetőséget a munkafegyelem betartására. végül arról szólt, hogy a kötelességtudat erősítéséhez elengedhetetlen a politikai nevelés, s ehhez minden társadalmi szervnek hozzá kell járulnia sajátos eszközeivel, módszereivel.

dr. lukács jános/ zala megye 2.vk./ a pacsai haladás tsz

állatorvosa hozzászólásában hangsúlyozta: természetes, hogy egy-egy munkával végezve számba vesszük annak eredményeit, mérlegeljük pozitív és negatív vonásait. ezt kell tennünk akkor is, amikor befejezzük iv.ötéves tervünket, mert a tapasztalatok ismerete is kell ahhoz, hogy az újabb öt éves terv végrehajtása egész szocialista társadalmunk dinamikus fejlődését eredményezze. a képviselő utalt arra, hogy két fontos dokumentum - az mszmp xi. kongresszusának határozata, valamint a párt központi bizottságának november 26-27-i üléséről kiadott közlemény - birtokában kellő felkészültséggel lehet megítélni az v.ötéves tervről szóló törvényjavaslatban foglalt feladatokat.

- amint az a központi bizottság közleményéből és a törvényjavaslat indoklásából is egyértelműen kitűnik, a iv.öt éves tervidőszakban tervszerűen valósultak meg az alapvető gazdaságpolitikai célok - folytatta. a iv.öt éves terv termelési oldalát tekintve derekasan megálltuk a helyünket.

/folyt.köv./
19.10/a

parlament

bkk.4./ megekezdődött.....26.folyt./-a

nem mondhatjuk el ugyanezt a felhasználás szférájáról, mert az elmúlt tervidőszakban jelentősen eltért egymástól a nemzeti jövedelem termelésének és felhasználásának növekedése. a kedvezőtlen tendenciák felszámolására születtek ugyan intézkedések, a tervidőszak utolsó két évében azonban - döntően a tőkés világgpiaci árak okozta nagy cserearány-romlás következtében - gazdaságunk egyensúlyi helyzete kedvezőtlenül alakult. - a felhalmozás és a fogyasztás együttes értéke meghaladta a nemzeti jövedelem értékét, ezért vált jelentőssé a külkereskedelmi és költségvetési hiány.

- a iv.ötéves terv eredményeinek ismeretében nem férhet kétség ahhoz, hogy az v.ötéves terv - reális. reális, mert a törvényjavaslat minden paragrafusából kicsendül a kormányának az a törekvése, hogy a hatékonyság fokozásával kell javítani a népgazdaság belső és külső egyensúlyát. feladatunk a mostani világgazdasági helyzetben nem lesz könnyű - mondta a képviselő, s hozzáfűzte: tudnunk kell azonban azt is, hogy az elmúlt öt éves tervidőszakban a nemzeti vagyon sokat gyarapodott, s szép számmal készültek el olyan beruházások, amelyek majd az v.ötéves tervidőszakban vesznek részt hatékonyan a nemzeti jövedelem megtermelésében.

a képviselő a továbbiakban határozottabb központi irányítást sürgetett, amely szükséges a gazdálkodás eredményességének fokozásához. a beruházási helyzet javítása érdekében javasolta: jogszabályi úton is növeljék a tervező vállalatok felelősségét azért, hogy az új létesítmények valóban megfeleljenek a követelményeknek.

dr.lukács jános az v.ötéves tervről szóló törvényjavaslatot a zala megyei képviselőcsoport nevében elfogadta.

Lombos ferenc, / győr-sopron megye 5.vk./, a győr-sopron

megyei tanács elnöke a iv.ötéves terv teljesítésének helyi tapasztalatait ismertette. mint mondotta, az utóbbi öt év alatt a megye ipara jelentős sikereket ért el, s különösen szép eredményeket könyvelhet el a gépipar. az egy foglalkoztatottra jutó termelés az idén 10-11 százalékkal nő, s így egy dolgozó 44-45 százalékkal termel többet, mint 1970-ben. e sikerekben nem kis része van annak, hogy a vállalatok vezetői belátták: a megyében nincs munkaerőtartalék, s minden erővel szorgalmazták a termelékenység növelését. jelentős előrelépést tett az állami építőipar, az export fokozásában pedig elsősorban a magyar vagon- és gépgyár, valamint a győri richards-gyár mutatott példát a többi üzemnek.

/folyt.köv./
19.15/a

- 82 -

parlament

bkk,4./ megekezdődött.....27.folyt./-a

a mezőgazdaság helyi sikereit, dinamikus fejlődését a mezőgazdasági üzemek igen nagyarányú termelésnövekedése jellemzi. külön szólt a cukorrépa-termesztés tapasztalatairól, amelyek azt bizonyítják, hogy a jelenlegi fajták és a gazdaságok egy részében alkalmazott termelés-technológiai eljárások miatt alacsony a cukortartalom. ezzel kapcsolatban felhívta a figyelmet a fajtakérdés megoldására és a cukortartalom szerinti átvétel gyorsabb ütemű bevezetésének fontosságára. a továbbiakban annak a vélekedésének adott hangot, hogy célszerű lenne, ha az illetékesek gyorsan döntenének a vállalatok export-fejlesztési pályázatairól, ugyanis ennek az alapján a felhasználása nagymértékben járulna hozzá az ipar tartalékainak gyorsabb feltárásához, s a tőkés export fokozásához.

szólt a lakosságot érintő egyik legfontosabb kérdésről, a lakáshelyzet alakulásáról is. elmondotta, hogy a megyében a iv. öt éves tervben az előirányzatnál kétezerrel több lakást építettek. a következő tervciklus lakásépítkezéseiről szólva felhívta a figyelmet arra, hogy - bár a körülmények nehezebbek - lehetőség szerint tartani kell a lakások fölszereltségének szintjét. különösen fontos - fűzte hozzá -, hogy ne maradjanak el az iskolák és bölcsődék építésével sem.

kifejtette véleményét az értekezleteken munkamegbeszéléseken s általában a munkában elvárható helyes magatartásról. az a cél - mondotta -, hogy minden vezető és beosztott elsősorban a saját feladatait tartsa szem előtt, mások hibáinak keresgélése helyett arról beszéljen, mit kíván ő személyesen tenni saját munkaterületén az eredményesebb munkáért, a tartalékok feltárásáért. lombos ferenc befejezésül elmondotta: felelősségteljes feladatunkat teljesítjük akkor, amikor megvitatjuk az v.ötéves tervjavaslatot. az előterjesztett anyag egyértelműen tükrözi pártunk politikájának helyességét, s azt is, hogy a ténylegesen meglévő gondok és nehézségek ellenére hazánk gazdasága - támaszkodva a iv.ötéves terv eredményeire - ha mérsékelt ütemben is, töretlenül fejlődik.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

- 83 -

19.20/-a

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...28. folyt./um

gorjanc ignác /szolnok megye, 15. vk./a jászberényi hűtő-

gépgyár vezérigazgatója hangsúlyozta: a terv reális, de erőfe-
szítésre készítő gazdasági növekedést irányoz elő. biztosítja
az életszínvonal emelését, a legszükségesebb felhalmozást, és
megfelelő feltételeket teremt a belső és külső egyensúly fo-
kozatos helyreállításához. a világgazdasági folyamatok tartós
és változó tendenciáinak realitása, valamint belső erőforrása-
ink korlátozott volta az irányítás és az ellenőrzés javítását,
szigorítását követeli meg a gazdálkodás minden területén és
minden szintjén. fontos tényezője ennek a szabályozó rendszer
fejlesztése.

a terv - folytatta a képviselő - a feladatok teljesítése
fontos eszközöként veszi számításba a gazdasági szabályozók mű-
ködésének várható hatását. ugyanakkor világosan látnunk kell
azt is - mutatott rá -, hogy a szabályozók nem mindent automa-
tikusan megoldó eszközök. velük együtt és velük összhangban fej-
leszteni kell a gazdaságirányítás más elemeit is: a tervezést,
a döntési és a szervezeti rendszert. s mindenképpen fejleszteni
kell a gazdaságirányítás különböző területei között a tevékeny-
ségek összhangját, a termelési egységek és ágak közötti kapcso-
latokat. ezt a feladatot úgy kell tekinteni, mint a szocialista
termelési viszonyok fejlesztésének szükségszerű követelményét.
enélkül nincs összhang a gazdálkodásban, nemkívánatos és nem
indokolt érdeklentétek keletkeznek, ezek hatására gyengül a
tulajdonosi szemlélet.

a gazdaságirányítás fejlesztése nemcsak lehetővé teszi a
végrehajtás és az irányítás különböző területei és szintjei köz-
ti tervszerű együttműködést, hanem megköveteli ennek az együtt-
működésnek a hatékonyabbá tételét, minőségi, tartalmi gazdagi-
tását is. ez - amint a képviselő fogalmazott - elsősorban nem
a ,,több szem többet lát,, igazságára épül, hanem a több szem
,,másként lát,, tapasztalati tényével függ össze. éppen ezál-
tal válhat hatékonyabbá az együttműködés, mert a másként látás
/esetleg mást is látás/ elősegíti a gazdaságpolitikai célok meg-
valósítását akadályozó tényezők gyorsabb felismerését, ennek
alapján a szükséges intézkedések időbeni megtételét.

/folyt.köv./

- 84 -

19.2/5/

parlament

bkk 4. /megkezdődött ...29.folyt./um-a

a vállalati önállóság helyes értelmezéséről is szólt. bi-
rálta az önállóság eltorzított értelmezésének nemkívánatos kö-
vetkezményeit, például azt, hogy esetenként lazultak a kapcso-
latok a vállalatok között, sőt lehetett tapasztalni ilyen lazul-
lást egyes vállalatok és az irányító hatóságok, illetőleg a kü-
lönböző irányító szervek egymás közötti kapcsolatában is. szo-
cialista fejlődésünk eddigi eredményei éppen úgy, mint további
céljaink, arra köteleznek, hogy haladéktalanul számoljuk fel a
szocialista erkölcsi normákkal össze nem egyeztethető szemlélet-
és magatartásbeli torzulásokat.

egyetértett a törvényjavaslattal, s azt az országgyűlésnek
is elfogadásra ajánlotta.

bata jános/ pest megye 12 vk./ a gyömrői ruhaipari szö-

vetkezet elnöke a szakmunkások véleményét tolmácsolva szükséges-
nek vélte, hogy a bérrendszer jobban ösztönözzön magasabb szak-
képzettségre. szóváltette azt is, hogy bár az iparban dolgozók
munkaideje, szociális és munkakörülményei egyre kedvezőbbek,
néhányan visszaélnek ezekkel a lehetőségekkel, jogaikkal.
például nem kedvelt munkák idején beteget jelentenek vagy el-
mulasztják munkaköri kötelelességüket. gyakran megtörténik,
hogy az, akit a mulasztás miatt felelősségre vonnak, más ü-
zemben helyezkedik el, megjegyezve: új munkahelyén több pénzt
kereshet.

a továbbiakban felhívta a figyelmet, hogy az utóbbi idő-
ben elterjesztett bedolgozó rendszer lehetőséget ad a kiját-
szásra, a bedolgozók munkát vállalnak kisiparosoktól, vagy
a bedolgozó néven működő iparos gyermekgondozási segélyt élvező
asszonyokat, s még üzemi dolgozókat is foglalkoztat. ezek
a visszásságok kedvezőtlenül befolyásolják az üzemi munkafe-
gyelmet, a termelést. ezért további intézkedéseket javasolt
a visszásságok megszüntetésére, nem becsületes jövedelemszer-
zés megakadályozására.

/folyt.köv./
19.30/a

- 85 -

parlament

bkk.4./ megkezdődött.....30.folyt./-a

a törvényjavaslatot elfogadta.

a szerdai tanácskozás - amelyen az elnöki tisztet felváltva töltötte be apró antal, péter jános és inokai jános - ezzel véget ért. az országgyűlés csütörtökön az v.ötéves tervről szóló törvényjavaslat tárgyalásával folytatja munkáját.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

közöljük a mai ülésen felszólaltak sorrendjét:

huszár istván
dr.bognár józsef
szépvölgyi zoltán
németh károly
dr.ortutay gyula
novics jános
tóth istván
szabó istván
dr.bodnár ferenc
nemeslaki tivadar
dániel mária
dr.lukács jános
lombos ferenc
gorjanc ignác
bata jános

x x x

/folyt.köv./

19.33/a

- 86 -

v

parlament

bkk.4./ megkezdődött.....31.folyt./-a

a szerkesztőségek figyelmébe!

bkk.4./ megkezdődött...10.folytatás 3.bekezdés 2.-3. sora helyesen:.....szóló törvényjavaslat megfelel....

14-. folytatás utolsó bekezdés 4.sora helyesen:

amit a megyei vezetés évek óta.....

15. folytatás 2.bekezdését /ezután a képviselő.....végzik a feldolgozást./ kérjük kihagyni.

ugyanezen folytatás 3.bekezdés 4.sora helyesen:

....de a vágóhídi hulladék feldolgozásával....

26. folytatás 2.bekezdés alulról számított 2.sora végétől a szöveg helyesen:.....megfelelnek-e a követelményeknek.

/mti/

-.-

19.50/a

- 87 -

parlament

bkk.4./ megkezdődött.....32.folyt./-a

pótlás a mai bkk.4./ megkezdődött....30. folytatására :

az 1.bekezdés után kérjük a következő bekezdést beiktatni:

az ülés szünetében az ipari bizottság ülést tartott, és a bizottság titkárává megválasztotta vida miklóst.

/mti/

--

20.10/a

- 88 -

o

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb 1. a rádió irodalmi főosztályának jövő évi terveiből

i nn tm szó bh hgy

1975. december 18.

jövőre számos új sorozattal jelentkezik a rádió - nyilatkozta bottlik sándor, az irodalmi főosztály főszerkesztője az mti munkatársának. az egyik legjelentősebb vállalkozás lesz a világ-színház: ugyanis többéves tervet hagytak jóvá a klasszikus drámák sugárzására. bizonyos alapművek, mint a bánk bán, az ember tragédiája, a toldi évente a hallgatók elé kerülnek, mások pedig háromévenként. az 1976-tól induló ciklusban elsőként az antik drámák világát fedezhetjük fel aiszkhülosz, szofoklész, arisztofanész, plautus remekműveiben, majd a középkor színháza következik. valamennyi fejezet előtt székely györgy színháztörténész előadásban vázolja a kor színházi világának jellegzetességeit, főbb stílusirányzatait. ugyancsak a rádiószínház jelentős eseményének ígérkezik puskin borisz godunov című drámájának sztereo-felvétele, illetve kvadrofon-rögzítése, németh lászló valamennyi drámája megszólal a rádióban a szerző emlékének szentelt sorozatban. különösen számottevő a szovjet rádiós premierek száma. többek között yampilov: ház a falu szélén, liives: infarktus, roscsin: szilveszter, szluckisz: nem vezett ez a kutya című művei fémjelzik az új szovjet dráma-iskolát. tovább bővül a zsebrádiószínház ,, házi szerző,, inek köre: többek között örkény istván, csák gyula, szakonyi károly, kopányi györgy műveit sugározzák, de sor kerül a klasszikusokra is - lope de vega, cervantes, garcia lorca, füst milán, kosztolányi dezső, és mások alkotásai révén.

/folyt. köv./

- 1 -

o